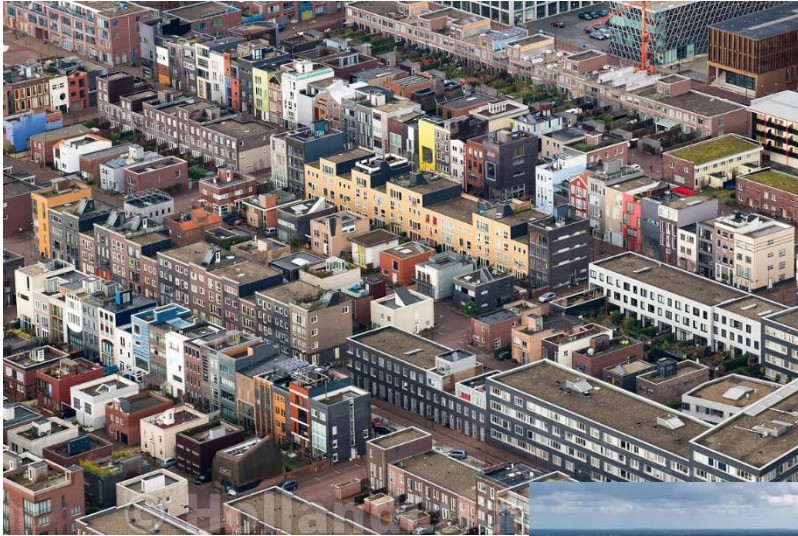

The effect of counter-urbanisation on local residents of rural areas in the municipalities of Olst-Wijhe and Zwolle, the Netherlands.

A case study into Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem.

HollandLuchtfoto (2021)

De Stentor (2019)

Bachelor thesis HGP
Lotte Toersche (s3827321)
Supervisor: Bernadette Boumans
Faculty of Spatial Sciences
University of Groningen

Abstract

With a growing amount of people moving from an urban to a rural area, the concept of counter-urbanisation is becoming more relevant in the Netherlands. Although there has been a sufficient amount of research into counter-urbanisation, the effect it has on the local inhabitants of rural areas has not explicitly been investigated. The aim of this research, therefore, is to investigate the effect of counter-urbanisation on local residents of rural areas in the municipalities of Olst-Wijhe and Zwolle, the Netherlands. This research was done in the form of a case study into Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem, which are hamlets in the province of Overijssel and the municipalities of Olst-Wijhe and Zwolle. In-depth interviews were done with seven local residents of the aforementioned hamlets. The findings show that in general local residents do not have considerable problems with in-migrants from the urban areas. It is, however, expected that an in-migrant makes an effort to integrate into the community. Local residents are often largely attached to their place of residence, but are still welcoming towards in-migrants. The influx of in-migrants, however, does cause rural gentrification. Houses become only available for higher-income households, often coming from the city.

Table of contents

1. Introduction	4
1.1 <i>Background</i>	4
1.2 <i>Research problem</i>	5
1.3 <i>Structure</i>	6
2. Theoretical framework	6
2.1 <i>Counter-urbanisation</i>	6
2.2 <i>In-migrants, rural residents and the rural</i>	6
2.3 <i>Rural community, place attachment and rural gentrification</i>	7
3. Methodology	8
3.1 <i>Research method</i>	8
3.2 <i>Data collection</i>	9
3.3 <i>Data analysis</i>	10
3.4 <i>Ethical considerations</i>	11
4. Results	11
4.1 <i>Experiences inflow of in-migrants of local residents</i>	11
4.2 <i>Place attachment and community-feeling</i>	12
4.3 <i>Rural gentrification and displaced feeling</i>	13
5. Conclusions and discussion	14
5.1 <i>Conclusions</i>	14
5.2 <i>Discussion</i>	15
References	17
Appendix A: interview guide	19
Appendix B: consent form	20
Appendix C: coding scheme	21
Appendix D: transcripts interviews	22

1. Introduction

1.1 Background

In the past years, there has been an ongoing trend in the Netherlands to leave the Randstad and move to another region. According to an analysis by Brainbay (NVM), on behalf of the Volkskrant (2021), in 2015, 15% of inhabitants of the Randstad moved to another city than Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht; in 2020 this was 22%. Neighbouring provinces are becoming more popular and 50% of those people leaving the Randstad decide to move to a non-urban area. According to CBS (2020), regions like Dalfsen, Heerde, Meppel and Olst-Wijhe – located in the provinces Gelderland, Overijssel and Drenthe – are some of the regions with the most growth due to moving. Housing prices in these areas are lower than in the Randstad and, therefore, people with enough money feel like they have more options. Next to this, people find the idea of living in nature attractive (Volkskrant, 2021). While this process of counter-urbanisation might have positive effects on the in-migrants coming from the city, the original inhabitants of the rural areas might experience this differently. In an article in Het Parool (2021), Soepboer points out that the inflow of the so-called ‘Randstedelingen’ has two sides. The new inhabitants for example have enough money to buy houses, which results in the fact that the original inhabitants do not have many options left, due to rising housing prices and more competition on the housing market. Something else that is pointed out here is the cultural differences between both groups. Soepboer welcomes the newcomers in the region, however, they need to be aware of the cultural differences. The situation asks for adaptability. A rural community can be very inclusive and neighbourly, at the same time, however, it can be exclusive and the people might be distant towards others with different values (Shucksmith, 2018). With more people moving from urban areas towards more rural regions, it is of importance to investigate what the effects of this process are on the local residents of a rural area.

Although research has been done on both rural communities and counter-urbanisation, an explicit conceptual link between counter-urbanisation and rural inhabitants of the areas involved, has not yet been made. The emphasis mostly lies on the in-migrants and migration patterns when it comes to counter-urbanisation (Bijker & Haartsen, 2011; Dean et. al., 1984; Stockdale & Catney, 2012). The influence of this phenomenon on the rural inhabitants has not been investigated yet, while they are the ones that experience the effects of it (Shucksmith, 2018; Zwiers et. al., 2018). This study, therefore, will investigate the effect of counter-urbanisation on the local residents of rural areas in the municipalities of Olst-Wijhe and Zwolle in the Netherlands. The research is a case study into Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem, which are hamlets located in the province of Overijssel. The locations can be seen in figure 1 and 2 below, indicated with the green dots. They are located close to each other, in between the cities of Zwolle and Wijhe (see figure 2), with Herxen being part of the municipality Olst-Wijhe and Windesheim, Harculo and Hoog Zuthem being part of Zwolle. This area is chosen because the hamlets are seen as being a national peripheric region in the Netherlands, which can be seen as rural. Moreover, these municipalities are one of the fastest-growing due to moving in the Netherlands (CBS, 2020).

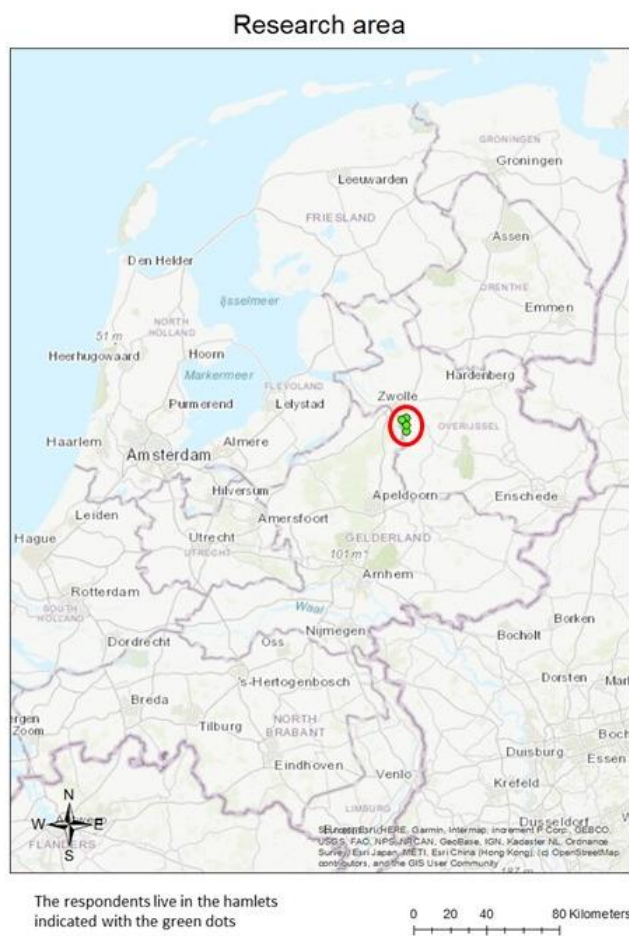

Figure 1: Spatial information. Retrieved from ArcMap, edited by author (2021).

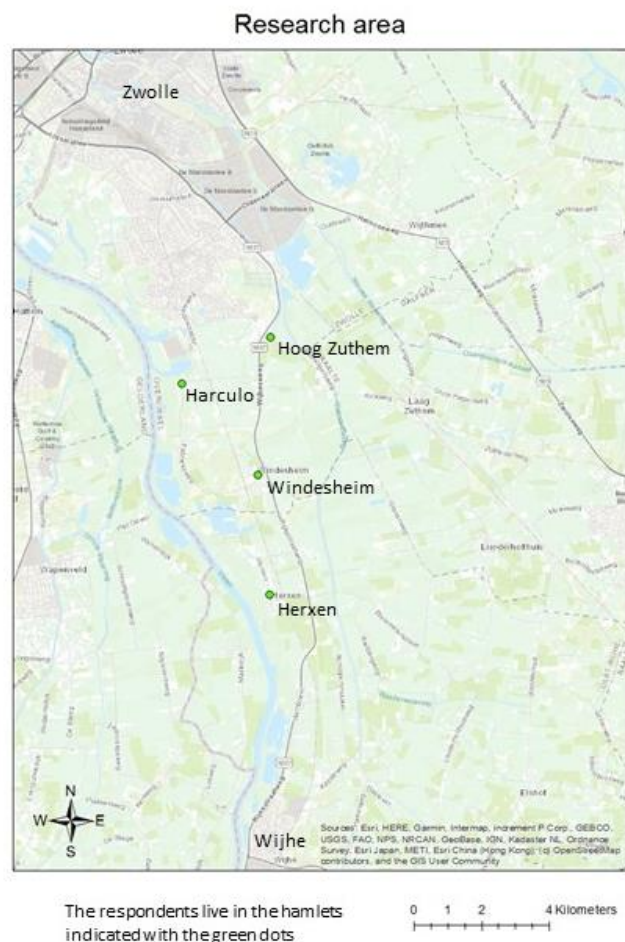

Figure 2: Spatial information, zoomed in. Retrieved from ArcMap, edited by author (2021).

1.2 Research problem

This research aims to investigate what the effects of counter-urbanisation in the Netherlands are for the local residents of rural areas, in the municipalities of Olst-Wijhe and Zwolle in Overijssel, specifically the hamlets Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem. The main research question, therefore, is:

What is the effect of counter-urbanisation on the local residents of rural areas in the municipalities of Olst-Wijhe and Zwolle?

The following sub-questions will be addressed to answer the main question:

- How do local residents of Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem experience the inflow of in-migrants?
- What role does place attachment have on the way counter-urbanisation is experienced by local residents of the aforementioned area?
- Does counter-urbanisation lead to rural gentrification and a displaced feeling for local residents of the aforementioned area?

1.3 Structure

This research paper is structured in the following way: first, in the theoretical framework, existing theories and concepts related to the research will be discussed. This will form the basis of the research, the research questions are also based on these theories and concepts. This part of the study also contains hypotheses. After this, the methodology of the research is explained, followed by the results of the data that was collected. These results will be discussed in the last section of the paper. Conclusions will be drawn and recommendations for further research will be given.

2. Theoretical framework

2.1 Counter-urbanisation

Over the years, several articles have been written about counter-urbanisation. Bijker & Haartsen (2011) describe the concept as: *'the middle-class, urban dream of escaping to the countryside.'* (Bijker & Haartsen, 2011, p. 643). Dean et. al. (1984) link the concept of counter-urbanisation to other trends such as decentralisation, de-industrialisation and ruralisation. A driver to migrate to a rural area can be the rural idyll. The rural idyll can be seen as an urban perspective on the countryside, which is in the mind and not based on experience. The image often comes from media and it can be a vision of a good place to live (Van Dam et. al., 2002; Shucksmith, 2018). The myth of the rural idyll is often described with words like timeless, peaceful, caring, etc. (Little, 1999).

2.2 In-migrants, rural residents and the rural

In their research on place attachment in rural communities, Zwiers et. al. (2018) made a distinction between a 'local resident' and an 'in-migrant'. A line is drawn based on their surveys: a local resident is a person who had lived in the village for more than twenty years of his/her life, an in-migrant for less than twenty years. These definitions will also be used in this study, when it comes to the target group: local residents of rural areas. The new residents coming from urban areas will be referred to as in-migrants.

In literature, several definitions have been given to the concept rural. Stockdale & Catney (2012) used the statistical classification of Ireland Statistics and Research Agency (NISRA) and defined a rural area as a settlement with between 3000 and 5000 inhabitants. Zwiers et. al. (2018), however, investigated 'small rural villages' which do not have more than 500 inhabitants. Both studies used the number of residents to determine what is rural. A recent publication by CBS (2021) divided the Netherlands into three macroregions: Randstad, intermediate zone and national periphery. These zones are based on the number of jobs that were accessible in 2017 in a radius of 50 kilometres. This is another way of defining regions, namely a more economical way. The periphery is often seen as a region that is more left behind, disadvantaged and is more reliant on the region that belongs to the core – or, in this case, the Randstad (Nagy et. al., 2012). A rural area would then in the Netherlands be comparable to what the CBS calls the national periphery. For this research, it is chosen to use the number of inhabitants to determine the research area. Hamlets with 200 to 800 inhabitants will be used, because the effect of counter-urbanisation can be more visible in a village with a smaller number of residents. Residents of a small village know each other well and see each other frequently, which they contrast with in-migrants from urban areas (Halfacree, 1995). When most people know each other, in-migrants might also have a bigger impact on the community, especially when they feel like they are the opposite of in-migrants. The hamlets Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem vary in number of residents in between 200 and 800 and in addition, it is located in the region that is defined as being 'the national periphery' (CBS, 2021). They will, therefore, be used for this case study.

2.3 Rural community, place attachment and rural gentrification

A sufficient amount of research has been done on the concept of rural communities. Local residents of rural areas associate the rural with concepts such as nature, independence, attachment and community. A sense of community can be described as the extent to which a person feels part of an available, supportive and dependable structure; the feeling to belong somewhere (Sarason, 1974). Pretty et. al. (2003) mention that the feeling of belonging to a community means that people care for and are cared for by this community. It is about giving and receiving: reciprocity. Furthermore, the link with sense of community is more present when the village or hamlet is smaller (Halfacree, 1995). Place attachment is another important concept when it comes to researching rural areas. Place attachment can be defined as the emotional bond to a particular geographic space and the concept is related to feelings of pride of a community, rootedness and place identity and it often results in the organization of certain activities in the community (Zwiers et. al., 2018). Pretty et. al. (2003) relate place attachment to close relationships with people and places, and to social involvement and commitment. Place attachment and sense of community are strongly related as both concepts are about bonding (Pretty et. al. 2003). Place identity is also strongly related to these concepts. It is however more focused on the self-awareness of someone's membership in a community and the emotional significance of this membership (Belanche et. al., 2021).

According to Shucksmith (2018), the rural community can be seen as neighbourly and inclusive, while at the same time it can be exclusive and the inhabitants might be distant towards different neighbours with 'alien values'. Local residents want to keep their caring and neighbourly character and, therefore, feel the need to keep other values and ideas away. Zwiers et. al. (2018) found that some local residents want newcomers to get involved in the village life, while others were more critical towards new people. They were not sure about whether the in-migrants were willing to integrate or wanted to get involved. Stockdale (2010) investigated the concept of rural gentrification: higher-income households displace lower-income households from the local housing markets, which might change the characteristics of a community. This phenomenon is partly a result of counter-urbanisation. Lower-income households can be displaced because of rising housing prices which causes a lack of affordable rural housing (Morgan & Satsangi, 2011). Additionally, people with lower income from urban areas are looking for cheaper housing in rural areas, next to finding peace and a quiet environment (Clark, 2012; Bullock et. al., 2011). The urban-rural in-migration, however, does not in every case lead to rural gentrification and when it does, it does not always lead to differing impacts (Stockdale, 2010). In this thesis, it will be investigated whether this is the case for the research area. The same applies to the open or critical attitudes towards in-migrants and the level of place attachment.

The theory and concepts mentioned above together form the basis of this thesis. The conceptual framework below visualizes this (see figure 3).

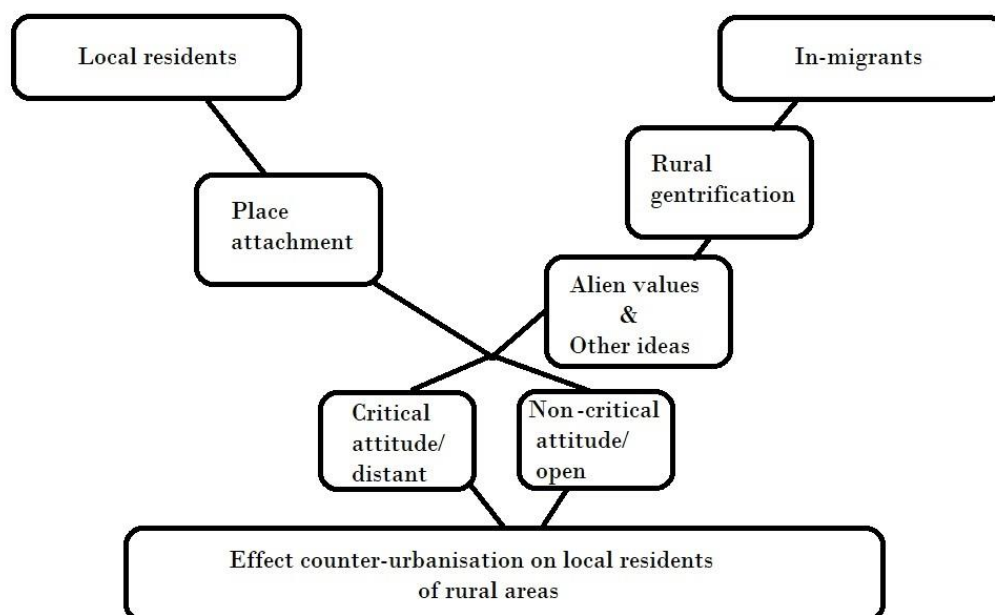

Figure 3: Conceptual framework, author's own work, made with Microsoft Paint (2021).

The model shows both sides of the concept of counter-urbanisation: local residents and in-migrants. Both groups bring certain phenomena with them when it comes to counter-urbanisation. First, local residents often have a higher level of place attachment. Second, in-migrants can cause rural gentrification and can bring alien values and other ideas with them. These three phenomena are mentioned in the conceptual model. They all influence how local residents react to in-migrants. The model shows two different reactions: they can be critical/distant or non-critical/open towards in-migrants. All of this together will show the effect of counter-urbanisation on the local residents of a rural area.

Based on the literature, the expectation is that counter-urbanisation has an effect on local residents of rural areas through the in-migrants. In-migrants might have other ideas and might bring alien values. This might lead to local residents being exclusive and critical towards new people. They are attached to their place of residence, which does not necessarily mean that they are distant towards in-migrants, but this could be the case. Furthermore, local residents might feel or be displaced by the new in-migrants, through rural gentrification.

3. Methodology

3.1 Research method

For this study, qualitative research is done in order to answer the research question. This is done in the form of conducting and analysing seven in-depth interviews with local residents of Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem. The choice to do qualitative research is made because of several reasons. The first one is a more practical reason: because of the current COVID-19-crisis, it might be hard to find enough respondents, since all communication will be online. For quantitative research, a higher number of respondents is needed to get significant results. Qualitative research can give more information with fewer respondents. In addition, this research aims to investigate the effect of counter-urbanisation on local residents. The effect on the local residents can be best measured by asking in-depth questions, in which certain feelings and motivations become more clear. By doing interviews, it is also possible to ask further questions when needed. Sometimes respondents first give a simple answer to a question, but later on, it appears that he or she actually thinks differently

about something. Since this research is about the opinions and feelings of local residents affected by in-migrants, which generally can be better described in words than in numbers, a qualitative method is used in this research.

In this thesis, the research questions will form the basis for the research strategy. In the data collection instrument, the data analysis, the results section and the conclusions section, the research questions will form categories to make the research structured.

The research is done as a case study, the case(s) are the local residents of Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem. It is an instrumental case study: *'where a particular case is examined to give insight into an issue, or to refine a theory'* (Punch, 2014, p. 121). A case study is chosen for this thesis, because the case of these hamlets will give insight into the issue of counter-urbanisation and how this affects local residents of rural areas in Olst-Wijhe and Zwolle.

3.2 Data collection

The data collection instrument that is used for this research is doing in-depth interviews. Several main questions were set up in advance and they were categorized by the research questions of this thesis (see appendix A), to get useful answers. The main questions were asked during the interview, but it was also possible that other sub-questions were asked when this was necessary. The questions served as a guide for the interview, but it did not mean that only these questions were asked. The questions were meant to help to keep the interview going, however, it was important that the interviewee started talking and that based on that, further in-depth questions could be asked. In brackets, suggestions for possible answers were given, to give a bit more guidance (see appendix A).

The participants for the interviews were recruited by first posting a message on a Facebook page of communities related to the rural area (for example the Facebook group 'Tichelgaten Herxen Windesheim Harculo'). The message contained information about the research and the question was asked whether there are local inhabitants (who live there for more than 20 years) who were willing to conduct some interviews. Retrospectively, this message could have been more approachable, with less academic language. After a tip of an interviewee, the same message was also posted in a weekly newsletter of a local church. Plan B was to put the information on a flyer and deliver them to the homes of the residents. In the end, this was not necessary.

The interviews were held in April and were conducted online with Zoom. This might have made the quality of the data poorer, because sometimes due to bad internet connection some sentences were inaudible. In addition, online communication can go less smoothly which also may have caused some misunderstandings.

Table 1 gives an overview of the characteristics of the seven interviewees that participated in the research. The interviewees are referred to as 'interviewee *number*', to keep their anonymity. This is also how they will be referred to in the results section and the quotes mentioned there.

<i>Interviewee</i>	<i>Gender</i>	<i>Age</i>	<i>Years of residence</i>	<i>Reason for residence</i>	<i>Date interview</i>
<i>Interviewee 1</i>	Male	69	43	Place itself	07-04-2021
<i>Interviewee 2</i>	Male	64	29	Place itself	07-04-2021
<i>Interviewee 3</i>	Female	47	25	Living with husband	08-04-2021
<i>Interviewee 4</i>	Male	66	66	Born and raised	16-04-2021
<i>Interviewee 5</i>	Male	49	49	Born and raised	18-04-2021
<i>Interviewee 6</i>	Male	66	32	Place itself	26-04-2021
<i>Interviewee 7</i>	Female	51	50	Moving with parents	28-04-2021

Table 1: Main characteristics interviewees, author's own work (2021).

3.3 Data analysis

In order to make it possible to analyse the interviews, a code tree is made. The tree begins with the three main theoretical concepts (categories), which are again based on the sub-questions. These categories result in other related concepts, both can be seen in table 2, which is a simplified version of the full code tree. The related concepts are derived from what is described in the theoretical framework. This way, relevant information can be easily found in the data.

<i>Theoretical concepts (categories)</i>	<i>Related concepts</i>
General information	
Counter-urbanisation	- Inflow in-migrants - Escaping urban
Place-attachment	- (Rural) community - Rootedness - Place identity
Rural-gentrification	- Displaced feeling

Table 2. Simple version coding tree, author's own work (2021).

The related concepts result in specific codes which can be identified in the data, once the interviews are transcribed (see appendix C). These specific codes are again based on what is described in the theoretical framework. The codes are invented by thinking about how the concepts will be expressed in real life, and how an interviewee will likely describe the concept. The programme Atlas Ti. was used to analyse the data using the codes. In this program, the option 'list coding' is used. This means that the codes are imported into the program beforehand. After this has been done, the codes say something about certain patterns in the data and which topics are mentioned more regularly. This information was analysed and has led to the results of the research. The results will also be categorized based on the sub-questions. To give more context, some quotes will be given in the results section of this thesis. These quotes are translated from Dutch to English. However, sometimes the Dutch translation of a phrase is mentioned as well, because it does not cover the meaning of the phrase accurately enough in English.

3.4 Ethical considerations

This research has some ethical considerations. Since the researcher comes from the region of the research area, there has to be awareness of the fact that one of the interviewees might (via-via) know him/her, and therefore the answers given might not be completely truthful. However, the intention was to find interviewees that do not know the researcher. It is important that the interviewee feels at ease. Therefore, the questions should not contain difficult academical language that the respondent does not understand. The questions are phrased in commonly spoken Dutch. The information an interviewee gives during the interview will stay anonymous, however, information such as gender and age are mentioned. The transcripts of the interviews (see appendix D) are coded to make sure the interviewees stay anonymous. This means that some phrases that indicate something about the interviewee or other people's identity are deleted from the transcripts. The participants were to sign a consent form in advance (see appendix B). The consent form was sent to them by email so that they could sign it and send it back. This is to make sure there will be no misunderstandings and the participant will know they can withdraw from the interviews at any time. Some respondents forgot to sign the consent form beforehand. In these cases, the interviewees gave permission orally at the beginning of the Zoom-call.

4. Results

Three sub-questions were made to answer the main research question. The interview questions were categorized based on those sub-questions, the results of the data collection will therefore also be given per sub-question.

4.1 Experiences inflow of in-migrants of local residents

Participants of the interviews were asked about the in-migrants and their experiences with them. Something that was mentioned several times was the fact that in-migrants are welcome, but they have to fit in to integrate. It is then, however, also important as an in-migrant to make an effort. It is, for example, in some places expected that you become a member of the local interests.

‘People who come from the outside are included immediately, if they voluntarily become a member of the local interests and stuff, right. That is the precondition.’ – Interviewee 6.

‘The real inhabitants you see everywhere. You see them at the yearly village festival or at the activities that are organized in the village and that kind of stuff, they just want to participate. It is just like you come to live in a new neighbourhood. Then you also have people who live in the neighbourhood and inhabitants of the neighbourhood who make the neighbourhood together.’ – Interviewee 7.

When there are in-migrants that do not feel the need to integrate and participate, it is also accepted. They think it is a pity and that you will miss out on stuff, but they also respect it, next to possibly a bit of gossiping. Furthermore, some respondents stated that they do not think there really is a difference between in-migrants and local residents. However, it is also mentioned that there are two types of in-migrants: the ones that want to integrate and the ones that do not show themselves. The latter are more often people from the Randstad with more money, according to some interviewees. An interesting result is that in-migrants are often seen as being ‘useful’. The in-migrants often are younger parents with young kids, who make the community younger and more diverse. They also bring different skills, which can be used in the community. This is also something Zwiers et. al. (2018) found in their research.

‘And some people say: well, I’m sure it will be okay. And others say: we could also benefit from them.’ – Interviewee 1.

‘So, the majority, in my opinion, of the people who come here, well they could be of use (in Dutch/dialect: ‘daar ha’j wat an’). They stand for it, they do something, they participate.’ – Interviewee 2.

Another topic that was mentioned several times during the interviews is that in-migrants have different ideas and values. Especially when it comes to the Sunday’s rest. The meaning of this day has changed due to new residents, but also simply because of time. It becomes more normal to work or do the laundry on Sunday. In Herxen, the so-called Herxer-feest (party) is extended to Sunday. Local residents had both positive and negative opinions about this. Something else that was mentioned is that in-migrants have the idea that you can do anything in a rural area. They sometimes do not realize what rural areas are actually like and they criticize farmer life. Some interviewees mentioned that they think in-migrants are idealistic and do not have a realistic image of rural life. This can be related to the rural idyll: in-migrants from an urban area have a certain image of the countryside, which is not accurate (Van Dam et. al., 2002; Shucksmith, 2018). The feeling that in-migrants bring different ideas and values with them is in line with what Shucksmith (2018) calls ‘alien values’. Local residents, however, are not necessarily distant towards in-migrants because of these different values and ideas. It is just something that is noticed.

‘That some people from the city immediately start complaining about what happens in the area, that the milk truck makes too much noise, that the tractor destroys the roadside, and that kind of stuff.’ – Interviewee 6.

‘There is this feeling we have, the idea that anything should be possible (in Dutch: ‘alles moet maar kunnen’) when you live on the countryside. While, of course, you have to consider each other’s wishes.’ – Interviewee 3.

‘You know, they have new ideas, and they are often a bit idealistic. Because, for example, the village does not have a supermarket and years ago we did have one, and now it was decided that it is just not viable. And then, new inhabitants come and they say well, it could be possible and viable and stuff. They are often a bit idealistic and ideological.’ – Interviewee 7.

4.2 Place attachment and community-feeling

Interviewees were asked to describe their community. One of the findings is that the community often is seen as being committed. Almost everyone knows each other and if someone needs help, there will always be someone willing. This can be partly due to the small size of the hamlets, which, according to Halfacree (1995) can cause a stronger community feeling. Unity and helpfulness are mentioned several times. The following quote describes this:

‘And now there is, I think for over a year, every Saturday and also often in the evening, if I were to go to the village hall right now, there will be fifteen people working, I know. Outside, in the garden, because that has to be finished as well. Well, that then costs a case of beer. And on Saturday a stop by the fish market in Wijhe, to get twenty herrings. And then it is all right.’ – Interviewee 2.

This unity also comes with the fact that there – normally, without COVID-19 – are a lot of activities that are organized by the residents. Examples of these activities are barbecue parties with the whole neighbourhood or a yearly party named ‘Herxer feest’. Furthermore, there is some associations to join, such as a billiards club or a card club. These activities can be a result of a higher level of place attachment (Zwiers et. al., 2018).

People feel at home in the place of residence and often there is a feeling of pride. Most respondents do not want to leave and want to live there until it is no longer possible. This

shows a certain level of rootedness, which is one of the aspects related to place attachment (Zwiers et. al., 2018). When asked whether they would leave if half of the other residents would leave, they all said no. The main reason for them to live there is the place itself and not the people, which shows a level of place attachment (Pretty et. al., 2003). Respondents that are attached to the place they live in, are still very open towards in-migrants. They also do not experience a big influx of in-migrants, it goes gradually.

‘The majority continues to live here, almost, well, until death. Some say: we only leave here in between six shelves [coffin]. Yes, they are really out there.’ – Interviewee 1.

‘That’s fun, right? New people. Yes, I think it is only fun, it is only interesting to see, a new dynamic will emerge, and you can see what happens then. I think that is, I find that very interesting, actually. That would absolutely not be a reason to leave for me, no.’ – Interviewee 2.

According to the respondents, it is not a problem for in-migrants to integrate into the community. If the in-migrants make an effort and participate in activities, they will soon be part of the community. They are invited to come to activities and the in-migrants are often welcomed by the so-called ‘plaatselijk belang’ (local interests), the church or another association with flowers or another welcoming gift. It is found important that new residents feel welcomed, and they sometimes hope it will encourage them to become an active member of the community.

4.3 Rural gentrification and displaced feeling

Based on the third research question, interviewees were asked some questions about the level of pleasure about their place of residence and whether they would move. In general, people do not want to move and they do not feel displaced. They want to live in that place because they love the area. Moreover, the influx of in-migrants develops gradually and therefore they do not feel like it has an impact, especially when the new inhabitants fit in. It is, however, often mentioned that housing prices are rising. This is partly due to the general rise in housing prices in the Netherlands. This has as a result that the houses are not affordable anymore for the youth of the village, or for inhabitants that want to move within the village. This lack of affordable housing results in rural gentrification (Morgan & Satsangi, 2011). Inhabitants have to move out to other places in the area, with smaller, cheaper houses.

‘The children from people of the village, they usually do not have such jobs, that they, the prices that are asked here right now, that they can afford that. So you see that, let’s say the youth, is forced to find something in a wider radius from Zwolle.’ – Interviewee 6.

Local residents came up with some solutions for this problem. The youth of the hamlet Herxen can buy land and build a house themselves, which is less expensive. In Windesheim there are some rental houses, which are the only affordable houses for the youth. For most of the local resident’s children, this is the only way they can stay in the villages.

It is also mentioned that when houses are for sale, they are sold fast. These houses are then often bought by people from an urban area, with a relatively higher income. They want to live in a rural area because the housing prices are relatively low. These people often have a higher income than the local people and are, therefore, the ones that buy the houses. This again shows a level of rural gentrification in this rural area (Clark, 2012; Bullock et. al., 2011).

‘Everything that is for sale here, will not be bought by someone from the village.’ – Interviewee 5.

‘It is, of course, the case that people with a higher income, they often also have a bit more money to spend when it comes to the mortgage. So the moment a house becomes available and well, somebody wants something in the countryside, he maybe is more willing to pay the money that is asked. Or even, what happens more often lately, that it will be outbid. You could say that those people [from an urban area] indeed have a higher chance to get something like that.’ – Interviewee 4.

5. Conclusions and discussion

This research aimed to investigate the effect of counter-urbanisation on local residents of rural areas in the municipalities of Olst-Wijhe and Zwolle. Literature on counter-urbanisation is often focussed on in-migrants, and less on local residents. In this research, a more explicit link between counter-urbanisation and its effect on local residents of the rural areas is made. The research was set up with a main research question and three sub-questions. In this chapter, these questions will be answered and conclusions will be given. Furthermore, it will be discussed how the research went and what further research could be conducted.

5.1 Conclusions

How do local residents of Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem experience the inflow of in-migrants?

Local residents can be open or distant towards in-migrants. Some want the newcomers to be involved, while others do not believe they want to be involved and rather keep them away (Zwiers et. al., 2018). Overall, the participants of this research experience in-migrants positively. Often, they are even being seen as useful for the community. There is an open attitude towards new residents, which means they are welcomed by the local residents. It is, however, expected that a new inhabitant makes an effort to integrate within the village, and they need to fit in. Local residents do experience some differences in ideas and values. In-migrants can have an idealistic image of the rural area. Next to this, counter-urbanisation can have as a result that some values change in the village. The idea of the Sunday’s rest is an example of this. This finding is partly in line with the literature. As Shucksmith (2018) wrote, in-migrants bring different, ‘alien’ values, it is however not the case that local residents are very distant towards it. They accept that not everyone has the same values. The idealistic way of thinking of some in-migrants from the urban areas, fits the theory on the rural idyll. There is an image of a good rural place to live, which is not based on experience (Van Dam et. al., 2002; Shucksmith, 2018) and, therefore, it can be a wrong image. Local residents experience some trouble with in-migrants who have critique on farmer life, while they think it is part of the rural.

What role does place attachment have on the way counter-urbanisation is experienced by local residents of the aforementioned area?

Zwiers et. al. (2018) described the concept of place attachment as the emotional bond to a particular geographic space. The level of place attachment says something about feelings of pride, rootedness and place identity. The rural community is described by the local residents as very committed and helpful, which can be related to sense of community (Pretty et. al., 2003). Furthermore, there often is a feeling of pride and overall there is a high level of rootedness. Local residents generally do not want to leave unless there is no other option left. People mention that they are mostly attached to the place itself, and not necessarily to the inhabitants. If half of the inhabitants would move out and new inhabitants would come back, local residents would still stay, which shows a level of place attachment. Local residents who are attached to the place, are still open towards in-migrants. And since in-migrants are welcomed in several ways by the community, it might even be that a higher level of place

attachment leads to a more open attitude towards in-migrants as well. This is, however, something that needs further research.

Does counter-urbanisation lead to rural gentrification and a displaced feeling for local residents of the aforementioned area?

When higher-income households displace lower-income households in a rural area and the rural inhabitants are displaced from the housing market (Morgan & Satsangi, 2011; Clark, 2012; Bullock et. al., 2011), there is rural gentrification. Local residents of Windesheim, Herxen, Harculo and Hoog Zuthem, in general, do not feel displaced. The influx of in-migrants goes gradually and, therefore, they do not feel like there are only new inhabitants left, and that they have to move as well. However, the housing prices are rising, which makes the houses unaffordable for local residents who want to move within the area. Children of local residents are forced to live somewhere else, where the housing prices are lower. The houses that become for sale, are mostly bought by people from urban areas with a higher income and extra money which they got from selling their own house in the city. This means there is a level of rural gentrification.

It can be concluded that counter-urbanisation has both positive and negative effects on the local residents of the research area. Although in-migrants can bring different values and ideas with them, local residents do not experience substantial problems with in-migrants. In-migrants are welcomed by local residents and when they fit in it is no problem to integrate into the community, they are even seen as being useful. A negative effect, however, of counter-urbanisation is rural gentrification, which makes housing unaffordable for local residents. This can result in the fact that inhabitants have to move to other places.

5.2 Discussion

Partly because of the current COVID-19-crisis, it was not easy to find interviewees. The best option was to search for participants online, which did not provide as much interested people as was hoped for. Eventually, the number of respondents was sufficient, but it did take more time and effort. It might have been better to make the message on Facebook slightly more approachable, with less specific information. This might have scared some people off. The term ‘counter-urbanisation’, for example, could have been left out, because this is academical language, with which most people are not familiar. A more approachable message would have maybe resulted in more respondents, which would have made the research more representative and, possibly, more interesting, since there might be people with a different view included in the research.

All interviews were conducted online. This could have affected the process and results of the research. Communication online is different from communicating in real life, and it might be that interviewees felt like the online meeting was an obstacle to talk freely. Some respondents were not used to making conversation via a video-call program and it might be that they would have felt more at ease when the interview would have been in person. Sometimes during interviews, the internet connection was bad, and some sentences were lost. This kind of problems would not have appeared in normal circumstances, with interviews on location. The concept of the rural idyll was something that was repeatedly mentioned by interviewees. This was not discussed in detail in the theoretical framework, because it is mainly about the in-migrants, while this research focussed on the effect on local residents. However, it turned out that local residents do notice this idealistic way of thinking by in-migrants, and also sometimes experience some trouble with it.

Furthermore, this study was not necessarily focused on in-migrants from the Randstad, but on in-migrants from urban areas in general. It might be interesting to further investigate whether it makes a difference if in-migrants come from bigger cities such as in the Randstad

or when in-migrants come from relatively small cities such as Zwolle. In the research area, most in-migrants came from a smaller city, but some respondents mentioned that people from the Randstad are more distant or often leave again after a few years. Investigating this difference could be something for further research.

References

- Belanche, D., Casaló, L. & Rubio, M. (2021). Local place identity: A comparison between residents of rural and urban communities. *Journal of Rural Studies*, 82, 242-252.
- Bijker, R.A. & Haartsen, T. (2011). More than Counter-urbanisation: Migration to Popular and Less-popular Rural Areas in the Netherlands. *Population, Space and Place*, 18(5), 643-657.
- Bullock, C. H., Scott, M., & Gkartzios, M. (2011). Rural residential preferences for house design and location: Insights from a discrete choice experiment applied to Ireland. *Journal of Environmental Planning and Management*, 54(5), 685–706.
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2020). *Waar groeit of krimpt de bevolking*. Accessed 18-02-2021, retrieved from: <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-verstedelijking/hoofdcategorieen/waar-groeit-of-krimpt-de-bevolking->
- Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) (2021). *Meer verhuizingen naar regio's buiten de Randstad*. Accessed 24-02-2021, retrieved from: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/08/meer-verhuizingen-naar-regio-s-buiten-de-randstad>
- Clark, S.L. (2012). In Search of Housing: Urban Families in Rural Contexts. *Rural Sociology*, 77(1), 110-134.
- De Stentor (2019). 'Geen Champions League, maar wel gewoon 60 man langs de lijn' bij VSW in Windesheim. Accessed 08-06-2021, retrieved from: <https://www.destentor.nl/zwolle/geen-champions-league-maar-wel-gewoon-60-man-langs-de-lijn-bij-vsw-in-windesheim~a4bc419b/> .
- De Volkskrant (2021). *Regio steeds meer in trek bij senioren en gezinnen met hogere inkomens uit de Randstad*. Accessed 18-02-2021, retrieved from: <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/regio-steeds-meer-in-trek-bij-senioren-en-gezinnen-met-hogere-inkomens-uit-de-randstad~b359517e/> .
- Dean, K., Brown, B., Perry, R. & Shaw, D. (1984). Counterurbanisation and the characteristics of persons migrating to West Cornwall. *Geoforum*, 15(2), 177–190.
- Halfacree, K. (1995). Talking about rurality: Social representations of the rural as expressed by residents of six English parishes. *Journal of Rural Studies*, 11(1), 1-20.
- Het Parool (2021). *Opinie: 'Beste Amsterdammer, wonen in de regio vraagt aanpassingsvermogen.'* Accessed 18-02-2021, retrieved from: <https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-beste-amsterdammer-wonen-in-de-regio-vraagt-aanpassingsvermogen~bb11cc00/> .
- HollandLuchtfoto (2021). *Gallerie Amsterdam*. Accessed 08-06-2021, retrieved from: <https://www.hollandluchtfoto.nl/-/galleries/dorpensteden/noord-holland/amsterdam> .
- Little, J. (1999). Otherness, representation and the cultural construction of rurality. *Progress in Human Geography*, 23(3), 437-442.
- Morgan, J., & Satsangi, M. (2011). 'Reaching the parts other grants don't go?' Supporting self-provided housing in rural Scotland. *Housing Studies*, 26(4), 615–628
- Nagy, G., Nagy, E. & Timár, J. (2012). The Changing Meaning of Core–Periphery Relations in a Non-Metropolitan “Urban Region” at the Hungarian–Romanian Border. *DisP - The Planning Review*, 48(2), 93-105.

Pretty, G.H., Chipuer, H.M. & Bramstona, P. (2003). Sense of place amongst adolescents and adults in two rural Australian towns: The discriminating features of place attachment, sense of community and place dependence in relation to place identity. *Journal of Environmental Psychology*, 23(3), 273-286.

Punch, K.F. (2014). *Introduction to Social Research: quantitative and qualitative approaches*. 3rd edition. Sage Publications Ltd.

Sarason, S.B. (1974). *The psychological sense of community: perspective for community psychology*. San Francisco: Jossey-Bass.

Shucksmith, M. (2018). Re-imagining the rural: From rural idyll to Good countryside. *Journal of Rural Studies*, 59, 163-172.

Stockdale, A. & Catney, G. (2012). A Life Course Perspective on Urban–Rural Migration: the Importance of the Local Context. *Population, Space and Place*, 20 (1), 83-98.

Stockdale, A. (2010). The diverse geographies of rural gentrification in Scotland. *Journal of Rural Studies*, 26(1), 31-40.

Van Dam, F., Heins, S. & Elbersen, B.S. (2002). Lay discourses of the rural and stated and revealed preferences for rural living. Some evidence of the existence of a rural idyll in the Netherlands. *Journal of Rural Studies*, 18(4), 461-476.

Zwiers, S., Markantoni, M. & Strijker, D. (2018). The role of change- and stability-oriented place attachment in rural community resilience: a case study in south-west Scotland. *Community Development Journal*, 53 (2), 281–300.

Appendix A: interview guide

Dutch (used for interviews):

A. Algemene vragen:

1. Mag ik u vragen wat uw leeftijd is?
2. Hoe lang woont u al in (...) ?
3. Wat is de reden waarom u hier bent gaan wonen/hier woont? (bijv. doordat familie er woonde, later verhuisd voor partner...)
4. Wat maakt (...) aantrekkelijk voor u? Woont u hier met plezier?

B. Hoe ervaren lokale inwoners de nieuwe inwoners?

5. Heeft (...) de afgelopen jaren veel nieuwe inwoners gekregen?
 - Vervolgvrage: zo ja, waar kwamen deze inwoners vandaan?
6. Hoe zou u de nieuwe inwoners omschrijven?
7. Wat heeft u gemerkt van deze nieuwe inwoners?
 - Vervolgvrage: heeft u het gevoel dat er iets veranderd is voor u?
 - Vindt u deze verandering positief of negatief?
8. Heeft u het gevoel dat nieuwe inwoners andere normen en waarden met zich meebrengen?
 - Vervolgvrage: zo ja, welke gevolgen hebben deze verschillen in normen en waarden?

C. Wat is de invloed van place attachment op hoe er naar nieuwe inwoners gekeken wordt?

9. Hoe zou u de gemeenschap in (...) omschrijven? (bijv. hecht, inclusief, exclusief etc.)
 - Vervolgvrage: in hoeverre worden er samen activiteiten verricht? Welke?
10. Hoe verhoudt u zich tot de gemeenschap?
 - Vervolgvrage: heeft u het gevoel dat u afhankelijk bent van de gemeenschap/uw buurtbewoners?
11. Bent u trots op de gemeenschap en de plek waar u woont? Zo ja, waarom bent u trots? Zo nee, hoe komt dat?
12. Vinden er veranderingen plaats in de gemeenschap op het moment? Welke en waardoor komt dit?
13. In hoeverre worden nieuwe buurtbewoners verwelkomd en betrokken in de gemeenschap?
 - Vervolgvrage: heeft u het gevoel dat het moeilijk is voor nieuwkomers om deel te worden van de gemeenschap?
 - Zo ja, waardoor komt dit? (bijv. door hechte gemeenschap)

D. In hoeverre is er sprake van rurale gentrificatie?

14. Woont u hier nog steeds met even veel plezier? Waardoor komt dit?
 - Vervolgvrage: zorgt een groot aantal nieuwe inwoners ervoor dat u eerder zou verhuizen? Waarom wel of niet?
15. Heeft u het gevoel dat het steeds moeilijker wordt voor mensen om hier een huis te vinden? (door bijv. huizenprijzen, gebrek aan nieuwbouw).

English:

A. Some general questions:

1. May I ask you what your age is?
2. For how long do you live in (...)?

3. What is the reason you moved/live here? (for example, family, moved later because of partner...)
4. What makes (...) attractive for you? Do you like living here?

B. How do local residents experience the inflow of in-migrants?

5. Did (...) get a lot of new residents the past years?
 - Follow-up question: where did these new residents come from?
6. How would you describe these new residents?
7. What did you notice about these new residents?
 - Follow-up question: do you feel like something has changes for you?
 - Is this change positive or negative?
8. Do you feel like new residents bring different norms and values with them?
 - Follow-up question: if so, which consequences do these differences in norms and values have?

C. What is the influence of place attachment on the way local residents feel about in-migrants?

9. How would you describe the community in (...)? (e.g. close, inclusive, exclusive etc.)
 - Follow-up question: to what extent are there activities done together? Which ones?
10. How do you relate to the community?
 - Follow-up question: do you feel like you are dependent on the community/you neighbours?
11. Are you proud of the community and you place of residence? If so, why are you proud? Of not, why not?
12. Are there changes taking place in community at the moment? Which ones and why is this?
13. To what extent are new residents welcomed and involved in(to) the community?
 - Follow-up question: do you feel like it is hard for new residents to integrate into the community?
 - If so, why is this? (e.g. because of close, committed community)

D. Does counter-urbanisation lead to rural gentrification and a displaced feeling for local residents?

14. Do you still like living here? Why?
 - Follow-up question: does a large amount of new inhabitants make that you would move sooner? If so, why? If not, why?
15. Do you feel like it becomes harder for people to find a place here? (e.g. because of housing prices, lack of new build houses)

Appendix B: consent form

Kandidaat:

Ik had genoeg tijd om te bedenken of ik mee wilde doen met dit onderzoek.

Mijn deelname is compleet vrijwillig. Ik kan me op ieder moment terug trekken van het onderzoek, zonder een reden te geven.

Ik geef toestemming voor het gebruiken van de data uit het interview voor wetenschappelijke artikelen en andere educatieve doeleinden.

Ik geef toestemming voor het opnemen van het interview.

Ik geef toestemming deel te nemen aan dit interview.

Naam en handtekening van de kandidaat: _____

Datum: _____

Onderzoeker:

Ik verklaar dat ik de kandidaat heb geïnformeerd over het onderzoek. Ik zal de kandidaat op de hoogte stellen wanneer er iets voorvalt wat zijn/haar deelname in het onderzoek kan beïnvloeden.

Naam en handtekening van de onderzoeker: _____

Datum: _____

Appendix C: coding scheme

<i>Theoretical concepts (categories)</i>	<i>Related concepts</i>	<i>Specific codes</i>
General information		<ul style="list-style-type: none">- Years of residence- Reason for residence- Level of pleasure residence
Counter-urbanisation	<ul style="list-style-type: none">- Inflow in-migrants- Escaping urban	<ul style="list-style-type: none">- Describing in-migrants- Describing feelings about in-migrants
Place-attachment	<ul style="list-style-type: none">- (Rural) community- Rootedness- Place identity	<ul style="list-style-type: none">- Mentioning community (-feeling)- Mentioning pride- Mentioning activities within the community- Describing some sort of identification through the place- Mentioning including or excluding in-migrants
Rural-gentrification	<ul style="list-style-type: none">- Displaced feeling	<ul style="list-style-type: none">- Mentioning change of inhabitantsMentioning rising housing prices

		- Mentioning differences in income
--	--	---

Table 3. Code tree, author's own work (2021).

Appendix D: transcripts interviews

Interview 1:

Interviewer: heel fijn dat ik u mag interviewen.

Interviewee: ja.

Interviewer: ja, heel fijn. Ik doe dus onderzoek naar, ehm, counter-urbanisatie, dus dat is dat mensen vanuit de stad naar het meer platteland verhuizen in plaats van andersom. En ik ben heel erg benieuwd wat het effect daarvan is op, eh, de mensen die daar wonen en hoe die dat ervaren. En daar bent u dus iemand van. Ehm, mag ik u vragen hoe oud u bent?

Interviewee: negenenzestig.

Interviewer: negenenzestig jaar. En u woonde, als ik het me goed herinner, 40 jaar in Herxen?

Interviewee: wij wonen nu 43 jaar in Herxen.

Interviewer: ja, dat is al een lange tijd. En waarom bent u daar gaan wonen?

Interviewee: Eh, ik werkte in Zwolle, maar ik wou niet in Zwolle wonen. Oorspronkelijk komen we uit Deventer, en we kennen wel mensen in Wijhe, dus we zochten iets in de buurt van Wijhe. En zijn toen uiteindelijk in Herxen terecht gekomen.

Interviewer: ja, en waarom wilde u niet in Zwolle wonen?

Interviewee: leek ons geen leuke stad.

Interviewer: oh, haha, ja dat kan. Maar Herxen is wat kleiner en dat vond u leuker?

Interviewee: ja, het is een klein buurtschapje.

Interviewer: ja, precies, en wat maakt Herxen dan aantrekkelijk voor u?

Interviewee: buiten wonen. Buiten wonen, je kunt hier dieren houden. We hebben redelijke grond. Vroeger als kind al, wilde ik dat al. Dus dat komt mooi uit.

Interviewer: ja dan is dat perfect. Nou dat is mooi dat dat gelukt is dan. Ehm, dan even wat andere vragen. Ehm, heeft Herxen de afgelopen jaren veel nieuwe inwoners gekregen?

Interviewee: ja klopt.

Interviewer: ja, en wat voor inwoners zijn dat? Zijn dat uit de stad, of komen die vanuit de Randstad misschien?

Interviewee: Eh, veelal hier uit de buurt van Zwolle. Tegenover ons zijn ook Zwollenaren komen wonen. Eh, mijn twee zoons van ons wonen hier ook in Herxen, om de hoek. En vlakbij zijn ook weer Zwollenaren komen wonen.

Interviewer: Oke, dus echt veel uit Zwolle.

Interviewee: ja, vooral Zwolle.

Interviewer: en u kent geen mensen uit de Randstad?

Interviewee: Nee, ik heb wel begrepen dat er mensen uit de Randstad interesse hebben, maar ik heb nog niet iemand uit de Randstad hier zien komen.

Interviewer: oke, ja ehm dus hoe zou u die nieuwe inwoners omschrijven? Dus de mensen die vanuit de stad komen.

Interviewee: ehm, zijn een aantal bestuurders bij, is hier iemand komen wonen die werkt bij ***. En mijn overburen die eh zijn komen wonen, zijn vrouw zit in het *** en hij heeft ***.

Interviewer: oke, interessant. En heeft u ook het gevoel dat er wat veranderd is doordat er nieuwe mensen zijn gekomen? Vanuit de stad?

Interviewee: ik denk voor de mensen die hier oorspronkelijk vandaan komen, dus de autochtone bewoners, dat die eh, het misschien wel wat vreemd vinden, wij zelf niet. Alleen op dit moment komen zoveel nieuwe mensen in Herxen wonen dat wij ze niet allemaal meer kennen. Deel van de nieuwe mensen mengt zich meteen, die zie je ook, eh, we hebben hier vlakbij een dorps huis, wat onlangs verbouwd is. Je ziet daar ook wel hulp komen van mensen die hier nog niet eens zo lang wonen. Dus die wel, feeling hebben, en zich willen mengen met de plaatselijke bevolking. Een enkeling bemoeit zich nergens mee.

Interviewer: en wat vindt u daarvan?

Interviewee: ja, dat is jammer want eh, het is heel, best wel leuke gemeenschap. Er wordt veel gedaan, veel georganiseerd, zoals dat dorps huis is bijna door allemaal eigen mensen, eh, verbouwd, het ziet er schitterend uit. Daar is heel veel werk en energie in gestoken, en nog steeds want ze zijn nu buiten bezig, met de laatste afronding. Dat is de kinderspeelplaats wordt helemaal ingericht. Eh, de eh, tuinen worden gedaan, terras is gedaan. En het zijn allemaal eigen mensen die dit doen.

Interviewer: ja, dus het komt echt vanuit de eigen gemeenschap van Herxen.

Interviewee: ja. Je hebt hier een leuke gemeenschap. En oorspronkelijk kent hier ook iedereen kent iedereen.

Interviewer: ja, maar dat verandert nu dus wel een beetje nu er nieuwe mensen komen?

Interviewee: nee, er is wel een mix met de oorspronkelijke bewoners hoor. Want, ja wij wonen hier nu wel redelijk lang, maar onze kinderen ook, gaan met, zij gaan met iedereen uit de buurt hier om. Zijn allemaal vrienden geworden.

Interviewer: ohja, dus dat mengt zich wel aardig.

Interviewee: ja, als je jezelf mengt, ben je ook zo lid van de gemeenschap.

Interviewer: ja, dus ze worden wel verwelkomd zeg maar?

Interviewee: Ja, ja ja. Het plaatselijk belang bijvoorbeeld, die nodigt mensen ook uit om lid te worden, als ze hier nieuw zijn. Worden ontvangen met een bloemetje en een kleine attentie. Ja, ze proberen wel, zeg maar, mensen erbij te betrekken.

Interviewer: ja, en heeft u ook het gevoel dat de nieuwe inwoners andere normen en waarden met zich meebrengen? Of valt dit wel mee?

Interviewee: nou, toen wij hier kwamen wonen, ehm, had je wel bepaalde regels, ongeschreven regels. Zondag bijvoorbeeld, ze waren hier dan wel christelijk, zondags ging je niet iets aan het huis doen, ging je de tuin niet doen, eh, de was niet ophangen of iets dergelijks. En dat is eigenlijk allemaal verdwenen. Dat is nu, eh, iedereen doet gewoon zijn

eigen ding. Op zondag worden bijvoorbeeld ook dingen georganiseerd, terwijl dat vroeger niet zo was. Feest houden op zondag dat gebeurde niet, nu wel.

Interviewer: en heeft u het idee dat dat komt doordat er andere mensen zijn komen wonen of heeft dat meer te maken..

Interviewee: ja.

Interviewer: ja?

Interviewee: ja.

Interviewer: oke. En vindt u dat een positieve of een negatieve verandering?

Interviewee: positief.

Interviewer: dat is mooi.

Interviewee: ja.

Interviewer: ehm, nou dan, eh, heb ik weer even wat andere soort vragen. U heeft het al wel een beetje genoemd hoor, over de gemeenschap in Herxen, ehm, hoe zou u die omschrijven?

Interviewee: heel sociaal, open, een open eh, ik hoor mijn vrouw zeggen: behulpzaam. Ja, behulpzaam, maar eh, dat klopt ook wel hoor. Je, als je iets nodig hebt wat je zelf niet hebt, kun je altijd iemand hier in de buurt vragen van goh, joh, kun je me even helpen hier of daar mee? Je hebt hier ook veel jongens, en ook eh, meiden trouwens hoor, die beroepen hebben waar je wat aan hebt. Niet alleen maar administratief, maar heb je een timmerman nodig, dan is er altijd wel een te vinden, of een loodgieter, of een schilder, of andere lui. Er zijn altijd wel mensen die weten te helpen, heb je iets nodig, bijvoorbeeld eh, we hebben een paarden hier in het huis staan, heb je voer nodig is er altijd wel een boer in de omgeving die hooi wil brengen.

Interviewer: ohja, dus je hebt echt wat aan elkaar.

Interviewee: ja, ja, je hebt hier echt wat aan elkaar. Ja gewoon bij je burens, stel je voor dat eh, iemand even weg moet en je moet oppassen of eh, iemand is ziek en boodschappen doen voor een ander dat gebeurt ook.

Interviewer: ja, ja en bent u erg gehecht aan de gemeenschap?

Interviewee: ja, wij willen hier graag blijven wonen. Ja, de meeste mensen willen hier ook graag blijven wonen, en pas als ze, ja, wij zijn ook al wel redelijk op leeftijd, maar als ze echt ouder worden, dan zie je nog wel eens iemand vertrekken naar het dorp Wijhe, niet naar de stad, maar wel naar het dorp. En die gaan, leven daar dan verder, maar dan zijn ze vaak al, toch al, zeg maar, bejaard of hulpbehoevend.

Interviewer: ja, dus dan moeten ze bijna wel.

Interviewee: ja, merendeel blijven ze hier wel wonen, bijna, nou ja, tot aan de dood. Ja, sommigen zeggen wel, we vertrekken hier alleen tussen zes plankjes. Die zijn er echt hier hoor.

Interviewer: ah ja, dat is echt veel dus.

Interviewee: ja, wij wonen nu in een eigen gebouwd huis, al ruim 40 jaar, maar toen we hier kwamen wonen hebben we naast boeren mensen gewoond, naast een boerderij, daar kon je ook altijd een beroep op doen. En nog steeds heb ik contact met ze, terwijl ze dik in de, rond de negentig zijn. We hebben altijd nog contact met de mensen he.

Interviewer: ja, ah, dat is mooi. Ja, dus u bent ook wel trots op de gemeenschap als ik u zo hoor.

Interviewee: ja, ja, ja. Als we hier, ik zit ook in het plaatselijk belang, maar als we hier, een keer per jaar krijgen we burgemeester en wethouders en nog wat ambtenaren op bezoek, om de kernen te betrekken bij Wijhe, maar ze zijn eigenlijk bijna altijd erg begaan met de, eh, met ons Herxen. Ze zijn eh, erg trots op Herxen dat we zoveel voor elkaar krijgen. De burgemeester was laatst nog hier, en die eh, die keek zijn ogen uit wat hier, eh, door de eigen bevolking wordt gedaan, wordt verricht. Dus eh, de, het initiatief is hier altijd heel erg groot. Ook de jongere groepen, die overal zich inzetten. Nou is bijvoorbeeld net Pasen geweest. Normaal worden er altijd heel veel paasvuren georganiseerd. Allerlei activiteiten, dat wordt gewoon door de jeugd geregeld.

Interviewer: oh dat is leuk.

Interviewee: ja, dan wordt eigenlijk een groot Herxen feest, een keer per jaar, dus een gezamenlijk feest, dat noemen ze hier het Herxer feest, drie dagen, je hebt beach volleybal, organiseren ze hier. Dat wordt allemaal door de jeugd georganiseerd. En van buitenaf hebben ze eigenlijk niet of nauwelijks hulp nodig.

Interviewer: nee precies, het komt allemaal vanuit Herxen zelf.

Interviewee: ja, en je hebt hier altijd wel mensen die eh, goed zeg maar zijn op de laptop gebied en eh, subsidie binnenkrijgen, voor de verbouwing van het dorps huis. Ze hebben enorm veel subsidies gehad. Eh, we willen hier een pad naar de IJssel, we liggen dicht aan de IJssel, eh, het pad naar de IJssel, eh, is er wel weer iemand die de wegen weet om bij de provincie om dat voor elkaar te krijgen. Er zijn altijd mensen die goed op de hoogte zijn.

Interviewer: ja precies. En zijn dat dan ook mensen die hier nieuw zijn komen wonen? Of zijn dat echt vooral de oudere...

Interviewee: ja, dat zijn vooral weer mensen die hier zijn komen wonen.

Interviewer: oke, dus dat is juist wel gunstig voor jullie dat er eh...

Interviewee: ja, dat is wel heel gunstig ja. Naast ons zijn twee *** komen wonen. En eh, sommige mensen zeggen van, nou dat zal wel leuk zijn. En de anders zegt van nou, we kunnen ook gebruik van ze maken. Want de nieuwe inrichting langs de uiterwaarden, van wat leeft hier, wat groeit hier, en dan wordt er op die manier gebruik van ze gemaakt.

Interviewer: ja, precies. Dus die zijn ook wel snel deel van de gemeenschap, juist omdat ze ook wat dingen kunnen.

Interviewee: ja, ja, ja. Veelal komt dat ook door kinderen hoor, kinderen die contact met elkaar zoeken en dan zijn ze er zo ook bij betrokken, want ze zijn lid van de sportvereniging, of iets dergelijks.

Interviewer: ja, dan zijn de ouders ook meteen betrokken bedoelt u?

Interviewee: ja. We hebben hier qua sport niet heel veel, daar moeten we wel voor naar Wijhe, of naar Windesheim, dat is natuurlijk een dorpje hier ook vlakbij, dat is maar drie kilometer weg en daar staat ook een school. Die eh, connecties zijn er ook altijd.

Interviewer: ja, ja precies. Ehm, nog even terug op, dat wat u zei over dat eh, wanneer er nieuwe mensen komen, dat ze dan een bosje bloemen krijgen, dat wordt gedaan vanuit plaatselijk belang?

Interviewee: ja, er zijn eh, we hebben het plaatselijk belang, zegt ook belangenvereniging, van Herxen zelf, zitten ook mensen in die hier al geboren en getogen zijn, maar er zitten ook nieuwkomers in. Ik zit er dan zelf in, toen ik hier wekenlang woonde, maar er zit ook iemand in die hier is geboren, van ongeveer van mijn leeftijd, maar er zitten ook jongere mensen in. Er zit ook een boerin in, die hier eh een jaar of tien, vijftien geleden is komen wonen omdat zij verplaatst werd vanuit ***, die woonde dichtbij ***, en die groente die raakte ze kwijt en die zijn hier komen wonen, en die zitten ook in het plaatselijk belang. Er zit iemand uit de ***, die is de voorzitter, heel verschillend.

Interviewer: ja, echt een combinatie van veel verschillende mensen zeg maar.

Interviewee: ja, en wordt vaak wel beroep ook gedaan op het plaatselijk belang, ook door de gemeente, gemeente bestuur benadert ons ook voor bepaalde zaken, ze willen nadenken over, ze willen zaken die betrekking hebben op Herxen en Wijhe, dus ze weten ons ook wel te vinden. De bevolking zelf ook, als ze iets nodig hebben waarvan ze zelf niet uitkomen dan benaderen ze ook plaatselijk belang. Kijk en huizen bouwen, er worden hier niet of nauwelijks huizen gebouwd. Het is eigenlijk van oorsprong een agrarische gemeente, gemeenschap, en er is heel weinig plek om te bouwen. En de plekjes die er waren, daar wonen ook jongeren van Herxen, sinds een jaar of vijf geleden, zijn er nog een aantal nieuwe huizen hier gebouwd op lege plekken. En het plaatselijk belang heeft daar ook wel een rol bij gehad.

Interviewer: oke, en welke mensen wonen daar nu in de nieuwe huizen?

Interviewee: eh, zeg maar, uit Herxen zelf. Ja, als er een woning te koop komt kunnen jongeren dat niet betalen, maar als ze dat zelf bouwen, en veelal is dat met hulp van vrienden, dan lukt het soms wel om een stuk grond in handen te krijgen en dan zelf te bouwen. En er zijn hier meerdere woningen eh, door jongeren, zelf gebouwd.

Interviewer: ja, en gebeurt dat ook door mensen die vanuit de stad komen? Of is dat alleen mensen die al uit Herxen komen, die dat zelf bouwen?

Interviewee: ja, eh, je moest hier wonen, je moet hier eigenlijk geboren en getogen zijn, of hier al langere tijd hebben gewoond, als jongere, en iemand die van buiten Herxen komt krijgt eigenlijk die kans niet om in Herxen grond te kopen om te bouwen.

Interviewer: oke, eh, dat mag niet volgens de regels? Of hoe zit dat precies?

Interviewee: ja, dat is een bouwbesluit hier in Herxen, omdat er al zo weinig plek is voor jongeren, en om dan toch weer eh, een jonge gemeenschap te houden, er wonen best veel jonge gezinnen nu hier, met kleine kinderen, dan hou je het hier ook nog jong. Want anders vergrijsst het helemaal.

Interviewer: ja, en ik neem ook dat de mensen die ook vanuit de stad komen, dat dat ook vooral jonge gezinnen zijn?

Interviewee: wat zei je als laatste?

Interviewer: dat het ook jonge gezinnen zijn? Die vanuit de stad komen. Of zijn dat ook oudere mensen?

Interviewee: ja, nee, grotendeels ook jongere gezinnen. Vaak wel met wat jongere kinderen, soms ook wel met wat oudere kinderen, maar het zijn veel toch jonge gezinnen.

Interviewer: en dat vindt u wel positief? Dat er ook jongere mensen komen?

Interviewee: ja. Ja, we hebben graag jong spul erbij hier.

Interviewer: ja dat snap ik wel.

Interviewee: ja, en er komen ook, oud Herxenaren komen weer terug. Die tijd dat er niet of nauwelijks gebouwd werd, of wat te koop kwam, die zijn eh, bijvoorbeeld naar Wijhe vertrokken, en als er hier wat te koop komt, komen ze hier weer terug. Een dochter van ons die komt ook weer terug, die woonde in Wijhe, maar die hebben hier onlangs weer een huis gekocht dat vrijkwam.

Interviewer: ja, blijkbaar blijft het toch aantrekkelijk.

Interviewee: ja ja, of ze willen niet weg of ze komen weer terug. Heel veel blijft hier graag.

Interviewer: ja, ja grappig. En eh, u staat zelf dus wel vrij positief tegenover eh, nieuwe en jonge inwoners, zijn er ook mensen die dat minder vinden? Of weet u dat? Die zo iets hebben van, nou laat maar lekker een beetje wie er nu wonen en dan eh, is het wel goed.

Interviewee: nou, dat valt wel mee. Ik denk dat eh, van de oudere bevolking dat er wel mensen zijn van als je hier komt wonen, eh, pas je je wel aan aan Herxen, niet per se speciaal aan de oude mensen, maar wel: pas je aan Herxen aan. Dat eh, vinden ze wel fijn. Maar ze zoeken wel met iedereen contact hoor. Want, eh, studenten van het Windesheim hebben onderzoek hier gedaan, van 'living lab' en die werden ook door ouderen, dat was vooral gericht op wat kun je ouderen nou bieden, en die werden ook heel hartelijk ontvangen door oudere mensen hier uit Herxen.

Interviewer: ja, dat viel mij ook op. Iedereen is heel hulpvaardig, viel me op.

Interviewee: ja, het staat ook wel open voor eh, om mee te werken en die ideeën aan te dragen, van nou wat hebben we als Herxenaren nou nog nodig. Denk bijvoorbeeld aan de, hier loopt een eh, de grote weg, loopt hier redelijk dicht langs, maar toen de bus verbinding is vervallen, al een X aantal jaren, de provincie wil de route eruit halen. Dan wordt er over nagedacht van hoe lossen we dat op? Met dan, bijvoorbeeld een buurt-app van 'kun je mij meenemen?', gewoon voor mensen die zelf geen auto hebben, kun je die helpen.

Interviewer: ja slim, dus iedereen helpt elkaar.

Interviewee: ja hoor.

Interviewer: ehm, dan nog even een hele andere vraag weer. Ehm, woont u hier nog steeds met even veel plezier? Als veertig jaar geleden zeg maar, of is dat veranderd?

Interviewee: stel je vraag nog een keer?

Interviewer: woont u hier nog steeds met even veel plezier? In Herxen.

Interviewee: ja, ja. We zijn hier komen wonen, toen hadden we net een zoontje, en onze andere kinderen zijn hier ook allemaal geboren, en eh, drie van onze kinderen wonen nu ook in Herxen. Twee zonen van ons die wonen hier vlakbij ons om de hoek, aan de IJssel, die hebben allebei zelf een huis gebouwd. En onze jongste dochter komt hier nou binnenkort ook weer wonen. We wonen hier nog steeds met hetzelfde plezier.

Interviewer: dat is mooi.

Interviewee: ja, we hoeven niet eh, we hebben niet direct behoefte om buiten Herxen te gaan wonen.

Interviewer: nee, ook niet als, stel dat er in een keer de helft van de mensen zou verhuizen, en komen in een keer heel veel nieuwe mensen, dan zou u nog steeds niet weg willen?

Interviewee: nee, je woont hier zo vrij dat eh, zou ons niet eh, er toe aanzetten om weg te gaan. Sporadisch komen er wat nieuwe mensen steeds bij wonen, maar het gros blijft nog wel

wonen. Dus, er is nog wel verandering maar niet dat het verstoord is, en als ze er goed bij passen, dan is het wel in orde.

Interviewer: ja, en dat is dus ook vaak zo, dat mensen er wel tussen passen?

Interviewee: ja, ja, ja.

Interviewer: en als dat niet zo is?

Interviewee: *iets onverstaanbaars*

Interviewer: sorry?

Interviewee: wij hebben die behoefte niet om te vertrekken, het enige wat je zou, vrij groot huis, en we wonen nu nog met zijn tweeën hier, en er komen wel vaker kinderen of kleinkinderen hier, er zit er nou een tegenover me te eten.

Interviewer: ja, leuk.

Interviewee: ja, als je dan een seniorenwoning zou kunnen bouwen hier, dan zou je je eigen huis door kunnen schuiven naar een van je andere kinderen, dat zou kunnen. En de plek voor seniorenwoningen dat eh, ook voor jongeren, dat is op dit moment erg schaars. Daar is niet of nauwelijks plek voor.

Interviewer: dat zou u wel mooi vinden?

Interviewee: dat zou eventueel nog iets zijn waar we nog wel een keer aan zouden kunnen beginnen.

Interviewer: nou, wie weet in de toekomst.

Interviewee: ja, wie weet.

Interviewer: ja, eh, worden ook de huizen steeds duurder? Want dat gebeurt natuurlijk vooral in de stad heel veel, is dat bij jullie ook het geval?

Interviewee: ja, de huizen worden behoorlijk duur hier. Ons eigen huis hebben we in de gulden-tijd natuurlijk gebouwd, en daar hebben we een hele boel aan veranderd, maar dat is vele malen over de kop gegaan, we hebben het een keer laten taxeren, dan schrokken we gewoon van het bedrag dat ze zeiden.

Interviewer: haha, ja. En heeft u het idee dat dat te maken heeft met dat er steeds meer mensen komen met een hoger inkomen? Of...

Interviewee: nou, de trek uit de grote steden is wel deze kant natuurlijk op. Zwolle, eh, als er hier wat te koop staat dan is het ook zo weg. En het zijn vooral dan mensen uit de stad, maar je hoort ook wel mensen die uit de Randstad komen kijken. Maar het moet natuurlijk wel bij je passen, en iemand uit de Randstad die hier komt wonen, die zie je denk ik ook na een aantal jaren weer vertrekken.

Interviewer: ja? En waarom denkt u dat?

Interviewee: ik denk het, het is een inschatting hoor, maar je moet ook tegen de rust kunnen. Het is heel mooi wonen hier, we zitten dichtbij de IJssel, dus je hebt hier op fiets- en wandelgebied heb je de ruimte, je kunt de Veluwe op, naar de bossen of naar de Sallandse Heuvelrug. Dus je hebt hier uitgaansmogelijkheden genoeg en het trekt ook wel mensen aan, maar ze moeten er ook tegen kunnen. Je woont hier eigenlijk op het platteland. We hebben voor ons weiland, we hebben achter ons weiland.

Interviewer: ja, en u denkt dan uit de Randstad...

Interviewee: *probeert tegelijk iets te zeggen*

Interviewer: sorry?

Interviewee: ja, wij houden daar van, maar mensen uit de Randstad, kan ik me voorstellen dat ze na een tijd denken, ik voel me hier toch eenzaam, ik ga liever richting Zwolle, in Zwolle wonen. Ik heb altijd in Zwolle gewerkt, en daar kwamen toen ook al wel, zeg maar tien a twintig jaar geleden, mensen uit het Westen, kwamen in Zwolle wonen, omdat ze Zwolle gewoon een aantrekkelijke stad vonden. Maar ik denk een dorp, Zwollenaren trekken naar bijvoorbeeld Wijhe toe, of hier naar toe. En de Randstedelingen dan eerder naar een stad als Deventer of Zwolle, Zutphen, hoor je ook wel, dat dat erg in trek is. De oude Hanzesteden zijn wel in trek bij Westerlingen.

Interviewer: ja, en u denkt dat dat niet zo sterk het geval is bij meer het platteland? Dat het eh, toch te rustig gaat zijn voor die mensen?

Interviewee: ja, ja, ja. Dat hoor je ook zeggen hoor, mensen die een boerderij kopen, hier in de buurt, boerderij dat lijkt leuk, maar dan moet je, dat is eigenlijk nog rustiger dan wij hier zitten, die komen ook naar verloop van tijd weer te koop. Dat hoor je ook wel. Mensen die, we hebben hier ook wel een boerderij gehad daar zijn mensen uit Zwolle komen wonen, die zijn weer terug gegaan naar Zwolle. Die hebben hier tien, vijftien jaar gewoond, maar toch weer weg.

Interviewer: ja precies. Toch niet helemaal hun ding.

Interviewee: ja, het is een gevoel he. Je voelt je thuis, of je voelt je niet helemaal thuis, zoals eh, waar ik het net als voorbeeld over had, die mengden zich wel hier in Herxen, die kwamen ook wel hier in het dorps huis, maar eh, gingen ook wel naar toneel, ze waren wel betrokken. Ze waren ook lid van de biljardclub, maar op een bepaald moment, dan worden de kinderen ouder, die gaan studeren, en dan trekken ze zelf weer terug naar de stad.

Interviewer: ja, oke interessant. ... Wat wou u zeggen?

Interviewee: die zijn nog... nee ik dacht dat jij nog wat wou vragen, maar toen hoorde ik het niet.

Interviewer: nee, u mag eh, u mag doorpraten hoor.

Interviewee: ja, nee, maar dat zie je een enkele keer hier wel, dat er weer mensen die uit de stad komen ook weer terug gaan naar de stad. Niet vaak, maar het gebeurt wel. En die wonen hier misschien vijf of tien jaar, maar dan vertrekken ze toch weer. Maar dat is niet gigantisch veel hoor, maar het gebeurt wel.

Interviewer: nee, dus de meesten kunnen wel aardig, eh, integreren in de gemeenschap.

Interviewee: ja, ja, ja. We wonen hier met mensen, eh, vrienden van ons die komen oorspronkelijk uit *** en uit ***, man en vrouw, maar die wonen al net zo lang als wij hier. Zelfs nog wel een paar jaar langer. Ook vrienden van ons uit, hier om de hoek, die komen uit ***, wij komen zelf ook uit ***. En die wonen ook al net zo lang als wij hier. Dus die trekken niet meer weg. Niet eerder dan dat iemand echt niet meer kan.

Interviewer: nee, oke.

Interviewee: een voorbeeld nog van dat mensen die hier naar toe zijn gekomen die er ook echt al heel lang wonen.

Interviewer: ja, ja. Nou dat is eh, mooi. Ik heb eigenlijk al mijn vragen wel gesteld inmiddels. Eh, was er nog, wat u zelf nog wilde vertellen waarvan u denkt, nou dat is nog eh, interessant?

Interviewee: eh, nou eh, waar we het even geleden al even over hadden. De samenhang hier, dat die erg groot is, schoot me net nog even door het hoofd. We hebben hier een dorpsquiz georganiseerd. Dat ze gewoon buurten, mensen hier uit de buurt, die vormen teams, en dat had je vroeger ook al met Herxen feest, dan had je sportevenementen, dan vormde je met je buurt een team om, bij volleybal of bij touwtrekken of wat dan ook, en nu ook bij zo'n dorpsquiz ook weer, gewoon samen een team. Daar heeft iedereen zijn kwaliteiten. Dat is ontzettend leuk om, dat, een keer per jaar met burendag, merk je hier in Herxen ook, verschillende buurten houden dan een burendag.

Interviewer: oke, een burendag. En dat is dan alleen in de straat of...?

Interviewee: ja, dat is bij je in de straat, misschien tien huizen bij elkaar die dan zoiets organiseren, maar daar doen ook nieuwkomers aan mee, die worden dan ook gevraagd van goh, he, doe je ook mee? En dan ontstaan er toch weer nieuwe banden.

Interviewer: ja, en die mensen doen dus ook echt wel mee dan?

Interviewee: ja, ja, ja. We kwamen zelden mensen tegen die dan zeiden van, nee ik doe niet mee. Je hebt, is iemand bijvoorbeeld, eh, vijfentwintig of veertig jaar getrouwd, en die houdt een feestje. Dan zorgen de burens er ook voor dat er een boog staat, dat je, dat er iets georganiseerd wordt voor die burens. Er wordt altijd wel samen iets gedaan. De samenhang, daar doelde ik net ook op, is toch wel behoorlijk groot.

Interviewer: nou, mooi.

Interviewee: je loop elkaar niet plat, het is niet zo dat je dagelijks bij de burens op de, aan de koffie zit, maar heb je elkaar nodig dan is het goed.

Interviewer: ja, er is altijd wel iemand waar je op terug kan vallen zeg maar.

Interviewee: ja, ja, ja.

Interviewer: ja. Nou mooi. Ik eh, denk dat dat het wel was.

Interviewee: oke.

Interviewer: heel erg bedankt nogmaals.

Interviewee: ja, je interviewt nog meer mensen hier uit Herxen?

Interviewer: ja, als het goed is nog twee in ieder geval. En ik wil het liefst ook nog wat mensen uit Windesheim en Harculo, een beetje meer dorpen er omheen, maar tot nu toe reageren alleen mensen uit Herxen. Dus eh, die zijn blijkbaar heel erg eh, hulpvaardig.

Interviewee: ja, ja. Nou we zijn ook wel gewend, ook door de studenten van Windesheim die hier nog wel wat onderzoek doen, om dat er toch contact wil komen. En dat plaatselijk belang daar ook aan mee wil werken, dat er dan ook ouderen zijn die denken, oh daar wil ik ook wel aan mee helpen. Dan krijgen we ook iets voor elkaar.

laat nog even zijn kinderen en kleinkind zien en het gesprek wordt afgesloten

Interview 2:

Interviewer: hartstikke bedankt dat u mij wilde helpen met dit interview.

Interviewee: ja.

Interviewer: zou ik u als eerst mogen vragen wat uw leeftijd is?

Interviewee: ik ben 64.

Interviewer: 64. En u woonde in Herxen toch?

Interviewee: al eh, volgend jaar dertig jaar. Ja.

Interviewer: dertig jaar alweer. En eh, mag ik u vragen waarom u bent gaan wonen, hier in Herxen?

Interviewee: ik heb zelf veertig jaar in *** gewerkt in *** en omgeving. In ***. Eh, veertien jaar van die veertig jaar groepsleider, zesentwintig jaar als leidinggevende. En toen kwam ik op een maandagochtend bij een teamvergadering, en ehm, en dan heb je die standaard vragen van goh, hoe was je weekend? Waarop ik nogal heftig zei van, nou, daar was geen zak aan. Vertel. Ik had vrijdags een bod gedaan op een boerderij, nou een eindje buiten Staphorst, had ik twee ton geboden, in gulden toen nog, en ik belde om tien over zes op, en hij was verkocht om zes uur voor twee ton. Dus, daar waren, daar was ik helemaal niet blij mee. Nou, dat noemde ik in dat team en toen zei een begeleidster, weet je, bij ons in het dorp komt er ook een huisje te koop, joh kom daar eens kijken. Dus ja, zo gezegd zo gedaan. Ehm, ja en ik vond het wel een heel leuk dorp. Het zit vlak aan de IJssel en nou eh, je kent de omgeving Lotte?

Interviewer: ja, ik kom zelf uit Zwolle.

Interviewee: oke, oke. Nou eh, en toen eh, toen heb ik dat huis gekocht. Gelukkig.

Interviewer: ja. En dat eh, bevalt u wel in Herxen?

Interviewee: het bevalt mij erg goed, ja, ik vind het heel erg leuk.

Interviewer: ja. Ja dat is duidelijk na eh, dertig jaar, haha.

Interviewee: ja, anders was ik wel gegaan.

Interviewer: ja precies. En eh, waarom vindt u Herxen zo aantrekkelijk?

Interviewee: nou, het eh, heeft ook te maken met mijn achtergrond. Ik ben geboren in ***, de kop van Overijssel. Een klein dorpje. Ehm, in '61 verhuisden mijn vader en moeder naar Oost Flevoland, Flevoland tegenwoordig. Toen nog Oostelijk Flevoland. Eh, en wij waren daar de eerste inwoners van de polder. Toen waren we boeren, en nou, en tien woonboten met tien gezinnen waarvan wij er een waren, want Dronten, Swifterband, Biddinghuizen, Lelystad, dat bestond allemaal nog niet. Dus ik ben eh, in een ook eigenlijk hele kleine setting opgegroeid en heb in Dronten, nou, haast ieder huis zien bouwen en eh, er was geen voetbalvereniging, er was geen muziek, er was geen toneel, er was nou, nada, helemaal niks. En mijn ouders die eh, die waren daar best actief in. Het opzetten van een muziekvereniging, mijn moeder die speelde op de toneelvereniging, eh, druk met het opzetten van een voetbalvereniging, dus dat is mij eigenlijk wel met de paplepel ingegoten. Eh, ja ook wel door mijn werk denk ik. Nou, ik weet van mijzelf, ik ben wel een sociaal type. Ja en dan, ik heb ook twaalf jaar in Zwolle gewoond, in de ***. Eh, en ook daar, ehm, in het bestuur van *** gezeten. Veel in het *** vrijwilligerswerk gedaan. Ehm, voordat ik in Zwolle kwam heb ik nog een paar jaar in *** gewoond. Nou, daar was ik vrijwilliger bij *** Dus, ja, het is een tweede huis van me. Wat

doen in een dorp. Iets doen. Ik hou er niet van, als jij naast me woont, hoe je heet en hoe je eruit ziet. Dat vind ik verschrikkelijk.

Interviewer: ja, nee precies. Dat is natuurlijk in een stad wel anders. Over het algemeen.

Interviewee: het kan anders zijn ja. Maar het hoeft niet.

Interviewer: nee, dat klopt ja. Ehm, dan even een hele andere vraag. Ehm, heeft Herxen de afgelopen jaren veel nieuwe inwoners gekregen?

Interviewee: ja. Er staan honderd huizen. Er wonen vierhonderd mensen en de laatste een, twee jaar zijn er wel een stuk of zeven, acht, huizen gewisseld van eigenaar. Dat is best veel.

Interviewer: en waar komen die mensen vandaan? Weet u dat?

Interviewee: waar ze vandaan komen?

Interviewer: ja.

Interviewee: eeh, *** ... ik ga ze even na.

Interviewer: dat is goed.

Interviewee: die komen ook uit ***, die komen uit ***, dat is ook ***, die komen uit ***, die komen uit ***, eh, ***. ***.

Interviewer: oke. Dus echt wel veel uit Zwolle.

Interviewee: ja. Wel veel hier uit de buurt ja.

Interviewer: ja, dus vooral uit de stad. Ja. Ehm, en verder niet uit de Randstad he?

Interviewee: eh, nee, nee. Dat is hier nog niet doorgedrongen. Zwolle al wel weet ik. Maar hier nog niet. Maar die trek uit de stad is er natuurlijk. Zeker door corona. Je kan net zo goed via een tablet of een laptop, of telefoon eh, nou ja, kijk naar ons nu.

Interviewer: ja. Ja, dat klopt. Dat is inderdaad een eh...

Interviewee: ja, of je dat nou hier doet of in Zwolle, dat maakt op zich niet uit.

Interviewer: klopt, ja. Maar tot nu toe dus alleen nog eh, van dichtbij naar Herxen toe.

Interviewee: ja, ja.

Interviewer: en eh, hoe zou u die nieuwe inwoners omschrijven?

Interviewee: ja dat is een leuke. Ja, dat is een leuke, ik dacht al dat die vraag zou gaan komen. Ehm, ik zit even te denken he. Van eh, het dorpje Windesheim ben ik voorzitter van het dorps huis daar geweest, en voorzitter van de voetbal. Ik ben hier voorzitter geweest van het Herxer feest, ik ben nu nog bestuurslid van het dorps huis hier, de Herxer Marke. Ik ben een van de kartrekkers van een eh, ***. Ehm, ik doe wel een aantal dingen. Maar dat is ook een hele bewuste keuze geweest. Ik ben van nature geen grijze muis, ehm, maar dat wil ik ook in zo'n dorpje niet zijn. In zo'n dorpje dan vind ik het belangrijk dat je wat samen doet. En ik weet nog, ik werd geïnterviewd, toen ik stopte als eh, voorzitter van het dorps huis in Windesheim, nou dat is vier kilometer hier vandaan. En, eh, toen weet ik nog eh, ze vroegen mij toen van goh, u woont zelf in Herxen, je hebt een aantal dingen in Windesheim gedaan, zijn er nou verschillen in die dorpjes. Dan zou je zeggen van goh, wat voor verschillen zijn er he. Toen heb ik als voorbeeld gegeven, jongens als ik hier roep, ik heb morgenvroeg tweeduizend pannen die moeten het dak op, ik heb om zeven uur de koffie klaar. Dan moet ik zorgen dat ik om half zeven zes kannen koffie klaar heb, want dat gaan we even doen. We

spugen een keer in de handen en we regelen het even. Als ik dat in Windesheim doe, dan zegt vierhonderd man ja, en er komen er twee. Ik distantieer het een beetje, maar snap je, dat is wel een groot verschil. Tussen eh, ja dat vind ik in Herxen gewoon heel mooi. Je doet het gewoon samen. En die nieuwe mensen die komen, ik heb toevallig, dat was eergisteren, even kennis gemaakt met een buurman die ook groot geworden was, ook in ***, dus daar had ik meteen, hij is twintig jaar jonger als mij, maar daar had ik wel raakvlakken meteen. En die is samen met zijn vrouw, hij is drie jaar bezig geweest om een huis te vinden in Herxen. Die heeft echt alleen maar gewacht, van ik wil naar Herxen. De schoonouders die woonden in Windesheim, en die hebben ook heel bewust de keuze gemaakt om niet naar Windesheim te gaan, maar om naar Herxen te gaan. En zo al pratende, hij herkende dit verschil ook wel een beetje tussen beide dorpen. Ehm, en dat is iemand, nou ja het dorps huis is nu dicht, maar als het open zou zijn, zo van jeetje, mooi, daar ha'j wat an, zeggen we dan. Die wil wel, die komt wel biljarten, die stort zich wel in het sociale leven, weet je wel, die doet wel mee. Eh, en dat zijn er eigenlijk heel erg veel in Herxen, die dat, ja die gewoon zo zijn. Je ziet het ook van ouders op kinderen over gaan. He, er zijn hier pas, of pas, dat is een paar jaar eerder al, kavels vrijgegeven door de gemeente, dat jeugd kon blijven. Nou, die bouwen dan met zijn allen een huis. En zijn ze klaar met het ene huis, gaan ze door naar het volgende huis. Dus dan wordt daar weer een huis gebouwd. Dus, het merendeel, vind ik wel van de mensen die hier komen, ehm, nou daar heb je wel wat aan. Die staan ervoor, die doen wat, die doen mee. Met een buurtbarbecue, gezellig, leuk. En er zijn ook mensen hier, eh, ja die doen niks.

Interviewer: nee, en wat vindt u daarvan?

Interviewee: die vinden het prachtig wonen hier en eh, nou dat me, want dat heb je natuurlijk ook in het dorp, in Zwolle en Groningen is dat vast anders, maar als ik hier met de hond door het dorp fiets, of ik wandel op de dijk, dan 'morgeh', 'hoi', dit, en die mensen steken geen hand op, nou, dat vind ik dan niet leuk, dat vind ik dan een beetje respectloos. Als ik jou tegenkom en ik zeg hallo, dan kun je best hallo tegen me zeggen. Ehm, en wat ik verder, wat ik daar van vindt, ja mensen maken een eigen keuze, ik vind het goed. Ik heb daar geen last van. Of dat ik het daardoor klote mensen vindt, om het maar even plat te zeggen. Dat heb ik helemaal niet, nee prima, die mensen maken andere keuzes, nou ik wil graag respect hebben voor mensen dus ik heb ook respect voor hen. Dat vind ik jammer.

Interviewer: ja, duidelijk.

Interviewee: ja, *** die woont hier ook.

Interviewer: wie? Sorry?

Interviewee: he, onze ***. ***, die woont hier ook.

Interviewer: oh, serieus?

Interviewee: ***, ja een aantal jaren. Eh, hartstikke leuk, eh, nou ja ik kom ook bij hem op de koffie, gewoon gezellig. En niet omdat hij nou *** is, maar gewoon omdat ik het een leuke peer vind. En eh ja, wat je dan doet, dat vind ik nooit zo interessant. Wie je bent als mens, die vind ik veel leuker.

Interviewer: ja, dus hij mengt zich ook al wel in de samenleving, of eh, de gemeenschap zeg maar.

Interviewee: ja.

Interviewer: ja, net zoals dus de meeste nieuwe inwoners, zegt u.

Interviewee: ja, ja. En mensen die dat niet willen, nou ja dan niet. Dan is dat ook goed. En dan zitten we wel eens in het dorps huis of op een verjaardag of een buurtbarbecue of zo van, nou, goh ja die spreek je ook nooit. Ja, daar heb je niks aan. He, zo wordt er dan wel over hen gepraat. Maar op een gegeven moment is dat ook gewoon klaar, dan eh, ik zwaai even naar mijn vrouw, ik zit in de serre, haha. Eh, en ja dan is dat, ja het is wel oke, het wordt wel geaccepteerd. He, ik ken de verhalen ook wel uit andere dorpen van nou ja die worden haast alweer met paard en wagen met pet en veren eh, het dorp uitgestuurd. Nou ja, dat, dat is gelul, dat is gewoon respectloos. Dat kun je niet maken. Die mensen maken andere keuzes om in een dorp te wonen, nou dat is goed.

Interviewer: ja, ja oke. En eh, heeft u ook het gevoel dat nieuwe inwoners andere normen en waarden met zich mee brengen?

Interviewee: ja, ja. Ja, dat is natuurlijk altijd een leuk spel he, wanneer eh, dat gebeurt. Ik zal je een voorbeeld geven. Eh, ik heb in Zwolle met wat vrienden een eigen stichting gehad, en we gingen wel eens weekenden op pad met de jeugd, overlevingstochten, survival, eh, dat gedoe. Eh, en toen hadden ze hier ook een he, drie dagen feest, het Herxer feest. In een grote tent, nou misschien ken je het wel, hartstikke leuk. Er is een ding belangrijk, als het bier maar stroomt en eh, nou. Dan is het leuk. En eh, nou dat feest was van donderdag vijf uur, tot zaterdagavond twaalf uur. En eh, een zeskamp hadden ze altijd op zaterdagmiddag en die lag op zijn kont. En toen kwam ik hier, ik zeg van goh joh, ik heb zelf een eh, stichting gehad, dat hadden we toen niet meer. We organiseerden ook zeskampen, personeel Isala deden we, en Wehkamp en nah, dat waren dan wel klanten voor ons. En dat was just for fun, dat was hobby. Maar, toen wij stopten eh, toen vlak daarna ging ik hierheen wonen. Ja, veel ruimte ik eh, grote schuur erachter, nou ***, neem jij dat spul maar mee, kijk maar wat je er mee doet. Nou, dat is goed. Dus toen kwam ik hier, voor die zeskamp die ligt op zijn kont. Ik zeg, ik heb nog wel wat materiaal, dat is wel leuk, ik zeg ik heb wel wat ideetjes, en dus ik, het was zo van nou mooi. Dus heb ik dat zeskamp weer nieuw leven ingeblazen, eh en ja dan roep je wat en mensen zien dat je geen grijze muis bent, en je vindt wel wat. En van joh, we zoeken een nieuwe voorzitter en dat moet die maar doen. Dus ja, vind ik goed joh, vind ik leuk. Dat is een mooie manier van binnenkomen. Maar toen een, twee jaar dat feest, en die donderdagavond dat was voor niks. Ik zeg jongens waarom gaan we niet naar de zondag, wat is dat voor ongein. Dat is toch een veel leukere dag? Maar ja, dan heb je de poppen aan het dansen he, dat kan niet. Want het is van nature best een gereformeerd dorp hier. Eh, ja en ik ben zo links als een deur. Dus, ja. Maar ik heb wel discussies met mensen gehad over het geloof, want ja ik wel het er wel over hebben, maar ik ga niet zondags naar de kerk, dat doe ik niet. Ik vind mezelf een heel goed christen, maar anders dan dat ik dat vanuit het geloof moet halen of zo. En eh, toen, maar men wilde eigenlijk wel naar die zondag. Want mensen zagen ook wel, die donderdagavond dat kostte eigenlijk alleen maar geld, en dat leverde niks op voor het Herxer feest. Dus naar de zondag. Nou programmatje bedacht en toen zeiden ze van nou, eh, veel succes. Want ik had gezegd, nou er waren vier, vijf stakeholders in het dorp ten aanzien van het geloof, ik zeg nou daar ga ik vanavond heen. En dat heb ik ook gedaan. En prima hoor, ik had dan wel van te voren contact met ze, de een zijn nog steeds burens, komen nog steeds op mijn verjaardag en ik bij hen, alleen daar worden wij het nooit over eens. Maar we hebben toen wel, het jaar erop, Herxer feest, vrijdag, zaterdag en de zondag. En dat was een groot succes. Maar, er waren mensen, en daar was ik ook op bezoek geweest, met de boodschap van, we gaan het niet meer veranderen. Maar ik wil wel met jou praten, daarover, want ik weet dat jij daar last van hebt. Maar ik ga het niet veranderen, je lult me niet meer omver, dat doen we niet meer. En achteraf gezien is dat eigenlijk best een goede zet geweest, want mensen hadden daar dan ook wel weer respect voor. Dat heeft me gewoon vier, vijf avonden gekost. En gewoon, nou vanavond op de koffie een koekje erbij, een borreltje of een biertje en eh, nou dan ging ik weer naar huis. Nou, het feest bleef vrijdag, zaterdag, zondag. Maar de

eerste jaren, gingen mensen uit Windesheim via Wijhe naar de kerk. Die reden niet meer door Herxen heen, want dan moesten ze langs de feesttent, en dat kon niet. Toen zag je wat normen en waarden verschuiven, van mensen die er eigenlijk fel tegen waren, die kochten op de zaterdagavond heel veel munten, zodat ze zondags ook nog een biertje konden kopen. Maar dan hoefden ze niet meer met geld te betalen, want dat hadden ze zaterdag gedaan. Nou, ik zie dat dan gebeuren, ik vind daar van alles van, maar als mensen dat zo willen doen en daar blij mee zijn. Ik vind het prima, is goed. Dus, normen en waarden ja die veranderen wel. Wat je nu ziet, er komt, gelukkig, steeds meer jeugd. Kleine kinderen. Nou, daar gebeurde ook wat. Vorige week woensdag met ik met zeven moeders en veertien kinderen eh, op pad geweest het eh, plankenpad gelopen in eh, Drenthe. Nou, hartstikke leuk. Het eh, mede omdat er veel nieuwe jeugd is en dat, dat maakt dingen weer anders. En dat is weer leuk om te zien. Ik vind dat mooi.

Interviewer: ja. En dat komt dan ook echt vanuit de nieuwe inwoners? Of gebeurt dat sowieso al omdat het eigenlijk sowieso verandert, de samenleving zeg maar.

Interviewee: ja, ja. Ja, ja. Het is niet, misschien mag ik dat helemaal niet zeggen... eh, nee dat mag ik niet zeggen. Eh, het is wel een dorp dat wil bewegen. Ja, dat vind ik wel, ja.

Interviewer: ja, oke.

Interviewee: maar er is een sterke eh, ja, wij samen, dat, ja sociaal. Maar daardoor is er ook sociale controle. Tegenover ons woont een oude buurvrouw van eh, 133, ja ik weet niet hoe oud ze is, maar heel oud in ieder geval. En die woonde nog alleen. Nou, als ik dan 's morgens de hond uitlaat dan kijk ik even of de gordijnen open zijn, of er rook uit de schoorsteen komt, nou dat soort dingen. En dat, ja, dat is sociale controle, dat klopt. Maar ja, goed. Mijn schuurdeur is 's nachts ook open.

Interviewer: ja, ja. Ja dan heb ik even een vervolgvraag daarop. Eh, hoe zou u de gemeenschap in Herxen omschrijven?

Interviewee: hoe zou ik de Herxer gemeenschap omschrijven?

Interviewer: ja.

Interviewee: eh, warm, sociaal, bewogen, voor elkaar, met elkaar, doeners, dat is wel, in het dorp zitten veel doeners. Eh, nou zoiets denk ik.

Interviewer: ja, nou mooi rijtje. Ja. En de nieuwe inwoners die eh, passen daar ook bij? Die hebben een beetje dezelfde... zeg maar de zelfde woorden die u net noemde?

Interviewee: ehm, als ik kijk naar die zeven huizen, twee huizen niet. Maar dat is eigenlijk heel erg leuk. Vind ik althans heel leuk. Ehm, de ene is ***, eh, dat is vader, moeder met zoon, schoondochter, kleinkinderen, die zijn in een boerderij gaan wonen. Ehm, en dat zijn meer denkers, als ik het dan zo even mag neerzetten, de doeners en de denkers, dat zijn meer denkers. Als je dan een gesprek met '...' moet hebben dan vraag je hen mee, van jongens eh, help me even.

Interviewer: ja, dus in die zin zijn nieuwe mensen ook nuttig voor de gemeenschap.

Interviewee: ja, zeker, zeker. Ja, en dat zie je dan ook meteen weer in, goh, wat eh, wat zijn dat leuke nieuwe mensen he? Ja, dat zijn hartstikke leuke nieuwe mensen ja, dat klopt. Omdat ze ook laten zien wat voor Herxen te willen doen.

Interviewer: ja, en ze worden dus ook wel verwelkomd zeg maar?

Interviewee: ja, het is niet meer zoals vroeger. Ik kreeg vroeger mensen van plaatselijk belang, eh, we woonden hier net, die kwamen zich voorstellen en eh, wat vertellen over Herxen en die kwamen een bloemetje brengen, en nou dat werd een gezellige avond. Heel erg leuk. En, eh, de laatste jaren doen we dat dus niet meer, mede door corona, maar er is altijd wel aandacht voor nieuwe mensen, ja.

Interviewer: ja, en mensen reageren daar ook goed op.

Interviewee: ja, ik ben de deur nog nooit uitgeschopt, nee.

Interviewer: ja, nee dat is mooi, haha.

Interviewee: haha.

Interviewer: eh, vinden er momenteel veranderingen plaats? In de gemeenschap. Dat kunnen allerlei soorten veranderingen zijn.

Interviewee: ja, kijk het eh, verhaal wat ik je net vertelde dat de gemeente toestemming heeft gegeven om wat kavels te realiseren waarop huizen gebouwd kunnen worden, dat speelt al een aantal jaren, maar dat ijlt ook altijd wat na natuurlijk, doordat er veel meer, ja, de twintig, dertigers, vijfendertigers, met kinderen eh, die hier dus vaak wel geboren en getogen zijn maar nu de mogelijkheid hebben om te blijven. Maar dat doet wat met leefbaarheid in het dorp, he veel kinderen op straat dus dan moet je ook gaan kijken van, ik was met iemand uit het dorp bezig geweest, en de gemeente van joh, eh, er moet hier niet zo hard gereden worden, hou daar eens mee op. Hoe gaan we dat oplossen? Nou, en hetzelfde hier op de dijk, ik zit hier in de serre met een ondergaande zon op de dijk te kijken, prachtig, maar als ik er zondagmorgen met mijn kleindochter loop, en ik laat mijn hond daar uit, dan moet ik uitkijken want al die fietsers die willen daar dertig, vijfendertig kilometer per uur rijden. En dan ben ik heel flauw, dan ga ik dus niet aan de kant. Maar dat doe ik ook met opa en oma die dan met een rotgang van de dijk af komen rijden het dorp in, op hun elektrische fiets. Dat kan je niet maken, er zijn hier nu zoveel kinderen, dus, eh, nou ja dat speelt. Speelt, speelde.

Interviewer: dus in die zin wordt het ook populairder? Dat er veel mensen komen.

Interviewee: ja, we hebben het dorps huis eh.. sorry nog een keer Lotte.

Interviewer: ik zei, dat er veel mensen komen ook met de fiets en zo, dus dat er veel eh, mensen langs Herxen komen?

Interviewee: ja, dat was dertig jaar geleden was dat fietspad op de dijk er niet. En dat is er nu al, misschien al wel twintig jaar, eh, en daardoor wordt het drukker. En wat je nu ziet, en dat zijn heel veel mensen vanuit Zwolle dat ik weet, die hebben Herxen en Windesheim ook ontdekt. Als ik nu 's morgens mijn hondje uitlaat, en dan maak ik nog wel eens een rondje Herxen, Windesheim, Harculo eh, en als je dan op de zondagmorgen kijkt hoeveel, weet jij het landgoed in Windesheim?

Interviewer: nee.

Interviewee: nou, moet je eens gaan fietsen, is hartstikke leuk.

Interviewer: is goed.

Interviewee: daar is een parkeerplaats, waar voorheen voor de corona op de zondagochtend twee auto's stonden, daar staan er nu veertig. En ik merk het ook in het dorp hier zelf, en ik begrijp het als je in Zwolle-Zuid woont, of in Holtendoorn drie hoog, joh dan wil je naar buiten. En als dan de Veluwe, of weet ik veel wat, dat is dan te ver, maar om de hoek eigenlijk

he, Herxen, Windesheim, Harculo, daar kan je fantastisch wandelen. Nou, en dat merk je mede door corona nu, ja het is gewoon drukker geworden.

Interviewer: ja, ja.

Interviewee: ja, en wat heel veel speelt in het dorp nu is, we hebben het dorpshuis eh, verbouwd, we zijn nu op het eind eigenlijk. Maar eh, dat is inmiddels voor een half miljoen verbouwd, maar dat heeft veel impact in zo'n dorp. Want wat je dan ook ziet eh, ja we hebben heel veel subsidies, Europees, een ton en vvp (?) en zo voort, maar daarnaast, eh, heb je ook heel veel vrijwilligers nodig. We hebben hier een groot bedrijf zitten, eh er zitten heel veel bedrijven he in Windesheim, Herxen, Harculo, zijn er als je kamer van koophandel, zijn er meer als tachtig, weet ik uit mijn hoofd. Dat komt omdat ik in die ondernemersvereniging zit, dat zijn er dus echt heel veel.

Interviewer: ja, dat zijn er veel.

Interviewee: ja, dat is echt op een heel klein stukje. Dat is echt eh, heel veel. Ja dat loopt, maar we hebben een groot bedrijf in Herxen en dat is Grolleman. Transportbedrijf, dat is echt groot. Eh, dus er was sprake van dat ze weg zouden gaan. Maar goed, nu, ze blijven, ze gaan niet weg. Want er waren al plannen voor dat bedrijf, als dat weg is om daar dan eh, nieuwbouwwoningen en ook sociale huur en dergelijke te gaan eh, bouwen. Maar dat gaat niet door, ze blijven. Maar wat je dan dus ziet, god jongens er moet ook een nieuw dak op, nieuwe pannen, ja, heb ik geen geld voor Harry, dat redden we niet. Nou, dat doen wij wel. Nou, die leggen dan een compleet nieuw dak eh, nieuwe dakpannen op het dorpshuis. Maar hij is van binnen ook helemaal vernieuwd. En er is nu, ik denk al wel meer als een jaar, elke zaterdag en ook heel vaak 's avonds, als ik nu naar het dorpshuis ga, is er vijftien man aan het werk weet ik. Gewoon buiten, in de tuin, want die moet ook klaar. Eh, ja en dat kost dan een krat bier. En op de zaterdag even langs de visboer in Wijhe, twintig harinkjes halen. En dan eh, dan is het klaar. Maar ja, dat gebeurt gewoon. Ik zit zelf ook in een aantal app-groepen, maar ja dan krijg je weer van he, jongens het beton voor de schuur wordt gestort, eh, we moeten vrijdagavond even met een man of tien aan de gang. Nou, dan zie je zo, hup, twaalf namen verschijnen van eh, nou half zeven ben ik er. En dat is ook wel tekenend voor Herxen inderdaad. En dat zijn wel grote veranderingen op dit moment wat er eh, aan de hand is.

Interviewer: oke, dat was eerder niet zo het geval? Dat het zo hecht was? Of dat iedereen elkaar zo erg hielp?

Interviewee: jawel, jawel, jawel, jawel. Ik weet nog wel, ik kwam hier wonen dertig jaar geleden. Eh, toen woonde ik hier een week, toen kwam mijn buurjongen, die kwam eh, ben je zaterdag druk ***? En dat gaat dan mooi plat, kan ik ook wel, nou roep maar wat jongen. Ja zeven uur bij mien vader, want dan gaan we pannen leggen op zien dak. Nou dat is goed. Nou, dan ben je er om kwart voor zeven en je zit de hele dag op het dak, pannen te leggen. Dus, dat samen doen, wat ik ook al aangaf, dat is zeker aanwezig.

Interviewer: ja. Nou u bent dus ook wel trots op uw gemeenschap als ik u zo hoor? Wel een gevoel van trots?

Interviewee: ja, absoluut. Ja, ik ben wel trots op Herxen, ja. Ja.

Interviewer: ja, dat eh, kan ik horen. Ehm, woont u er nog steeds met even veel plezier als nou, dertig jaar of twintig jaar geleden?

Interviewee: nee, niet met evenveel plezier. Het is meer geworden.

Interviewer: oke.

Interviewee: ik ben het steeds meer, ik ben het steeds meer gaan waarderen. Kan ook te maken hebben nu met corona he, het eh, ehm, je bent veel meer aangewezen op, ik heb duizend vierkante meter. Ik heb een grote schuur. Ik heb een serre van vijftig vierkante meter. Wat riant. En dan zou je maar zitten, in Amsterdam Zuidoost. Lijkt me een ramp. Lijkt me echt verschrikkelijk. En daardoor ben ik Herxen nog meer gaan waarderen. Want joh, de piek corona, ik denk, ging ik wel naar de IJssel met mijn hondje. Eh goh, dat kan ik wel vijf keer op een dag doen. Maar dat kan alleen omdat ik hier woon. Als ik nog in de Aa-Landen had gewoond, in de bekenbuurt, was het toch anders geweest. Dus ik ben er wel, het is wel meer geworden, ja.

Interviewer: ja. En heeft, ehm, hebben nieuwe inwoners daar ook invloed op gehad? Dat er andere mensen zijn komen wonen die het ook leuker hebben gemaakt?

Interviewee: ja, ja, die eh, vader, moeder, zoon, schoondochter met kinderen die hebben het voor mij, persoonlijk in ieder geval leuker gemaakt.

Interviewer: ja, ja, oke. En stel u voor: de helft van de inwoners van Herxen verhuist en er komen allemaal nieuwe mensen, zou u dan blijven?

Interviewee: ja. Is toch leuk nieuwe mensen? Ja, ik vind dat alleen maar leuk, is alleen maar boeiend om dan ontstaat er weer een nieuwe dynamiek, en kijk wat er dan gebeurt. Dat vind ik wel eh, dat vind ik wel donders interessant eigenlijk. Dat zou voor mij absoluut geen reden zijn om weg te gaan. Nee.

Interviewer: nou, dat is eh, goed om te weten. Ehm, in de stad vooral, worden huizen nu vooral heel duur, is dat ook het geval in Herxen? Dat het steeds moeilijker wordt om een betaalbaar huis te krijgen?

Interviewee: kijk, toen die kavels kwamen, eh, de jeugd die kon geen huis kopen in Herxen. Dat is gewoon veel te duur. Maar die zijn met elkaar, de een is loodgieter, timmerman, er zit van alles tussen, en die zetten huizen neer, nou waarde, ik denk zeven, acht ton. Als je ze nu zou verkopen. Maar dat heeft die jongens nog niet eens de helft gekost. Als je kijkt, dertig jaar geleden mijn huis, mag je best weten, ik heb hem gekocht voor *** duizend gulden, dus even voor het gemak *** duizend euro, ja.

Interviewer: zo, dat is niet veel.

Interviewee: nee, en die is nu *** ton waard. In euro's. Dus dat is gekke boel. Maar daarom kunnen mensen, ik heb zelf twee zonen, een van *** en een van ***, allebei ***, eh, maar die, jij kan geen huis kopen. Ja, of je moet stinkend rijke ouders of eh, suikeroompie hebben, weet ik veel. Maar dat wil gewoon niet meer. Dus, dan blijven ze wel langer bij papa en mama wonen, dat is in ieder geval mooi goedkoop. Maar mijn jongste zoon, die zit nu naast ***, in ***, ik weet niet of je het weet?

Interviewer: ja.

Interviewee: he, ehm. Nou, daar heeft hij een kamer, nu gelukkig wel met eigen douche en toilet, maar ik moet zeggen het zijn fantastisch mooie woonkamers, de, maar daar staat dan ook al een bed in, eh, maar dat, het wordt schoongehouden, het is geen studentenkamer zoals ik ze ken, ook nog wel van vroeger uit mijn eigen tijd toen ik studeerde. Maar eh, ja die betaalt gewoon een dikke zeventienhonderd euro in de maand. Ja, dat is haast drie keer zoveel als wat wij betalen voor dit huis.

Interviewer: ja, dat is heel hoog aan het worden.

Interviewee: ja, dat is een giga scheefgroei. En daar zullen we als Nederland ook wat mee moeten, want dat komt gewoon niet goed.

Interviewer: nee, en heeft u ook het gevoel dat mensen daardoor vanuit de stad naar het platteland verhuizen? Zodat ze daar in ieder geval een huis kunnen kopen? En is dat in Herxen ook het geval denkt u?

Interviewee: nou, Herxen niet. Ik denk dat je dan naar Friesland, Drenthe, Oost-Groningen moet. Want daar zijn de prijzen nog wel weer anders als hier. Want je ziet ze hier toch ook wel oplopen hoor, ook in Wijhe zelf. Het dorp zelf, als je kijkt wat je daar, in mijn optiek voor een klein k-huisje moet betalen, vrienden van ons, die hebben eh, die wonen dan aan de *** van *** naar ***, daar hebben ze een huis. Ouderlijk huis. Ik ken hem al, zijn al twintig, dertig jaar goede vrienden, maar die hadden achtduizend vierkante meter grond, werd allemaal te veel, het lijf van hem deed het niet zo goed meer. En die hebben hem verkocht. Goud geld. Absoluut. Maar je moet dan ook weer goud geld gaan betalen als je wat wilt. Die hebben nou een twee-onder-een-kap in *** gekocht. Nou, ik ben er geweest eh, met hun, en ik heb gezegd van nou, harstikke bedankt, ik heb wat van jullie geleerd. Ik ga dit dus nooit doen. Nou, en wat ze er dan voor moeten betalen, twee-onder-een-kappie, nou ja leuk huisje, maar ik denk van ik wil er nog niet dood liggen. Maar het kost wel meer als vijf ton. Dat is waanzin. Gewoon, leuke wijk hoor absoluut, is leuk, vlakbij ***, helemaal mooi. Maar, je gaat toch niet meer als vijf ton voor een twee-onder-een-kap betalen? Dat is twee en een half ton. Dat is zat, twee vijfenzeventig, maar dat is dus niet zo. Maar wat ik daar wel van geleerd heb, ik kan voor dit huis goud geld krijgen, maar waar kom ik dan terecht?

Interviewer: ja, dus u zou ook echt niet weggaan?

Interviewee: ik ga hier niet weg. In tegenstelling tot mijn vrouw. Mijn vrouw die zou wel, als ik morgen zou zeggen van nou we verkopen de boel en we kopen iets in, weet ik veel, waar zou ik nou willen zitten in Zwolle, het Engelse Werk ofzo, daar zou ik dan nog wel willen zitten. Eh, dan zegt ze van mooi, zal ik het bord schilderen van te koop? Die eh, wil wel terug naar Zwolle. Maar ik helemaal niet. Ja, nee ik helemaal niet, nee. Nee ik ben hier wel echt eh, een beetje mee aan het vergroeien. Ja.

Interviewer: ja, nou mooi.

Interviewee: maar het voelt wel lekker.

Interviewer: ja, snap ik wel. Ja, even kijken hoor, volgens mij heeft u eigenlijk al mijn vragen al wel beantwoord. Zijn er dingen die u zelf nog eh, toe wil voegen over Herxen en eh, nieuwe inwoners vanuit de stad? Iets wat u te binnen schiet?

Interviewee: nee, gewoon een warm welkom. Gewoon lekker mengen met elkaar joh, dat is leuk. Dat eh, dat is alleen maar goed. Dat is echt alleen maar goed.

Interview 3:

Interviewer: goedemiddag.

Interviewee: goedemiddag.

Interviewer: nou, als eerste natuurlijk super bedankt dat ik u mocht interviewen. Ehm, ik doe dus onderzoek naar het concept van counter-urbanisatie, dus dat mensen vanuit de stad naar het platteland verhuizen, en ik ben benieuwd naar hoe inwoners van het platteland daar tegenover staan. En hoe zij dit ervaren. Dus eh, daarom was ik op zoek in de regio Zwolle een beetje, ja hoe dat daar is. Ja, mag ik u als eerste vragen wat uw leeftijd is?

Interviewee: mijn leeftijd is 47.

Interviewer: en u woonde in Herxen toch?

Interviewee: ja.

Interviewer: en hoe lang woonde u daar ook alweer ongeveer?

Interviewee: ehm, ik woon er volgende maand vijfentwintig jaar, en eh, ja mijn man er zijn leven lang.

Interviewer: ja, en wat is de reden dat u eh, in Herxen bent gaan wonen?

Interviewee: ja, omdat mijn er woonde. Hij woonde hier en eh, ja. Dus we zijn gewoon, ik ben gewoon blijven, ik ben erbij gekomen zeg maar.

Interviewer: ja, want hij woonde er al en toen dacht u dan kom ik er ook eh, bijwonen.

Interviewee: ja, we hadden hier een woning dus eh, ja dat was de meest logische keuze op dat moment.

Interviewer: ja, en eh, woont u er met veel plezier? In Herxen?

Interviewee: ja. Vooral het buitenaf wonen vinden we gewoon heel prettig. Ja.

Interviewer: ja, dat is mooi. Eh, heeft Herxen de afgelopen jaren veel nieuwe inwoners gekregen?

Interviewee: ja, best wel, ja.

Interviewer: en waar komen die vandaan? Weet u dat?

Interviewee: heel veel mensen komen wel vanuit Zwolle. Uit Zwolle-Zuid. Ja.

Interviewer: ja, dus veel vanuit de stad.

Interviewee: ja, klopt.

Interviewer: ja, en ook uit de Randstad of dat niet?

Interviewee: nou niet dat ik zo weet. Nee.

Interviewer: nee oke. Ehm, en hoe zou u die nieuwe inwoners omschrijven?

Interviewee: nou, ik denk dat ze wel eens idealiseren. Van, oh, buitenaf wonen en alles, eh, eh, want je ziet toch wel soms na een paar jaar mensen weer vertrekken, je moet je wel realiseren dat je wel wat verder van winkels en alles af woont.

Interviewer: ja, en u heeft het idee dat ze dat niet helemaal beseffen van tevoren?

Interviewee: nou, je ziet toch echt wel mensen toch wel weer vertrekken. Dus eh, het plaatje lijkt denk ik heel vaak heel mooi.

Interviewer: ja, en heeft u zelf ook iets gemerkt van die nieuwe inwoners? Dat er iets is veranderd?

Interviewee: ja, eh, de zeg maar, de, hoe het in het dorp nu is zeg maar bedoel je?

Interviewer: ja, bijvoorbeeld.

Interviewee: ja, nou dat was wel een ding wat mijn man ook zei. Van eh, vroeger had je bijvoorbeeld niet dat er op zondag iets gedaan werd. Dat was een stukje respect. En dat zijn

dingen, daar wordt niet meer op gelet. Eh, het wordt wel vrijer, en wat ook een beetje zo is, van, eh, we wonen buitenaf, we geven een feestje of weet ik veel wat, en dan moet heel veel maar kunnen.

Interviewer: ja, en u heeft het gevoel dat dat wel is gekomen omdat er veel andere mensen zijn komen wonen?

Interviewee: eh, ja. Toch wel.

Interviewer: oke. En eh, heeft dat dan ook wat te maken met andere normen en waarden? Die eh, mensen met zich meebrengen? U noemde natuurlijk al de zondag.

Interviewee: eh, ja, nou dat is wel een ding dat we merken. Vroeger in Herxen was het, heel veel mensen die ook kerkelijk waren. Eh, vooral in mijn man zijn tijd. En alles wat hier is komen wonen is dat niet. Of, eh ja, maar heel beperkt. Dus daar daardoor verandert de cultuur ook wel heel erg.

Interviewer: ja, oke. Eh, en hoe zou u de gemeenschap in Herxen omschrijven?

Interviewee: eh, ieder weet van elkaar hoe of wat. En je staat ook gewoon, als het nodig is sta je voor elkaar klaar. Eh, bedoel we hebben een buurt-app, dus als er wat is of je hebt even hulp nodig dan app je. Eh, dus in dat opzicht, je bent wel, als buurt sta je wel voor elkaar klaar.

Interviewer: ja, ja. En in hoeverre worden er ook samen activiteiten verricht?

Interviewee: ja, we hebben een keer, tenminste Herxen heeft verschillende buurten, eh, en ook verschillende buurt-apps. En vanaf ons wordt dan zeg maar een keer in het jaar, sowieso in de zomer, een barbecue gegeven.

Interviewer: oke. En verder eh, er bestaat ook een dorps huis toch?

Interviewee: *geluid valt even weg door slechte verbinding* ... heb je ook vaak dat er viswedstrijden zijn, na de barbecue.

Interviewer: oh ja. En heeft u het gevoel dat u afhankelijk bent van de gemeenschap of uw buurtgenoten?

Interviewee: nee.

Interviewer: nee?

Interviewee: nee hoor.

Interviewer: nee, u heeft zoiets van ik red me zelf ook wel eh, zonder die mensen?

Interviewee: ja, haha. Prima.

Interviewer: haha, nee oke. Eh, en bent u trots op de gemeenschap in Herxen?

Interviewee: nou, ik zeg altijd zo, want ik kan me nog niet voorstellen om in een ander dorp te gaan wonen. Dus ik denk dat dat genoeg zegt. Ik woon hier echt met heel veel plezier. Ja.

Interviewer: ja. Oke. Eh, in hoeverre worden nieuwe buurtbewoners verwelkomd?

Interviewee: eh, toevallig hebben we net deze week, of vorige week zeg maar ergens net, eh, nieuwe burens gekregen. En met corona is dat natuurlijk best wel lastig nu. En zij hebben gewoon even in de buurt-app een, eh, brief gestuurd, waarin ze zich met elkaar hebben voorgesteld en zo en dan heet je elkaar natuurlijk welkom in de app. En eh, dan wordt ook gezegd van, nou, kom gewoon een keertje langs. En dat doen de meeste, eh, wij zijn er ook

nog niet aan toe gekomen, maar eh, eigenlijk ja, op dat, je geeft je wel gehoor om daar dan even bij langs te gaan.

Interviewer: ja, dus dat komt ook vanuit die nieuwe inwoners zelf?

Interviewee: ja, zij hebben echt eh, ja dat vonden we eigenlijk best, als buurt, en dat merkte je ook in de app, eh, heel erg leuk. Dat ze zich gewoon via een brief allemaal even voorstelden en iets over zich vertelden. Dat, eh, dat maakt het minder afstandelijk.

Interviewer: ja, dus dat wordt wel gewaardeerd?

Interviewee: ja.

Interviewer: ja, en vanuit eh, de mensen die al in Herxen wonen, wordt daar ook wat gedaan voor de nieuwe inwoners?

Interviewee: ehm, ik weet niet of dat nu gebeurd is heel eerlijk gezegd. Eh, normaal gesproken dan eh, zoals met ziekte, als dat bekend is tenminste, dan wordt er vaak wel een bloemetje heen gebracht. Dus ik kan mij voorstellen dat dat wel gebeurd is, maar ik heb dat niet meegekregen.

Interviewer: nee, precies, nee. Ehm, en u zegt dus, de mensen die komen daar zelf wel mee? Dat ze eh, zich voorstellen. Maar is het ook moeilijk voor ze om echt te integreren in de gemeenschap of gaat dat wel aardig vanzelf?

Interviewee: ehm, dat merken wij wel, wij zijn niet zo gericht op bijvoorbeeld dat Herxer feest en zo. Eh, dat is ook een activiteit natuurlijk die er elk jaar is, ehm, maar als je echt erbij wil horen denk ik dat je, door naar zulke dingen toe te gaan je er heel makkelijk tussen komt. En eh, daar ligt voor ons persoonlijk iets minder belang.

Interviewer: ja, nee precies. Dus het is wel, als je mee wil doen dan kan dat ook.

Interviewee: ja, absoluut, ja.

Interviewer: oke. Eh, en zijn er ook voorbeeld dat het botste tussen de nieuwe inwoners en de oorspronkelijke inwoners? Of weet u dat niet?

Interviewee: eh, nou ja, echt botsen. We hebben een keer gehad dat iemand een feestje gaf en die ging heel lang door. En uiteindelijk, nou ja dan, en je merkt dat dat een beetje een punt is, eh, dan zijn er heel veel mensen die zich daar aan irriteren, alleen eh, het punt om dat dan te gaan zeggen, dat ligt best wel hoog. Want eh, het voelt alsof het dan zo is van het moet maar kunnen, terwijl dat eigenlijk onder bewoners niet zo is, maar om de eerste te zijn die dat dan zegt, dat is dan wel lastig. Dus eh, uiteindelijk heeft dat wel iemand gedaan, maar ik denk achteraf dat misschien meerdere mensen het hadden willen doen en al eerder.

Interviewer: ja. Dus het conflict wordt wel een beetje vermeden dan?

Interviewee: nou dat is wel, een beetje het gevoel dat bij ons hier heerst is van, eh, het idee ook van alles moet maar kunnen als je buitenaf woont. Terwijl je natuurlijk wel gewoon rekening met elkaar te houden hebt.

Interviewer: ja, en heeft u het gevoel dat nieuwe inwoners dat vaker denken dan de oorspronkelijke inwoners? Dat alles maar moet kunnen.

Interviewee: ja, ja. Dat was eerder veel, veel minder. Dus wij merken dan wel dat, dat dat wat verschuift, ja.

Interviewer: oke, ja. Ehm, even kijken hoor. Eh, vinden er veranderingen plaats in de gemeenschap op het moment?

Interviewee: ja, ons hele dorpshuis is natuurlijk verbouwd. En eh, daar omheen wordt het heel mooi aangelegd. Eh, dus eh, en ik verwacht dat daar dan wel andere dingen uit voort gaan komen, dus dat is op zich wel heel mooi om te zien. Ja. En ja goed, er zijn wat meer bouwkavels bij gekomen dus er zijn nu wel wat meer huizen gebouwd. En daardoor is Herxen ook wat dichter geworden.

Interviewer: ja. En eh, is het ook zo, want bijvoorbeeld in de stad vooral is nu, eh, het geval dat heel veel huizen heel duur worden. Is dat in Herxen ook zo? Dat het steeds lastiger wordt om een huis te kopen?

Interviewee: ik denk het wel, want als wij kijken naar hoe onze eh, WOZ-waarde gestegen is, nou daar schrokken we van. Dus eh, ik denk dat huizen wel veel duurder aan het worden zijn ja.

Interviewer: en denkt u dat dat wat te maken heeft met mensen die uit de stad trekken die dan eh, die huizen kopen? Dat daardoor andere mensen het huis niet kunnen kopen?

Interviewee: nou, ik geloof wel dat, kijk Herxen is in principe goedkoper als dat je in Zwolle zelf een huis buitenaf zou kopen. Dus ik denk dat dat wel meer de reden is dat mensen eh, hier de mogelijkheid zien dan om nog een huis te kopen. Ja.

Interviewer: ja, eh. En stelt u eens voor. Stel de helft van de inwoners van Herxen zou vertrekken en er komen compleet nieuwe mensen voor in de plaats, zou u dan nog blijven wonen? Of zou u ook vertrekken?

Interviewee: ehm, nou als dat eh, voor de rest niet veel veranderingen geeft, dan maakt mij dat niet uit nee. Nee, ik woon hier voor mijn eigen plezier, ja.

Interviewer: ja. Dus het maakt u verder niet zoveel uit wie er dan eh, bij zouden wonen?

Interviewee: nee, nee. Of het moet zo zijn dat het hier daardoor zo anders wordt, eh, dat dat storend wordt maar eh, anders dan is dat voor ons geen reden, nee.

Interviewer: nee, oke duidelijk. Ehm, ik zit even te kijken hoor, welke vragen ik nog had. Ja verhoudt u zich tot de gemeenschap?

Interviewee: eh, nou ik ben wat beperkter omdat ik heel erg met mijn rug zit. Dus je merkt dat het lastiger is om met heel veel dingen mee te doen. Dat vind ik dan wel jammer, dat zorgt toch dat je iets meer er buiten staat. Wat ik wel heel mooi vond was, ik heb dan voor drie jaar geleden mijn rug gebroken en dan, dan komt wel iedereen komt met een bosje bloemen of komt even bij je op visite en zo, dus dat is dan wel weer gewoon heel leuk, om dat te merken dat je wel met elkaar optrekt dan.

Interviewer: ja. Dus er wordt wel naar elkaar omgekeken.

Interviewee: ja absoluut, ja.

Interviewer: nou mooi, ehm.

Interviewee: de enige reden voor ons om nog te verhuizen, want Herxen is eigenlijk, zou zijn, want mijn man eh, we hebben schapen en eh, we hebben eigenlijk te weinig land. En dat zou de enige reden zijn voor mijn man, omdat hij gewoon meer ruimte rondom huis wil hebben eh, voor beesten en zo. Want dat is wel waar je tegenaan loopt, dat dat wat beperkter is.

Interviewer: ja. Ja. En verder eh, het liefst zo lang mogelijk in Herxen, als ik het goed begrijp?

Interviewee: ik zou eigenlijk niet weten waar ik anders heen wil, haha. Dus dat is denk ik.. en, ja. Ik bedoel je bent ingesteld op, je woont buitenaf, je moet rekening houden met boodschappen en dat soort dingen. Dat is gewoon een systeem dat in je zit, en eh, ik vind het heerlijk dat we gewoon vrij wonen. En niet de klappende deuren van de burens of wat dan ook te kunnen horen, eh, *geluid valt weg*, want als die allemaal een keer de deur uit zijn (kinderen), dan wordt ons huis natuurlijk wel te groot. Dus dat is wel een dingetje waar, wat ons wel eh, op den duur ook zou kunnen overtuigen om toch ergens anders te gaan wonen met een klein huis.

Interviewer: ja, maar dan dus het liefst wel met meer grond.

Interviewee: haha, ja. Met meer grond. Ja, klein huis met meer grond.

Interviewer: ja, ja. Oke. Eh, is er verder nog iets wat u graag wil toevoegen wat betrekking heeft op nieuwe inwoners in eh, Herxen? Waarvan u denkt, oh dat schiet me te binnen, dat is misschien wel interessant.

Interviewee: ehm. Ja, ik denk dat eh, voor mijn man, de overgang tussen zoals het nu is en zoals het was, dat die nog veel groter is, om te zien dan voor mij en dat, ik merk ook, hij blijft altijd praten over nieuwe mensen die er komen, over import. Voor hem is dat anders, dan blijft dat altijd import. En dus eh, dat wordt wel genoemd, ja.

Interviewer: ja, want hij vindt dat moeilijker?

Interviewee: ja, ehm. Ik denk dat hij soms wel moeite heeft met dat bepaalde waarden en normen anders zijn, en dat dat voor hem zo voelt van, ze denken dat alles dan maar kan. Dat, eh, ik denk dat hij dat wel... aan de andere kant kan hij met iedereen gewoon hartstikke goed, en maakt hij met iedereen een praatje, maar ehm, ik denk dat hij toch soms wel eens, merk ik, met weemoed terugkijkt op van hoe dingen vroeger waren.

Interviewer: ja. Ja, dus het heeft toch wel iets van invloed eh, dat er nieuwe mensen komen wonen.

Interviewee: ja, voor hem wel. Ja, maar goed, al zou er ehm, oude Herxenaren weer terugkomen wonen in Herxen, zelfs dan zou, zouden er dingen veranderen, want dat doet de tijd natuurlijk ook.

Interviewer: dus u zegt, dat heeft niet per se te maken met mensen uit de stad?

Interviewee: bepaalde dingen wel, maar bepaalde dingen denk ik ook niet. En eh, eh, kijk vroeger was bijvoorbeeld het Herxer feest twee dagen, dan was het op de vrijdagavond tot de zaterdag. En nu is de zondag er ook bij getrokken. En eh, wij ervaren dat als vervelend, maar voor de meerderheid van de mensen die vinden dat alleen maar geweldig. En eh, die kunnen ook niet snappen dat eh, dat eh, nou wij zitten er ook precies achter he, bij ons komt al het geluid ook binnen en eh, daarin merk je dan wel *geluid valt weg*. En voor mensen die dan nieuw komen geldt dat gevoel natuurlijk helemaal niet, die weten dat niet eens. Dus eh, in dat opzicht, daar zit natuurlijk voor hem verschillen in.

Interviewer: ja, nee, mooi dat u dat zegt. Ehm, ik denk dat u alles eigenlijk al wel beantwoord heeft, wat ik wilde vragen.

Interviewee: nou, dat is mooi.

Interviewer: ja. Nogmaals heel erg bedankt. U helpt mij hier heel erg mee. Ehm, wilt u dat ik uiteindelijk het eh, mijn scriptie naar u opstuur? Zodat u kan lezen wat er uit is gekomen?

Interviewee: oh, dat vind ik wel interessant ja.

Interviewer: ja, hij is wel in het Engels geschreven want mijn studie is in het Engels, maar dat kunt u natuurlijk door vertalen halen of zo. Door Google vertalen. Dus eh, dan stuur ik die tegen die tijd wel even op via de mail.

Interviewee: nou, dat is dan hartstikke mooi.

Interviewer: ja.

Interviewee: ja, ik wens jou heel veel succes met eh, alle interviews, daar zal ook wel een verschil in zitten natuurlijk.

Interviewer: ja, ja dat klopt. Is heel leuk om te zien ja. Nou en dan wens ik u nog een hele fijne dag.

Interviewee: hetzelfde gewenst.

Achteraf toegevoegd via mail:

Wat we in een gesprek wel eens merkten was dat er toch ook wel meer klagend soms gepraat werd over Bijv. Grolleman of over tractoren in Herxen. Met zoiets hoeft je bij mijn man niet aan te komen. Voor hem is dat zijn leven lang al Herxen. Dat hoort erbij. Voor hem zou het ook een stuk van Herxen afhaken als dat allemaal moet verdwijnen. En er zijn al boerderijen binnen het dorp verdwenen waar hij als jongen altijd kwam en hielp. Hij ziet dat als een onderdeel van Herxen, terwijl meerdere mensen daar die nieuw zijn toch misschien anders tegenaan kijken.

Interview 4:

Interviewer: ja, goedemiddag.

Interviewee: goedemiddag, Lotte, hallo.

Interviewer: hallo, ik kan u wel horen maar niet zien.

Interviewee: oh, even kijken dan gaan we even een klikje doen en dan...

Interviewer: ja. Ik zie u.

Interviewee: goed zo.

Interviewer: kijk. Nou, heel erg fijn dus uh eh, een interview kon doen. Had u eh, het toestemmingsformulier gelezen? Wat ik ook via de mail had gestuurd?

Interviewee: wel gelezen, maar natuurlijk weer niet geantwoord.

Interviewer: geeft niks, als u nu gewoon zegt het is goed dan, eh, is het ook goed.

Interviewee: ja, dat is prima. Anders had ik niet ingelogd, dus ik had sowieso al akkoord daarop gegeven.

Interviewer: is goed. Eh, had gelezen waar mijn onderzoek over ging? Over het eh, de trek van de stad naar het platteland en eh, ja. Ik ben dan benieuwd wat de lokale inwoners daar van vinden. Ehm, zou ik u mogen vragen wat uw leeftijd is, als eerste?

Interviewee: eh, ja hoor. 66.

Interviewer: 66. En hoe lang woont u al in eh, Hoog Zuthem was het he?

Interviewee: eh ja. Als het eh, voor jouw gevoel even een keer heel goed wil weten waar precies, dan tik je gewoon op google maps *** in en dan weet je precies waar mijn huis staat. Ja, Hoog Zuthem is eh, goed eh zowel kerkelijk als vroeger qua dorp eh, aardig georiënteerd op het dorpje Windesheim. En eh, nou ja Harculo ligt er tegen aan. En Herxen, die kant op. Dus eh, de oriëntatie was met name op het dorpje Windesheim. Alleen ja natuurlijk, de laatste jaren, er is geen winkel meer in het dorp bijna dus eh, dan wordt dan minder. Maar goed, mijn dochter woont wel in Windesheim.

Interviewer: oke, en u woont zelf al uw hele leven in eh, Hoog Zuthem toch?

Interviewee: ja, ik ben op deze plek, dat is een boerderij en daar heeft mijn vader eh, en mijn grootvader hebben daar een boerderij gehad, en tot 1978 toen is mijn vader gestopt. Ik heb geen broers en geen zussen, eh, ik leerde in die tijd mijn vrouw kennen en we wilden eigenlijk wel een beetje buitenaf wonen. En eh, toen zei mijn vader op een gegeven moment van eh, waarom verbouw je de achterkant niet? Want ja, die staat nu toch leeg. Dus ik zit nu wel aan de tafel en achter mij zie je iets wits, dat is de zolder van de oude varkensstal.

Interviewer: oh, leuk.

Interviewee: en ik zit aan de grote eettafel en dat was het oude deel van de boerderij.

Interviewer: ja, oke. Dus het is nog de boerderij van uw ouders?

Interviewee: ja. Eh ik denk als ik de camera zo doe, dan zie je een groot raam, dat is de oude achterdeur.

Interviewer: ja, oh kijk. Maar het is nu geen boerderij meer?

Interviewee: nee, nee. Mijn moeder die heeft tot 1,5 jaar terug nog in het voorhuis gewoond, die zit nu in een verzorgingstehuis, die is eh, 94. Die zit in ***. En eh, we zijn nu voorzichtig aan het beginnen om de voorkant te verbouwen. Maar het heeft geen boerderij functie meer. We hebben nog wel voor de hobby nog wat eh, schapjes gehad in de tuin, maar goed. Op een gegeven moment wordt dat eh, nou ja, druk. En je moet het allemaal willen doen. En toen zaten we van nou, we pakken, we kopen een hele grote grasmachine en we houden het kort. Maar ik ben hier geboren en getogen ja, dat klopt. Dus ja. Jij stelt je vragen maar, ik weet niet hoe lang of je er, want dat was ook zoiets van hoe lang wil je, hoe lang duurt het ongeveer.

Interviewer: oh ja, het duurt meestal een half uurtje.

Interviewee: oh, ja oke. Is niet erg.

Interviewer: nee, oke helemaal goed. Ehm, heeft Hoog Zuthem de afgelopen jaren veel nieuwe inwoners gekregen? Of misschien Windesheim? Dat ligt natuurlijk dichtbij dan.

Interviewee: eh, ja. Windesheim is dan, laat ik daar maar even mee beginnen. Maar dat zul je misschien van meer mensen horen die je interviewt, Windesheim is altijd een beetje een moeilijk punt geweest met betrekking tot uitbreiding en nieuwbouw. De eerste nieuwbouw die heeft zich geloof ik in de jaren zestig van de vorige eeuw voltrokken. Dat stukje ***, en voor, nou dat is nu tien jaar terug, is er een stukje bijgebouwd aan de ***, in die hoek. Daar woont mijn dochter ook, maar daar tussen heeft zich niet zo heel veel gedaan en dat is voor heel veel Windesheimers en met name voor de jeugd, toen, want dat zijn nu ook allemaal van die oude zakken zoals ik, maar dat was een probleem. Maar goed die, met de, er waren er een hele boel die graag een plekje wilde hebben in het dorp. En dat was er gewoon niet. Dus die zijn eigenlijk min of meer voor armoede naar Zwolle-Zuid getrokken. Of verder weg, Heino, Lemelerveld, Wijhe. En, nou dat is wel iets dat, nou goed dat heeft natuurlijk ook met de gemeente Zwolle te maken, eh, nou er is dus inderdaad, nou 7 of 8 jaar terug officieel, is er

inderdaad weer een nieuwbouwprojectje geweest waar mijn dochter nu onder andere ook woont. Nou, gelukkig is, ja, heb je dan de kans. Maar daar tussen is dus heel veel, mensen die best wel graag in de dorpsomgeving hadden willen wonen, die zijn weggetrokken. En, wat je dan hier in mijn omgeving hebt, wat je zegt van, ik eh, als je de situatie op maps kijkt dan zie het wel, maar mijn naaste buurman woont ongeveer 300-400 meter verderop, ik heb eh, achter me nog een buurman die heeft een boerderij, ik ga bij mijn buurman over het erf. Eh, die heeft ook nog een boerderij, daar tegenover zit er ook nog een. Daarnaast is geen boerderij meer. Daar wonen mensen, particulier, hebben geen boerderij meer. Tegenover me de boerderij is ook niet meer. Nou, dat is dus met name in onze hoek wel heel veel het geval dat, ja boeren moeten op een gegeven moment ook stoppen of hebben geen opvolging, en ja de huizenprijzen, in dat kader zijn namelijk zo hoog dat dat voor startende mensen... wat je dan wel ziet, eh, het is een beetje afhankelijk van de mensen die die huizen kopen of je daar meer of minder contact mee hebt. Want je hebt natuurlijk van oudsher in dit soort omgevingen, wat ze dan in Twente en Gelderland het Gelderse Noaberschap noemen, dus een beetje de burenplicht. Eh, nou dat was natuurlijk vroeger ook. Schering en inslag, want er moesten koeien naar de wei en eh, nou de buurman, en nog een buurman maar tegenwoordig zijn onze burens meer managers van de melkrobot als echte boer, maar...

Interviewer: en die zijn er ook in de afgelopen jaren komen wonen? Die mensen?

Interviewee: ja. Ja, kijk sommigen heb je dus wel contact. Dat is een kwestie van, hoe die mensen ook een beetje in het leven staan. Sommigen hebben daar totaal geen behoefte aan, die zitten op een ander niveau of wat dan ook. En anderen plegen toch wel min of meer mee te doen en zich aan te sluiten bij een stukje buurt, eh, feestje, barbecue, wat dan ook. En daar heb je dan inderdaad wel meer contact mee. Maar, er zit wel verschil.

Interviewer: ja.

Interviewee: ik heb best wel contact met mijn buurman, die heeft een veehouderij eh, maar dat, dat gaat ja, mijn vader had een boerderij dus je begrijpt daar ook iets meer van. Je begrijpt ook hun eh, moeilijkheden, zeker nu de laatste tijd. En dat begrip heb ik dan iets meer, maar iemand die hier van buitenaf komt wonen heeft dat begrip vaak niet. Die begint al te bellen als die ...tank over het land loopt, en wij hebben zoiets van, ja... oke. De wind staat verkeerd, jammer, de was moet naar binnen maar morgen is het weer over. En dat, dat zijn dingen die ten opzichte van vroeger veranderen. Maar het is ook wel veel beter geworden, ik bedoel vroeger had je veel ja, mijn vader en moeder maar met name mijn grootouders, dat waren gewoon, ja mensen hadden geen geld. Eh, dat was ook niet zo nodig. Mijn opa had een joekel van een moestuin, daar gingen aardappelen in daar gingen... Dus, heel veel dingen die je nu allemaal koopt, dat werd vroeger gewoon zelf verbouwd. Dat is ook over.

Interviewer: ja, dus dat is ook wel echt veranderd. En dat komt ook echt omdat er nieuwe mensen zijn komen wonen denkt u?

Interviewee: ja, wat ik wel zie he, maar goed dat is misschien de he, social media, doet wel de laatste tijd een beetje zijn opgang. Ja goed, mijn werk was bij een energiebedrijf, daar had ik veel te maken met communicatiemiddelen. Het liefst zoveel mogelijk, onze monteurs zaten door het hele land op een gegeven moment, en dan stonden ze bij een probleempje en dan moesten ze even wat weten, en dan was het inderdaad hey stuur even een fotootje op en dus, voor mij was, persoonlijk was het wel bekend. Maar je merkt nu wel de laatste jaren, dat facebook, zeg maar in deze buurt. Ja jij hebt ook via facebook eigenlijk je contacten gelegd.

Interviewer: klopt.

Interviewee: dat merk je nu, dat dat de laatste jaren dat meer mensen dat gaan vinden en daardoor toch contacten gaan onderhouden in de buurt. En dat is de laatste, ja, echt de laatste jaren echt gekomen. Ik denk dat dat wel belangrijk is voor jou.

Interviewer: ja, nou goeie. En hoe zou u nieuwe inwoners omschrijven?

Interviewee: eh, pfoe. Ja, varieert. Net wat ik zei, sommige zie of hoor je niet, die zitten dan op een ander niveau of, kijk als je dan een boerderij van zeven ton kan kopen, eh dan heb je gewoon geld. Eh, die mensen opereren op een ander niveau. En die hebben schijnbaar ook niet zoveel behoefte aan die boer of wat dan ook. Maar, aan de andere kant, eh, paar jaar terug is hier een huisje gekocht, burgerhuisje, nou dat is, dat zijn gezinnen uit *** gekomen en nou daar hebben we gewoon heel goed contact mee. Maar die sluiten zich ook heel bewust aan in de gemeenschap. Doen mee, dat zijn jongens die verstand van zaken hebben en ook wel wat geleerd hebben. Maar he, die omgang is gewoon prettig en dat integreert prima. Maar dat, het is op dat moment is het vaak een kwestie van, als het van twee kanten komt is het ook niet zo'n probleem.

Interviewer: nee, dus zolang er wel contact wordt gezocht dan is het ook eigenlijk wel goed.

Interviewee: ja. Kijk als die opening er is van nou we willen de buurt leren kennen en dat, je hebt dt in je, dan gaat dat prima en dan lukt dat ook wel. En natuurlijk ja, ik bedoel sommige mensen liggen je wel en anderen niet. Dat gaat wel goed. En dan praat ik echt natuurlijk over de buurt van Hoog Zuthem, eh, in Windesheim, ja ik merk het aan mijn schoonzoon, nou die mag nog wel een keer graag een biertje drinken, dat vindt hij hartstikke gezellig, dus die integreert daar ook makkelijk. Dan is daar ergens een buurtfeestje of dan is daar een dorpsfeest of wat dan ook, of met oud en nieuw carbidshieten, nou dan komt zo'n hele hoop bij elkaar en dan staan ze allemaal gezellig te kletsen. Dat integreert wel makkelijk. Maar aan de andere kant, dat is natuurlijk het dorp ten opzichte van het buitengebied, in het dorp weet alles, iedereen alles van elkaar he. Daar heb je altijd van die lopende nieuwsbladen die hebben bijna geen facebook nodig. Maar heb je het al gehoord, die en die van die heeft dat en dat en die is in verwachting en daar hebben ze weer een nieuw lammetje en weet ik veel wat. Dus daar heb je van die lopende nieuwsbriefjes, en dat heb je hier in het buitengebied wat minder.

Interviewer: ja, en eh, komen er ook mensen vanuit de Randstad? Een beetje in jullie buurt wonen of is dat echt vanuit Zwolle of meer kleinere steden?

Interviewee: ehm, nou dat varieert. Eh, ik denk hier in de omgeving waar ik dan het meeste aan refereer, zijn het mensen die toch wel redelijk uit de buurt komen. Misschien een straal van 50, 75 kilometer. De burens van mijn dochter, hij werkt in *** en hij in *** of ***, een van de twee. En die hebben heel bewust een plek gezocht eh halfweg. Dus niet zozeer voor het dorp, nee we zoeken iets waar we allebei, nou... En dan zeg ik wel eens van nou, hoor je nog wel eens wat van de burens? Nee. Je ziet niks, ja ze wonen geloof ik boven zegt mijn schoonzoon of mijn dochter dan. Dat soort types heb je ook. En je ziet ze wel eens een keer als er iets bijzonders is met een verjaardag ofzo. Maar je merkt dat die mensen heel erg op zichzelf zijn en zich eigenlijk heel weinig bemoeien met de gemeenschap en het dorp.

Interviewer: ja, en wordt dat geaccepteerd of is dat een beetje.. nou.

Interviewee: ja, nou ja goed. Het zijn wel aardige mensen maar je ziet ze nooit. Nee, en ik denk dan dat het eh voor de gemiddelde bewoner en ook voor ons, nou ja als je dat zo doet, als je je niet wil laten zien, en je wil geen contact, ja is jammer.

Interviewer: ja.

Interviewee: ja, die heb je dus ook. Wat dat betreft zijn we dus niet anders als anders, want, net wat ik vertelde van onze burens die dus heel duidelijk, wel bewust kiezen voor een stukje integratie, heb je dus ook mensen die heel bewust kiezen voor geen integratie. Ik denk dat zij gewoon andere plannen hebben, van oke, we zoeken nu voor dit moment iets waar we allebei profijt van hebben, en ja hoe lang als dat is dat zien we dan wel, en daarna gaan we toen weer, he, die zitten niet vast, zeg maar qua roots aan een bepaalde plek. Kijk, ik zit natuurlijk met handen en voeten vast in die grond hier, en in het ouderlijk huis. Dus je kunt mij hier met geen tien paarden wegstrijken. Is niet helemaal zo hoor, maar er zit natuurlijk wel iets in. Je bent vertrouwd met je omgeving. En je bent natuurlijk, ik moet eigenlijk wel zeggen, onze vrienden die vroeger allemaal in het dorp woonden, eh, die zijn ondertussen ja, eh, nou, *** ook nog een stel. Dus die zijn echt wel uitgewaaid, maar ook soms ook door zeg maar, dat ze gingen trouwen. Maar ook omdat er dus geen plek was in het dorp op dat moment.

Interviewer: ja. En heeft u ook het gevoel dat nieuwe inwoners andere normen en waarden met zich meebrengen?

Interviewee: eh, ja. Eh, andere normen en waarden, eh, nou ja ik zei al van dat strontluchtje, wat mijn buurman nog wel eens produceert of laat produceren door het loonbedrijf, daar kunnen ze zich soms hevig over opwinden. Eh, ja, ik heb wel eens een voorbeeldje genoemd, dat was op vakantie in Zeeland, toen stond ik naast een Duitser, dat was op een boerderij camping, de boer was zijn contract aardappelen aan het rooien. Dat was ongeveer tegen 10 uur 's avonds. En die Duitser die barst los, mein got was ist das hier fur ein lerb und was macht er da der bauer. Ik zeg, ja er must nog dreizig ton kartoffeln hebben, und er had ein contract. Nou, en ich bin hier fur mein ferien... Ik denk ja, joh. Bedoel op een gegeven moment had die kerel ook zoiets van nou het begint nu wel een beetje donker te worden, ik ga naar huis, ik neem mijn biertje en morgen ga ik wel verder. Het is wel hoe je erin staat. Dat vergeten mensen wel eens, als je naar het platteland gaat, kom je dingen tegen eh, die je in de stad niet gewend bent. Sommige mensen worden panisch van de rust, want dat heb je ook. En je moet even wennen aan ja, dat die boer echt nog even door gaat vanavond tot een uur of tien want ja het gras moet eraf. En en, dat is voor sommige acceptabel en anderen hebben daar moeite mee.

Interviewer: ja, oke. Ehm, hoe zou u de gemeenschap in Hoog Zuthem omschrijven?

Interviewee: oeh, jij stelt van die mooie open vragen, dat is voor mij heel gevaarlijk want ik lul zo een heel eind weg.

Interviewer: ja, dat is alleen maar goed.

Interviewee: eh, ja eh, we kennen elkaar, en we lopen bij elkaar niet te veel over de vloer, als we elkaar nodig hebben weten we elkaar goed te vinden. Laat ik het zo omschrijven, want ja dat is dan inderdaad een keer per jaar organiseren ze hier eh, ja een buurtbarbecue, daar zien we elkaar allemaal even. Eh, dat is ook prima dan worden er even wat dingen die je anders niet besproken hebben, wordt dan besproken. Dat gaat een beetje hier door de hele buurt zeg maar. En daarnaast hebben wij dan een wat kleiner groepje van vier gezinnen die wat frequenter contact hebben of zoeken met elkaar. Maar ja goed, ik moet bij mijn buurman over het erf tussen de stal en zijn huis door, en daar lopen drie van die lieve dochttertjes van hem, dus ik moet af en toe best wel oppassen. Ja, goed en en dat is dan wel zo, kijk die man heeft 150 koeien, dat gaat wel over mijn oprit, het is wel een stukje van zijn land maar dat gaat over een stukje erf die is van mij. Maar in ieder geval op het moment dat een waterbak niet helemaal goed loopt in verband met, ja die koeien moeten wel drinken, en dat dat niet goed is, eh, als ik het op kan lossen doe ik het zelf en eh, anders bel ik hem even. Of eh, ik zie dat er iets met de koe aan de hand is eh, of bij de andere buurman van hey joh er is iets aan

de hand. Dat geef je even door. Kijk en als iemand hier stiekem een vuurtje zit te stoken omdat hij van zijn oude rotzooi af moet, dan gaan we echt niet bellen met de politie.

Interviewer: haha, nee ja. En eh, die activiteiten die u zei, dat is dus een barbecue in ieder geval, ieder jaar? En daar gaan ook nieuwe inwoners, die doen daar ook aan mee? Of is dat vooral een beetje de oude clique?

Interviewee: nee, dat is echt iedereen. Dat, daar wordt iedereen uitgenodigd. Ja of je er naartoe gaat is vrijwillig natuurlijk, als je zegt van nou ik doe daar niet aan mee dan mag dat ook. Maar eh, ja. De gene die dat, en ik moet eerlijk zeggen, hier gaat iedereen er eigenlijk wel naartoe ja. En dan is het ook wel leuk om elkaar dan te zien en te spreken, want het zijn dan met name mensen die dan geen boerderij hebben, waar je eigenlijk soms niet weet van wat doet die eigenlijk nog, of wat doen ze voor werk of hoe staan ze in het leven, want dat is ook altijd heel belangrijk. Dus, en dat wordt dan onder het genot van een glaasje best wel even bijgekletst. En soms worden er oude herinneringen opgehaald, sommige mensen ken je natuurlijk al heel lang, in zo'n buurt zitten wel mensen die al, ja ik zit hier dus al 66 jaar, en er zijn nog wat die wonen hier nog langer. En dan heb je wel eens van weet je nog, vroeger?

Interviewer: ja, leuk. En bent u ook trots op de gemeenschap waar u woont?

Interviewee: trots.. ja best wel.

Interviewer: ja? En waardoor komt dat?

Interviewee: eh, ja ik denk gewoon ik voel me hier thuis, en ja de mensen, je kent ze, je kent de mensen om je heen en het is zeker in deze hoek vind het ik het een prettige omgeving om te wonen, en wat dat betreft denk ik van ja ondanks, ja kijk er ligt ook een enorm zonnepark, ligt hier in de buurt. Er worden ook wel wat dingen gedaan waarvan je denkt van nou moet dat nou, maar aan de andere kant eh, ja, het is hier prettig wonen. En als jij, op mijn plekje staat en je kijkt om je heen dan kun je je daar misschien wel iets bij voorstellen. Dus eh, ja het is een mooie plek.

Interviewer: ja, kan ik me voorstellen. Ja eh, ja dat heeft u eigenlijk al wel een beetje beantwoord... zijn er ook voorbeelden dat het botste? Tussen de nieuwe en de oude inwoners zeg maar?

Interviewee: eh, nou ik heb zo niet echt voorbeelden maar eh, gebeurt ongetwijfeld. Heeft bijvoorbeeld, ja, kijk je hoort niet alles, maar het botst sowieso ook wel eens onderling. Ik bedoel sommige mensen staan bijvoorbeeld heel zakelijk in hun bedrijfsvoering, qua boerderij of iets anders, en eh, nou ja als er op een gegeven moment een keer een stuk land te koop is en ja daar gaat iemand mee aan de haal, zogenaamd. En ja, dan heb je nog wel eens, of dat nou een stukje, nou afgunst of wat dan ook is, dat weet ik niet, maar ja hij heeft, of zij hebben voorinformatie of ze hebben dit gedaan of dat gedaan, ja oke. Ik probeer daar altijd een beetje neutraal in te staan van, wat zijn de beweegredenen, waarom zeggen mensen dat, en het moment dat je dan met de persoon in kwestie praat waar dat dan over gaat, dan merk je gewoon dat het, gewoon heel zakelijk, en goed gebeurd is. Ja.

Interviewer: dus er zijn eigenlijk niet zoveel problemen eh, wat dat betreft.

Interviewee: nee, niet echt. Ja goed ik heb ook wel eens problemen gehad. Ik bedoel mijn buurman is niet de makkelijkste, althans zijn vader sowieso niet, en hij is ook nogal een beetje, nou ja kan wel eens een beetje raar uit de hoek komen. Aan de andere kant denk ik van ja, kijk, wij moeten bij hem over het erf. Op het moment dat daar, 3,4,5, keer per dag, en tegenwoordig gebeurt dat gewoon omdat met corona gewoon zit iedereen een beetje thuis, komt ergens dan een busje met een doosje. Ja daar wordt je op een gegeven moment, ja die gaan allemaal bij je huis langs. En die dingen gaan niet naar jou maar gaan allemaal naar je

buurman. En daar wordt je wel eens een keer een beetje kriegelig van. Nou, vroeger deed ik dat ook wel eens, dan ging ik met een bromfiets aan het crossen, nou dan reed ik naar de buurman, keerde ik bij hem op het erf om en ging weer naar huis, nou dat deed je 20, 30, 40 keer op een dag. Ja op een gegeven moment komt hij met de trekker aan rijden, rijdt bij ons even een rondje om het huis en rijdt weer terug. Ik zeg ja wat doet die buurman nou? Ja, je zit de hele dag met die rotbrommer bij mij voor het huis langs te gaan, word ik helemaal zat van. Ik denk ja, die man heeft groot gelijk. En als mijn dochter hier zou wonen, die zou uit haar vel springen. Zoals nu, mooi weer, wat gebeurt hier, die boeren krijgen een stukje subsidie als ze de koeien in de wei laten wandelen, dat komt allemaal over ons pad. Dat zijn 150 koeien, dat zijn er veel, dat is niet erg. Maar die komen uit een wat vochtig weiland, en die komen ook weer terug. Dus vanaf het plekje waar ze van het land gegaan zijn, tot aan de voorkant, ligt een pad bezaaid met mest, stukjes grond. Nou mijn dochter die werd daar helemaal, verdorie daar ga ik wat van zeggen, waarom maakt hij dat niet schoon, ik zeg ja, dat kun je wel doen, maar dat doet ie toch niet want morgen doet hij het weer. Dat is een van de dingen die moet je nemen. En goed ja, dat heeft ook wel eens een gevaarlijke situatie, want op het moment dat het gaat regenen dan wordt het spekglad, het moment dat je er niet op bedacht bent, heb je zomaar kans dat je uit de bocht vliegt. Ja. Dat is, je kunt je daar heel boos om maken. Maar op het moment dat je denkt ja, ik ga daar even met de schop heen en de bezem, veeg het ergste weg dan, nou ja, en een paar dagen later is het weer droog. Tuurlijk, maar dat zijn kleine irritaties. Ja, goed, daar moet je mee omgaan en dat eh...

Interviewer: ja, hoort erbij.

Interviewee: ja, hoort erbij, maar het kan wel eens escaleren.

Interviewer: ja, haha. Eh, nou in eh, dat is natuurlijk nu een heel actueel probleem dat de huizenprijzen steeds hoger worden. En is dat ook zo bij u in de buurt en heeft u ook het idee dat dat komt doordat er steeds meer mensen vanuit de stad naar u toe verhuizen?

Interviewee: eh, ja. Ja, ja. Eh, ik denk niet dat eh, dat dat zo zozeer ja. Het heeft er wel mee te maken. Ja het heeft er wel mee te maken. Het is natuurlijk zo dat de mensen met een wat hoger inkomen, hebben vaak ook gewoon wat meer geld te besteden qua hypotheek. Dus op het moment dat er een huisje vrij komt en ja, iemand wil wat buitenaf, ja die is daar misschien wat sneller bereid om dat geld wat er gevraagd wordt, of zelf, he dat gebeurt de laatste tijd veel meer, dat het gewoon wordt overboden. Eh, daar zou je wel van kunnen zeggen dat die mensen inderdaad wat meer kans hebben op zoiets. Eh, aan de andere kant denk ik ach... ja, ons huis is wat waard. Nou ja, ik hoorde gisteravond op tv, de huizenprijzen zijn met 15 procent gestegen. Ja, mijn woz-waarde staat op een bepaald bedrag en dat is inderdaad niet kinderachtig, maar dat ik ook, dat zijn allemaal fictieve getallen. Het is wel vervelend, dat al die huizenprijzen steeds hoger worden, woningmarkt is op het ogenblik toch al redelijk groot. Mijn dochter stond 7 jaar ingeschreven en die heeft er nu eindelijk een, maar goed daar heeft ze wel 7 jaar voor ingeschreven gestaan om daarvoor in aanmerking te komen. En eh, maar, ja ik denk ook dat het te maken heeft met een stukje economie. Precies hetzelfde als wat men zegt, het gaat slecht met de economie. Op hetzelfde moment dat dat nieuws naar voren komt via de media, praat iedereen erover dat het slecht gaat in de economie. En dan denk ik van, dat zal allemaal wel, maar ik heb een jaar of 40 gewerkt. En op het moment dat het, nee het gaat nu in een keer veel beter he, we hebben onze economie is met 3 procent gestegen. Denk ik van ja, mensen hebben het allemaal zo moeilijk want ja het gaat allemaal zo slecht. Dan denk ik van ja, mijn salaris is nog precies hetzelfde hoor. En gaat aan het eind van het jaar ook nog met een bepaald percentage naar boven, dus ik snap het niet zo goed. Het is meer, aan de ene kant zal het waar zijn, maar aan de andere kant is het ook meer een stukje ingeving van wat de media ons voorkauwt. En als er dan ook nog iemand staat met verstand van zaken he, er staat dan eh, econoom huppeldepup, ja die man zal het

wel weten. Ja de huizenprijzen zijn met 15 procent naar boven gegaan, ik denk dat als de mensen uit de Randstad kijken wat hier een huis kost en wat een vergelijkbaar huis bij hen kost, dat ze uit hun vel springen, maar ze willen daar niet weg. Althans, merendeel niet. Je kunt in Groningen voor een habbekrats een boerderij kopen. Maar als jij daar rondrijdt, ja jij rijdt naar de stad, maar als je naar het oosten gaat, ik ben regelmatig wel voor werk in de buurt van ter apel en die kant op geweest. Daar staan kapitalen boerderijen te koop voor een habbekrats. Maar als ik daar dan rij, dan denk ik van, ik hou best wel van ruimte, maar als ik dan bij harkstede kom, en dan ook nog in februari op een trieste dag, nou wat een troosteloos gezicht. Maar, dat speelt ook mee. Laat ik het zo zeggen. Ik denk dat voor een Westerling, de prijzen hier nog hartstikke aantrekkelijk zijn, alleen wil die deze kant op?

Interviewer: dat gebeurt niet veel eh, volgens u?

Interviewee: gebeurt niet veel en de mensen die het doen, heb ik denk ik wel, is voor het overgrote deel, mensen die heel bewust door voor kiezen, tegenwoordig is thuiswerken natuurlijk helemaal in. Eh, 20 jaar terug kreeg ik het niet voor elkaar om in Zwolle te blijven zitten, ik moest en zou naar Groningen met mijn collega. En wij zeiden van joh laat ons nou 1x per week naar Groningen karren en voor de rest zitten we keurig netjes in het kantoor in Zwolle en loggen we daar in, nee want dat is bla bla, voor de teambuilding, allerlei smoezen werden... ja, daar kwam je niet onderuit. En ja nu schoppen ze iedereen de straat op, ik heb een vriend van mij die werkt dan bij ***, die is sinds vorig jaar maart niet op de zaak geweest. Ja 2, 3, keer omdat ja, hij moet af en toe zijn kop laten zien. Ja, dus, eh, het is maar net, dat probeer ik eigenlijk te zeggen, het is maar net hoe je bepaalde dingen brengt. Als iedereen roept het gaat slecht, dan roept iedereen dat en dan gaat het ook slecht. En als iedereen roept het gaat goed, dus dat is ook een beetje met die huizenprijzen. Ik heb niet de indruk dat wij hier... ja goed, de huizen worden wel snel verkocht dat merk je wel, dus er is heel veel vraag. En die vraag, en dat is ook een stukje economie, die vraag bepaalt ook in hoge mate, en met aanbod, dat bepaalt de prijs. En als het aanbod hoger is, en de vraag is niet zo goed, ja dan zakt de prijs. Het is ook aan de ene kant, ja je kunt er wel over klagen, maar het is gewoon een stukje marktwerking. En of je dat nou hier hebt, in het buitengebied of in het dorp, het zal niet zoveel uitmaken. Wat wel zo is, dat je dus ziet van bijvoorbeeld, nou ja, vroeger was Zwolle kerspel, dus het gebied rondom de stad Zwolle heen, dat was een kerspel, dat dat zat dus westenholte in, daar zat ittersum in, daar zat windesheim in, nou berkum geloof ik ook nog, nou aan de noord kant ook nog een stukje. Toen was het allemaal, wat dat betreft, wel wat anders. Zwolle heeft, kijkt natuurlijk ook naar zijn totale gebied, maar kijkt natuurlijk ook met een heel groot oog naar de stad. En wat minder naar het buitengebied. En dat merk je wel dat je zeg maar op het gebied van ontwikkeling, dat merk je hier bij het plaatselijk belang, ze zitten al jaren te strijden eh, voor bijvoorbeeld de aansluiting Windesheim naar de rijksweg. Dat is een kriem. Valt nu wel mee, maar mijn schoonzoon die woont dus in het dorp en die had een hoveniersbedrijf, en die stond gewoon een kwartier de wachten totdat hij er over kon 's morgens, gewoon een grote stroom van forenzen die van Wijhe naar Zwolle rijden en 's avonds komt die zelfde rij weer terug. Ik heb toen wel eens gezegd, als je nou al die mensen kijkt wat die voor beroep hebben, en je laat al die administratieve krachten, die 's morgens in Zwolle in de auto stappen en naar Deventer rijden, en al die krachten die van Deventer en Wijhe naar Zwolle rijden, om hun werk, hun trucje te doen. Als je die nou eens dicht bij elkaar, dicht bij huis laat werken. Hoeveel minder verkeer zou er zijn.

Interviewer: ja, en daar zit zo'n dorpje als Windesheim natuurlijk precies tussenin.

Interviewee: ja, en Windesheim, het dorp zelf heeft daar enorm last van. Alleen nu, ja corona heeft wat dat betreft het probleem opgelost. Minder auto's, meer thuis werken, minder files. Maar goed dat is niet jouw onderzoek.

Interviewer: nee klopt. Zo dwaal je af en toe wel eens af. Ja. Maar eh, ik denk eigenlijk dat ik alle vragen wel gesteld heb. Ehm, ja zelf nog iets wat u toe wil voegen? Dat u te binnen schiet en denkt nou, dat is wel interessant?

Interviewee: eh, ja ik ja. Ik hoop dat je dat ook van meerder mensen zult horen. Ik, de gemeenschapszin in zeg maar Windesheim, Herxen, Harculo, eh is wel heel groot. Windesheim barst van de verenigingen. Natuurlijk de voetbalvereniging is heel belangrijk, de zangvereniging bestaat niet meer geloof ik, maar het barst van de verenigingen, de ijsclub, er is overal eigenlijk wel wat voor. De biljartvereniging, kaartclub, noem maar op. Dat is denk ik, dat zijn wel typisch trekjes die je met name in ja, in de dorpen vindt. En de omgeving. Ja en dat blijft wel. We hebben natuurlijk ook nog ieder jaar, als dat door kan gaan, een rommelmarkt, en dan loopt zo'n beetje het hele dorp loopt te kijken, ja iedereen helpt mee en dat zijn ook momenten dat mensen die weggetrokken zijn uit het dorp weer terug komen naar het dorp en, bedoel ze gaan even op de rommelmarkt kijken maar ze gaan meteen even bij pa of ma, of pa en ma of opa en oma een bak koffie, en ze zien elkaar weer. En dat is wel iets denk ik, nou voor een deel neemt, zeg maar de import, daar aan deel, en voor een ander deel zie je die inderdaad niet, omdat ze dat niet gewend zijn.

Interviewer: nee.

Interviewee: goed.

Interview 5:

Interviewer: heel erg bedankt dat u ook een interview met mij wilde doen. Doordat ik vooral met uw vrouw contact heb gehad heb ik u niet meer het toestemmingsformulier kunnen sturen. Ehm, daar stond in dat het interview wordt opgenomen en dat het wordt gebruikt voor academische doeleinden dus als u nu gewoon zegt van dat is goed, dan eh, schrijf ik dat zo op.

Interviewee: ja, is prima.

Interviewer: top. Nou, ik doe dus onderzoek naar counter-urbanisatie, dus dat is het verschijnsel dat mensen vanuit de stad naar het platteland verhuizen. En ik wil graag weten hoe mensen in het platteland daar een beetje tegenover staan, en wat het effect is eh, op die mensen. En daarvoor interview ik dus mensen die daar wonen. Mag ik u als eerste vragen wat uw leeftijd is?

Interviewee: eh, 49.

Interviewer: 49, ja, ehm u woonde in Herxen toch?

Interviewee: ja.

Interviewer: en hoe lang woont u daar al?

Interviewee: 49 jaar. Ik ben aan de andere kant van de straat geboren, dus eh, mijn moeder woont er nog zo hier scheef tegenover.

Interviewer: ja, dus leven lang gewoond. En, dan woont u nu, u bent dus wel verhuisd naar een ander huis op een gegeven moment?

Interviewee: ja, toen we getrouwd zijn, zijn we eerst eh, het ouderlijk huis bestond uit twee delen, en toen zijn we eerst in het oudere deel gaan wonen. En toen we genoeg gespaard hadden, hebben we dit gebouwd. Ja, laten bouwen dan. Maar, mijn vader die had dit stuk

grond, en ja dan konden we dat overkopen en eh, toen hebben we hier eh, hebben we hier nieuwe gebouwd.

Interviewer: aha. Dus is echt zelf, nou ja niet zelf, maar laten bouwen.

Interviewee: ja, laten bouwen.

Interviewer: ja, en wat maakt Herxen aantrekkelijk voor u?

Interviewee: ja, wat maakt het aantrekkelijk, dat weet ik zo eigenlijk niet. Ik ben hier geboren en eh, ja bepaalde rust, het is hier lekker rustig en ik ben hier opgegroeid en eh, aan de IJssel, en op de een of andere manier trekt dat. Maar het is niet zo, ik denk dat ik ergens anders ook wel zou kunnen wonen. Als ik maar ruimte om me heen heb. Ik zou niet in een stad kunnen wonen.

Interviewer: nee. Maar u heeft nooit gedacht, ik ga ergens anders wonen?

Interviewee: nou, heb ik wel aan gedacht, ik zou wel meer grond om mijn huis willen hebben. Wat dat betreft, we hebben een beetje hobby met de zonen, een beetje schapen. Maar daar hebben we eigenlijk hier thuis iets te weinig ruimte voor, ik zou eigenlijk wel een huis met meer land willen hebben. Maar ja, dat eh, de huizenprijzen die zijn veel te duur. En hier in Herxen is toch niet wat te koop, dus dan blijf je zitten he.

Interviewer: ja.

Interviewee: ja, en je zit hier op zich, je zit hier goed. Het is niet zo dat je weg moet he.

Interviewer: nee, dat scheelt. Ehm, heeft Herxen de afgelopen jaren veel nieuwe inwoners gekregen?

Interviewee: ja, heel veel. Echt heel veel. Alles wat hier te koop komt, ja dat wordt niet door een Herxenaar gekocht.

Interviewer: en zijn dat ook veel mensen uit de stad vooral?

Interviewee: ja, wel veel ja. Veel uit Zwolle.

Interviewer: ja, en niet uit de Randstad tot nu toe hoorde ik?

Interviewee: ja, nee, niet echt. Het meeste, dat is mijn idee hoor, het meeste komt wel uit de omgeving Zwolle, die zoeken toch bepaalde, toch dicht bij Zwolle, is maar een paar autominuten en je staat in Zwolle, de winkels zijn relatief vlak bij. Dus ja op zich kun je toch goed uit de voeten hier.

Interviewer: ja, en hoe zou u die nieuwe inwoners omschrijven?

Interviewee: ja... ja. Ze hebben andere ideeën. Dat is gewoon, ja hoe moet ik dat zeggen. De tijd veranderd ook, mensen werken ook wel veel meer. Vroeger toen ik klein was, zeg maar, toen waren de moeders waren allemaal thuis en eh, dat heb je nu niet meer. Dus eh, de mensen zijn ook in de weekenden veel drukker. Kijk vroeger gebeurde er op zondag nooit echt iets in Herxen. En nou hangt overal de was buiten. Snappie?

Interviewer: ja, en wat vindt u daarvan?

Interviewee: ja, wij zijn zo niet opgegroeid. Kijk, ook uit principe niet. Werken op zondag, doen we dan niet. Maar dat zie je om je heen wel heel veel gebeuren dan, mensen in de tuin bezig en zijn aan het timmeren, en ze doen nou eigenlijk alles. En dat had je vroeger gewoon niet. Toen ik klein was gebeurde dat niet. Op zaterdag werd overal het tuintje geharkt en de stoep aangeveegd en dan was het klaar. Ja, goed he, tijden veranderen natuurlijk.

Interviewer: ja, maar dat heeft ook wel te maken met de nieuwe inwoners denkt u? Die dat een beetje hebben veranderd.

Interviewee: ja, zeker. Ja, en ook eh, wat er komt dat is eh, ja, hoe moet ik dat zeggen, ja ik denk wel dat het meer eh, ja, dat mensen andere ideeën hebben.

Interviewer: ja, en ja dat heeft u net al wel genoemd, wat heeft u gemerkt van de nieuwe inwoners? Behalve die zondag?

Interviewee: voor de rest past zich dat goed aan, nee, maar, dat gaat op zich goed. Daar heb ik geen moeite mee, dat vind ik niet erg. En eh, bepaalde dingen hebben ze ook wel weer een ander zicht op, het is ook niet altijd verkeerd.

Interviewer: nee, ook wel positief?

Interviewee: ja wel, ook wel positief.

Interviewer: ja eh, en worden ze ook verwelkomd? Als er nieuwe mensen komen wonen? Door mensen die er al woonden zeg maar.

Interviewee: ja, wij hebben dan ook pas weer mensen in de buurt, nieuw, die doen dat uit zichzelf al, dus dan hoeven wij dat al niet meer te doen, dat scheelt alweer he. Ja, dus eh, nee, dat wordt op zich wel redelijk goed eh, we zijn wel aardig sociaal met zijn allen.

Interviewer: ja, nou leuk. Ehm, hoe zou u de gemeenschap in Herxen omschrijven?

Interviewee: eh, nou wel behulpzaam, als je hier wat hebt en je vraagt om hulp dan staan ze er gelijk. Als je ergens hulp bij nodig bent of zo of je bent een stuk gereedschap nodig. Nou ja je hoeft maar een appje in de buurtapp te doen en dat ding dat begint te rammelen. Dus dat is nooit een probleem. Dat is op zich wel leuk hier. Ja, je hoeft nooit lang te zoeken of iemand je even wil helpen, dus dat is wel positief.

Interviewer: ja. En worden er dan ook echt samen activiteiten verricht?

Interviewee: ja, normaal wel he. Normaal dan is het hier in Herxen wel eh, zelf doe ik er dan niet zoveel aan mee, daar heb ik ook niet zoveel behoefte aan, maar er is hier in Herxen wel een heel druk verenigingsleven. Van eh, biljarten, darten, kaarten, eh jeu de boule, weet ik het allemaal wat. Voor iedereen is er wel iets.

Interviewer: ja. En hoe verhoudt u zich tot de gemeenschap? Ja u zegt, ik heb er zelf niet zoveel behoefte aan, maar.

Interviewee: nou goed, sowieso eh, ik ben ***. En eerder, nou de laatste paar jaar dan niet meer, maar eerder was ik dan maandag weg en vrijdag thuis. Dan was ik gewoon de hele week weg. Dan heb je toch geen tijd om te biljarten of eh, ja dan doe je dat sowieso al niet. En die paar avonden dat ik nou thuis ben, dan vind ik het ook wel lekker dat ik gewoon thuis ben. Gewoon in huis. Ik heb daar niet zoveel eh, ik geef daar niet zoveel om.

Interviewer: eh, vinden er momenteel ook veranderingen plaats in de gemeenschap in Herxen? Kan van alles zijn.

Interviewee: neuh, ja, dorps huis is verbouwd. Ja, dat is het enige. Ja op het moment, ja de laatste paar jaar zijn er een paar huizen bijgebouwd. Maar voor de rest, niet echt grote verbouwingen of zo, of andere dingen, nee. Dat kan ik zo eigenlijk niet noemen eh... echt grote veranderingen, nee.

Interviewer: nee, en ook niet met betrekking tot nieuwe inwoners? Dat daar wat in verandert.

Interviewee: nee, nee zou het zo niet weten.

Interviewer: nee. En heeft u ook het gevoel dat het moeilijk is voor nieuwkomers om een beetje te integreren in de gemeenschap?

Interviewee: nee. Als jij als nieuwkomer je openstelt dan eh, dan heb jij hier geen problemen met integreren. Daar zit je zo tussen. Ja, dat is eh, ik denk niet dat iemand daar moeite mee hoeft te hebben. Maar als je zelf in je keukenkamer blijft zitten dan eh, dan wordt het wel lastig.

Interviewer: ja precies. En hoe wordt daarmee omgegaan? Met de mensen die dat niet doen?

Interviewee: ja, als die daar geen behoefte aan hebben dan houdt het toch op? Ja. Ja, maar ja dat is toch, de ene heeft daar meer belang bij dan de ander en dat moet ieder voor zich weten. Kijk, niks is verplicht he.

Interviewer: nee oke. Ehm, woont u nog steeds met even veel plezier in Herxen als, nou laten we zeggen 30 jaar geleden? Of 20 jaar geleden.

Interviewee: ja, het enigste wat eh, ja, bepaalde dingen, ja. Ja, je hebt nou veel meer eh, ja, rommel. Ja, vroeger, het is gewoon anders. Kijk, eerder was dat gewoon, overal was de boel om huis netjes en nou ja, ik irriteer me er niet echt aan, daar gaat het niet om maar, bepaalde dingen ja, mensen hebben gewoon een zootje om huis ja, dat zijn dingen dat is anders ja. Dus eh, ja of dat nou plezier in wonen vermindert dat weet ik niet, maar het is anders.

Interviewer: ja, dus het is wel anders dan vroeger. Ja, en stelt u nou eens voor. De helft van de inwoners van Herxen zou verhuizen en er komen compleet nieuwe inwoners voor terug, zou u dan blijven wonen of zou u dan ook weggaan?

Interviewee: nee, daar blijf ik wel om wonen. Ik heb hier een fijn huis. Nou, en dat heb ik net al gezegd, als ik iets wil dan wil ik iets met meer grond om huis, dat is sowieso moeilijk of niet te betalen. En je zit hier goed, ik heb hier een heel mooi huis, woon net aan de rustige kant van Herxen. En nu begint het mooie weer weer, en dan komen die motoren, ja ik heb zelf ook een motor daar gaat het niet om, maar die gaan dan tourtochten maken en dan gaan ze Herxen in komen en dan gaan ze rechtsaf richting Windesheim. En de andere kant is de dijk op, dus daar heb je fietsers en alles, en ik woon net aan de goede kant, dus ik woon eigenlijk in een hele gunstige straat. Dus ja joh, hier is het eigenlijk wel mooi rustig, buiten het gejam van een grasmaaier.

Interviewer: ja, en dat is eigenlijk altijd al zo geweest? Of is dat wel drukker geworden?

Interviewee: is wel drukker geworden. Want ja sinds dat fietspad hier over de dijk ligt, is het gewoon veel drukker geworden met fietsers.

Interviewer: ja. Eh, en heeft u het gevoel dat het steeds moeilijker wordt voor mensen om een huis te vinden in Herxen? Omdat de huizenprijzen stijgen?

Interviewee: zeg maar voor die kinderen, van mij, nou dan is het eigenlijk niet te doen om hier een huis te krijgen, al zouden ze dat willen he, dat is weer een ander verhaal. Maar eh, dat valt wel tegen, de huizen zijn veel te duur.

Interviewer: ja, maar dan mensen die er wel komen wonen zijn dan met die dat wel kunnen betalen dus?

Interviewee: ja. Dat zijn zeg maar van onze leeftijd en die hebben dan een huis te verkopen en dan kun je wat anders, maar voor een starter is hier niks. Er zijn er een paar jongens die

hebben dan huis laten bouwen, ja hoe ze dat financieren weet ik ook niet, ja met zijn tweeën hard werken denk ik. Maar gewoon iets kopen hier dat is niet te doen. Dat gaat niet.

Interviewer: ja. En dat is ook echt in de laatste jaren zo gekomen of?

Interviewee: ja, weet je eerder was het ook zo, de jeugd trok Herxen allemaal uit. Dus die huizen die hier vrij waren, die kochten de jeugd ook niet want die wouden niet meer in Herxen wonen. Ja zo simpel is het gewoon, hier eh, ja, echt heel veel te doen is hier niet. Dus eh, dat hoor je van die jongens van mij ook, ik ga hier echt niet wonen want er is geen zak te doen zeggen ze dan. Nou, dat is ook zo, want hun hebben dan weer vrienden in Zwolle, of Wapenveld of Heerde, of weet ik het wat. Ja dan is hier ook weinig te doen. Je ziet wel de laatste jaren, op het moment zijn er heel veel kleine kinderen hier in Herxen. Zijn toch wel veel jonge mensen met kleinere kinderen die hier eh, op dit moment is er best veel jeugd.

Interviewer: ja, dat is er allemaal bij komen wonen.

Interviewee: ja, dat zijn toch wel weer eh, ja en een paar dan die hier wel nieuw gebouwd hebben en die dan nu kinderen hebben enzo. Ja, op het moment is het wel redelijk gevarieerd met leeftijd. Ja dat is op zich wel leuk.

Interviewer: ja, ehm, ik zit even te kijken naar welke vragen ik had hoor, eh, ja zijn er ook voorbeelden dat botste tussen nieuwe en oude inwoners? Of gaat dat eigenlijk altijd wel soepel?

Interviewee: nou, het botst ook wel eens. Want die nieuwe hebben toch andere ideeën he. Kijk eh, als je hier met het idee komt van we wonen op het platteland en in een keer kan en mag alles, he, dat je hier komt en je gaat je huis verbouwen en je gaat het dak vervangen en alles wat van het dak af komt stop je in een ton en je verbrandt het, nou, dat vinden wij als mensen die hier wonen ook niet leuk natuurlijk, als je de hele dag in de rook zit. Dus eh, dat krijg je dan ook gewoon. En als je dan als antwoord krijgt: 'oh ik dacht dat dat hier wel kon' ja, beetje lullig. Dat kan ook niet in Zwolle, maar dan kan ook hier niet. Zo simpel is dat. Ja zulke dingen, daar loop je wel eens tegenaan. Maar voor de rest, voor de rest gaat het meestal wel goed. Meestal zeg je dan, dat is het vaak, eh, ja meestal wordt het dan ook nog weer geslikt zeg maar. Dan wil je ook niet zeuren weet je wel. Dan zeg je van nou we wachten het wel even af, komt wel goed en eh. En dan loop je eigenlijk te lang, voordat je wat zegt, loop je jezelf te frustreren. Eigenlijk moet je gewoon veel korter zijn en er naar toe lopen en zeggen van hey eh, ik heb dit liever niet. Maar ja, dat wil je dan ook nog niet.

Interviewer: ja, nee. Dus die mensen die eh, die denken soms een beetje, op het platteland is het anders, dus dan kan het wel?

Interviewee: ja. Ja, dat vind ik wel en eh, ja dat is ook een heel groot verschil met vroeger. Kijk, toen ik klein was, nou ik was denk ik wel een jaar of 10, en toen was het hekje achter het huis nog dicht, mocht je nog niet op de straat lopen. En nou, eh die kleine jongens die kunnen amper lopen of ze lopen al los op straat. Ja, en dan eh, lopen zeuren dat hier zo hard gereden wordt ja. Ja, kijk dat zijn dingen ja, ja we komen naar het platteland wonen omdat dat dan moet kunnen, ja dat kan ook hier niet.

Interviewer: ja, dat is een beetje een verkeerd beeld.

Interviewee: ja, ja een beetje een verkeerd beeld ja. En vaak zijn het ook nog de jongere mensen die heel hard rijden ook, maar dat is weer een ander verhaal. Ja, er wordt teveel gedacht, we gaan vanuit de stad naar het platteland en daar kan alles. Maar ook hier, kan net zo goed, kan ook niet alles. Zo simpel is het gewoon.

Interviewer: ja. Nou, ik denk eigenlijk dat ik wel door de vragen heen ben al. Ja. Heeft u zelf nog iets toe te voegen?

Interviewee: ja, nee, zou ik zo niet weten.

Interviewer: nee helemaal goed.

Interviewee: nee, heb het meeste wel kunnen vertellen denk ik.

Interviewer: ja heel fijn.

Interview 6:

Speaker 1: Goedemiddag ook, of ja, ik hoor u.

Speaker 2: Horen wel maar zien niet.

Speaker 1: Ja, ik zie je ook.

Speaker 2: Oh af en toe doet de video het niet, terwijl die wel aan staat.

Speaker 1: Oké, ja, ik zie u wel, ben je niet. Kunt u mij ook zien?

Speaker 2: Ja, ja.

Speaker 1: Mooi, dan werkt alles. Volgens mij. Mmm nou hartstikke fijn dat u interview willen doen. Ehm u had gelezen waar het onderzoek over ging, neem ik aan.

Speaker 2: Ja, niet echt niet helemaal in verdiept, nee.

Speaker 1: Het gaat over counter urbanisatie, dus het verschijnsel dat mensen vanuit de stad naar platteland verhuizen, en dan wil ik graag weten hoe daar naar gekeken wordt, vanuit de bewoners van het platteland, zeg maar, en wat het effect op hen is. Dus daarvoor interview ook mensen die langer dan 20 jaar in een plaats hebben gewoond en in die regio. Mag ik vragen wat uw leeftijd is?

Speaker 2: 66.

Speaker 1: Is 66 zei u? En u woonde op dit moment in Windesheim of.

Speaker 2: Het dorp Windesheim.

Speaker 1: Ja, en daarvoor woonde in Harculo, toch.

Speaker 2: Vanaf 86.

Speaker 1: Ja, en hoelang heeft u in Harculo gewoond?

Speaker 2: Hoelang zit ik hier nou, daar zit ik hier in drie jaar. Een moeilijke rekensom 14, 35, 32 jaar.

Speaker 1: En wat is de reden dat u naar Windesheim bent verhuisd?

Speaker 2: Wij woonden in een grote boerderij en andere kinderen. Ja, woonboerderij trouwens, en andere kinderen gingen uit huis, huis en toen zijn wij voor wat kleiner is gegaan.

Speaker 1: Ja, en wat was de reden dat in eerste instantie een Harculo bent gaan wonen?

Speaker 2: Buiten wonen. Wij kwamen midden uit het centrum van ***.

Speaker 1: Oké.

Speaker 2: Dus ja, bij ons is dus een combinatie, hè, we hebben wij zijn eerst is vreemdelingen op het platteland geweest.

Speaker 1: Inmiddels wonen jullie allang daar.

Speaker 2: Ja.

Speaker 1: Ja, en wat maakt Windesheim of Harculo, ik noem het een beetje allebei, hoor nu aantrekkelijk voor u?

Speaker 2: Nou, de omgeving, hele mooie omgeving, niet, druk toch dicht bij het centrum van Zwolle, dus je kan alles op fietsafstand bereiken. En wij waren toen, toen wij net buiten Harculo, ongeveer tien, tien kilometer van het station had ik een baan elders, waardoor ik met de trein moest, dus we konden niet al te ver van Zwolle af gaan.

Speaker 1: Ja maar.

Speaker 2: Het liefst was ik nog verderweg gegaan van de stad, maar mijn vrouw eigenlijk niet, die wel in de stad blijven. Die is met mij meegegaan en wil nou niet meer terug.

Speaker 1: Nee, nee, die is toch om ja. En heeft de regio Windesheim, Harculo, afgelopen jaren veel nieuwe inwoners gekregen? Ook nog?

Speaker 2: Nee, we hebben we het denk ik iets van acht jaar geleden of zo nieuwbouwwijkje gekregen van 20 huizen, denk ik.

Speaker 1: Bij Windesheim. En verder ook op de oude huizen, waar veel nieuwe inwoners zijn gekomen?

Speaker 2: Dat neemt wel toe. Aanvankelijk was het zo dat je economisch gebonden moest zijn, aan Windesheim en later ja of of van oorsprong uit Windesheim komen, en dat is wat losgelaten omdat ze aanvankelijk de huizen niet kwijt konden hier.

Speaker 1: Oké, en hoe is dat nu?

Speaker 2: Ja, nu nu ja, dit is net als bijna overal het huis is al verkocht voordat te koop staat.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Idiote bedragen voor de huisjes die het zijn vaak.

Speaker 1: Ja, er zijn ook veel mensen uit de stad die daar in komen?

Speaker 2: Ja, en zeggen eh, wat wij dan, de kinderen van Windesheimers die hebben meestal niet zodanige banen, dat ze dan die prijzen die hier nu gevraagd worden, dat ze die kunnen betalen, dus je ziet heel dat dan laten we zeggen die jeugd van Windesheim noodgedwongen iets moest zoeken in een wijdere omtrek van Zwolle af.

Speaker 1: En dan komen er ook mensen vanuit de Randstad?

Speaker 2: Toevallig denk ik dat net twee maand geleden een gezin uit Amsterdam is gekomen.

Speaker 1: Ja, ja.

Speaker 2: Ja, die ken ik nog niet. Ken het alleen van de verhalen inmiddels.

Speaker 1: Ja, precies ja, en hoe zou je de nieuwe inwoners omschrijven, vanuit de stad?

Speaker 2: Ja, zijn net gewone mensen, he?

Speaker 1: Ja, nou.

Speaker 2: En wat natuurlijk een bekend probleem is zeker, als je in Windesheim, is natuurlijk geen agrarisch dorp. Maar Harculo was wel agrarisch toen wij daar kwamen wonen en als je je dat sommige mensen uit de stad gelijk gaan klagen over wat er in de omgeving gebeurt, dat de melk wagen teveel lawaai maakt, dat de trekker de berm kapot rijdt en zo, dat heb je in Windesheim niet omdat er eigenlijk nauwelijks landbouw hier is.

Speaker 1: Nee.

Speaker 2: Dus is volgens mij gaat er hier vrij soepel.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Mensen van buiten komen, die worden direct opgenomen, als ze uit zichzelf lid worden van plaatselijke belang en zo he, dat, dat is de eerste vereiste.

Speaker 1: Ja, dat moeten ze wel doen.

Speaker 2: Ah, dat is normaal, ja.

Speaker 1: Ja, en als mensen dat niet doen?

Speaker 2: Ja, dan mis je veel, hè, zeggen we dan. Ja. Maar dat ja, dan krijg je geen, dan krijg je geen mestkar voor de deur, of zo hoor.

Speaker 1: Nee, dat wordt wel geaccepteerd.

Speaker 2: Ja, ja, dat is niet moeilijk.

Speaker 1: Nee mmm brengen deze nieuwe inwoners ook veranderingen met zich mee binnen de gemeenschap?

Speaker 2: Nou geloof ik niet niet veel, nee, we hebben ook geen winkeltjes meer of zo hè, dus dan komen er geen nieuwe initiatieven.

Speaker 1: Nee en ook niet, wat betreft andere normen en waarden misschien?

Speaker 2: Nee, nee, bent met de ja, dat heb je natuurlijk vaak als je een erg christelijk dorp he, en dat zijn wij niet. Dus grasmaaien en zo dat, dat wordt wel gedaan.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Maar dat werd ook door de mensen zelf wel gedaan op zondag.

Speaker 1: Ja, dus in die zin verschilt dat niet zo.

Speaker 2: Dan denk ik wel dat je kan wel een paar dorpen opnoemen waar dat wel een probleem is en ik vind het zelf ook niet leuk. Maar ja, dat eh je bent bij een minderheid die het rustig wil hebben en op zondag.

Speaker 1: Ja, ja, dus dat zit geen verschil in met de nieuwe inwoners uit de stad en de mensen die er al wonen.

Speaker 2: Nee.

Speaker 1: Nee, nee, hoezo de gemeenschap in Windesheim omschrijven of anders in Harculo als u daar wat meer over weet, zeg maar.

Speaker 2: Ja, die niet zo bijzonder, ja, ik weet wel alles van wij. Wij hadden zelf ook niet zo heel veel contact met allerlei burens, maar een aantal burens wel, laten we zeggen de vorige eigenaar van de boerderij iets verder is gaan wonen. Daar hadden wij een hele goede contacten mee en ik hielp hem ook op het bedrijf en hij hielp mij, als we zeggen weer afgeleid waren en bij bij de ander. En daar ging je gewoon wel vriendelijk mee om, maar niet. Wij

hadden niet zoiets wat we overal om de klap op bezoek kwamen, feest vierden we allemaal samen, maar dat was niet zo heel erg hecht. Maar het is denk ik ook een fase in het leven waar je heel druk ben. Tenminste dat was daar dus dan het nauwelijks tijd om van allerlei contacten.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Ja, hier is het wat, in Windesheim zelf is het wat makkelijker, omdat je toch dicht op mekaar zitten. Harculo is natuurlijk meer een vlek met her en der verspreid staande huisjes en boerderijen en hier woon je echt met de burens in één blok en zo en dan heb je iets meer contact.

Speaker 1: Ja, en worden er ook echt activiteiten verricht of georganiseerd?

Speaker 2: Ja, heel veel.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Je hebt plaatselijk belang dat van alles organiseert. Je hebt verschillende straten die hun eigen straatverenigingen hebben. Die organiseren barbecues en eh, kaartavonden en ja, je moet er maar van houden, maar dat doen ze allemaal wel.

Speaker 1: En de nieuwe inwoners doen daar ook aan mee?

Speaker 2: Niet allemaal, maar sommigen wel, ik denk de meeste wel, want het is gewoon gezellig en je hoeft verder ook niks he, niet allemaal verplichtingen of zo.

Speaker 1: Nee.

Speaker 2: Dus is vrij, gaat vrij soepel.

Speaker 1: Ehm en hoe verhoudt u zich tot de gemeenschap?

Speaker 2: Rol en als volwaardig lid hoor: ik zit niet in allerlei commissies in het dorp, ja ik zit in de kerkraad, dat wel. Maar die andere commissies die daar hou ik, omdat ik genoeg andere dingen te doen heb, zit ik daar niet in.

Speaker 1: Nee.

Speaker 2: Ah mijn schoonzoon bijvoorbeeld wel, en andere kinderen en je ziet ook wel overal in.

Speaker 1: Ja, want uw kinderen wonen nu ook weer in Windesheim, zei u?

Speaker 2: Het is van onze kinderen, ja.

Speaker 1: Gezellig, ja, zou u zeggen dat u trots ben op de gemeenschap waar u woont?

Speaker 2: Ja, ik vind ik een hele leuke, zou niet zomaar weggaan.

Speaker 1: Nee, nee.

Speaker 2: Met ook rare figuren er in, maar dat hoort ook zo.

Speaker 1: J dat is overal zo.

Speaker 2: Het aardige is dan van een klein dorp dat dan vroeger voetbalde ik hier ook en dan zie je dat je weinig mensen hebt, kinderen, jongetjes of meisjes die niet kunnen voetballen. Die mogen toch gewoon meedoen en daar zijn ze ook wel blij mee, want je kan beter tien hebben en met één die niet kan voetballen, dan, of elf waarvan één niet kan voetballen.

Speaker 2: Dus dat is altijd wel leuk. Zelfs de grote kneuzen mogen meedoen.

Speaker 1: Ja, ja, leuk.

Speaker 2: En je hebt ook geen selecties omdat het je bent al blij als je een team hebt, en dat is eigenlijk wel heel leuk.

Speaker 1: Ja, we vinden er momenteel ook veel veranderingen plaats, in de gemeenschap? Kunnen allerlei soorten veranderingen zijn.

Speaker 2: Oh, ja, er is een. Kun je, net als overal in Nederland, een beetje ophef over zonnepanelen die hele stukken land opslokken, windmolens die eh dreigen te verschijnen. Ja, daar, daar is wel en de laatste de omgevingsvisie van Zwolle. Zwolle heeft naar 120000 inwoners en die willen naar 180000 en dan zien mensen in het dorp de bui al hangen dat dat deze kant allemaal op komt. En daar daar, daar is wel dus eigenlijk gewoon een ruimtelijke ordening dingen, daar is nu wel een beetje heisa over.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Denk, twee jaar geleden is daar een speciale werkgroep opgericht voor landschap behoud Windesheim Harculo.

Speaker 1: Oké.

Speaker 2: Dat leeft wel.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: En plaatselijk belang heeft altijd al contact met de wethouders, dus dat gaat op zich wel goed.

Speaker 1: Ja, ze worden ook echt wel met zn allen dan wat aan gedaan, dat dat je dat niet willen. En dan wordt er samengewerkt om er tegen in te gaan, zeg maar.

Speaker 2: Of dat allemaal even handig en slim gaat, is wat anders.

Speaker 1: Ja, ehm in hoeverre worden nieuwe buurtbewoners verwelkomd in de gemeenschap?

Speaker 2: Volgens mij krijgen ze altijd iedereen bezoek, van iemand van het bestuur van plaatselijk belang, ook direct met verzoek om ook lid te worden voor vijf tot 12 euro per jaar. En wij hebben nog een straat vereniging. Als iemand bij ons in de straat komt, dan krijg je altijd een bloemetje en komt er iemand op bezoek.

Speaker 1: Oké.

Speaker 2: Bij iedereen zo.

Speaker 1: Ze wordt echt wel wat aan gedaan, om die mensen ook meteen een beetje welkom te laten voelen.

Speaker 2: Ja, als je bij de kerk hoort, dan krijg je sowieso altijd bezoek. Natuurlijk als je nieuw bent, maar ook gewoon als ze niet aangesloten bent bij de kerk, komt er in ieder geval krijgen van twee clubs bezoek.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Als bekend is dat je ergens heb gevoetbald of gedaan dan komt de voetbalclub komt ook nog langs.

Speaker 1: Leuk!

Speaker 2: Maar dat weten we altijd direct, alles van iedereen.

Speaker 1: Ja, en dat wordt gewaardeerd door die nieuwe mensen?

Speaker 2: Ja, dat weet ik eigenlijk niet, maar dat is dan moet je maar aan wennen want. Ja, heel veel, je hebt minder privacy dan in de stad.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Maar daar kun je ook leggen uitleggen als betrokkenheid dus dat doen wij.

Speaker 1: Ehm en heeft u ook het gevoel dat het soms moeilijk kan zijn voor nieuwkomers om een beetje erbij te horen. Of gaat het echt heel makkelijk?

Speaker 2: Ik heb nog nooit echt iemand horen klagen erover.

Speaker 1: iemand die er niet bij wil horen, ja, dat wordt 'm ook geen strobreed in de weggelegd om niet op vergaderingen van de, de dorpsvereniging of van plaatselijk belang te komen. En daar zijn we al een paar mensen. Ja, dat zijn dan toch mensen, moet ik zeggen met de Tesla's ja, die die zie je niet zoveel behalve met hun auto door het dorp rijden.

Speaker 1: Maar dat wordt wel gewoon.

Speaker 2: Dat geldt niet voor iedereen hoor, er zijn ook mensen die wel flink bemiddeld zijn en die wel meedoen in het dorp. Het is niet een kwestie van de welvaart zelf, maar dat valt mij dus van de Tesla's dat die nergens aan meedoen.

Speaker 1: Ja, grappig. Woont u nog steeds met evenveel plezier in de omgeving als. Nou ja, dat is inmiddels, 30 jaar geleden.

Speaker 2: Oh wat zei je?

Speaker 1: Of u nog steeds met evenveel plezier woont.

Speaker 2: Ja, ja, ja, het is wel drukker geworden.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Wacht ben je er nog?

Speaker 1: Ik ben nog.

Speaker 2: Ik zie jou niet, maar.

Speaker 1: Oh de verbinding niet helemaal goed?

Speaker 2: Daar ben je weer.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Ik kreeg iets in beeld wat ik ging wegklikken en toen was je ook weg.

Speaker 1: Oké.

Speaker 2: Ik woon hier met veel plezier, ja.

Speaker 1: Ja, maar het is wel druk geworden, zei u.

Speaker 2: Ja, al met al wel ehm gewoon in de de stad is natuurlijk ver uitgebreid toen wij in Harculo gingen wonen en toen zaten de kinderen nog in het centrum op school. Toen moesten we denk ik een kwartier fietsen voordat we de eerste huizen zagen, en nu was het is drie minuten, dus is gewoon zijn een paar wijken bijgekomen die eh, ja, dat geeft wel meer, ja overlast is een groot woord. Je mensen gaan ook fietsen en wandelen, dus het is drukker geworden in de omgeving.

Speaker 1: Ja, stel je voor, de helft van de inwoners van Windesheim verhuist en er komen allemaal nieuwe mensen terug. Zou u dan zelf ook verhuizen of zou u blijven wonen?

Speaker 2: Ik blijf wel wonen, ja.

Speaker 1: En waarom?

Speaker 2: Nou, ik ben niet direct, kijk, ik, ik kan kunnen goed opschieten met de burens, maar als er andere komen, dan gaan we kijken of we daarmee op kunnen schieten. Maar wonen prima en voor ons is ook belangrijk dat wij, de kinderen om ons heen hebben. Die zijn hier ook min of meer gekomen, omdat wij hier ook wonen en als je natuurlijk ook altijd thuis te zijn geweest, want die zijn hier opgegroeid.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: In Harculo, maar ook altijd hier op het voetbal gezeten en volleybal. Dus dan gaan wij niet weg. Als alle kinderen nou weg zouden gaan, dan zouden we misschien naar Drenthe gaan.

Speaker 2: Ja.

Speaker 2: Rustiger

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Ja.

Speaker 1: Mag nog wel iets rustiger van u?

Speaker 2: Jawel ja.

Speaker 1: Ehm en u had het er net al een keertje over, over de huizenprijzen. Wordt het dus inderdaad steeds moeilijker voor mensen uit Windesheim zelf om een huis, een nieuw huis, te kopen in Windesheim?

Speaker 2: Ja, omdat ze toch over het algemeen niet de meest welgestelde mensen zijn.

Speaker 1: Nee.

Speaker 2: En ja, dat wordt heel lastig. Je ziet dat zullen misschien sommigen zijn nog in de goede tijd dat het de laatste paar jaar is helemaal niet meer te betalen. Die zijn naar Zwolle-Zuid gegaan in de hoop dat zodra er een huis in Windesheim vrij kwam weer terug te komen. In de praktijk gebeurt dat ook niet zo vaak, want dan dan ben je inmiddels gesetteld zijn, dan moet je weer een hoop geld betalen om terug te komen. Dat gebeurt niet vaak.

Speaker 1: Nee, nee, en de huizen die wel verkocht worden, dan komen dan mensen vanuit de stad wonen?

Speaker 2: Ja, bijna altijd wel ja.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Ja, je komt niet, dr. komen. Laten we zeggen dat ik niet zo vaak dat mensen uit Wijhe naar Windesheim gaan, want ja Wijhe, een betrekkelijk klein plaatsje. Daar heb je daar aan het voordeel van een station en winkels, en dat hebben wij natuurlijk niet. Dus ik ken wel hele hoop mensen die beslist niet in Windesheim willen wonen, omdat je daar gewoon geen enkele voorzieningen en dat dan het winkelcentrum van Zwolle-Zuid zes kilometer is, waar je alles kan kopen. Dat vinden ze te ver weg.

Speaker 2: Ik zit even te kijken hoor naar mijn vragen. Zijn er ook voorbeelden dat botste tussen nieuwe en oude inwoners?

Speaker 2: Nee.

Speaker 1: Nee.

Speaker 2: Nee, ik heb me wel verbaasd. Toen ik in Harculo kwam dat er wel botsingen waren tussen burens, dat is elkaar zelfs met de hooivork te lijf gingen en als er dan een trouwerij was, twee weken later, zaten ze samen weer gezellig aan het bier, dus daar heb ik me wel over verbaasd.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Dat kan dus kennelijk wel in zo'n gemeenschap. Heel veel ruzie maken, of flink ruzie maken en dan bij een feest is het weer ouwe jongens, krentenbrood.

Speaker 1: Ja, ja, en die zei ook in een mailtje dat u aan het begin dat dat tegen u werd gezegd dat nooit een echte Windesheimer zou zijn?

Speaker 2: Ja, dat blijft ook zo.

Speaker 1: Ja.

Speaker 2: Dat word je nooit!

Speaker 1: Nee.

Speaker 2: Want echte Windesheimers, dan moet je vijf generaties zo'n beetje in het dorp wonen.

Speaker 1: Oh ja.

Speaker 2: En dat wij redden wij nog niet.

Speaker 1: Nee, zijn er wel veel van?

Speaker 2: Ik denk dat heel wat zijn die echt geboren en getogen zijn.

Speaker 1: Ja, ja.

Speaker 2: Zijn ook mooie verhalen als je daarnaar wil luisteren van de steenfabriek en van dit, en dat, dat vind ik wel leuk, ja.

Speaker 1: Ja, grappig, ik denk eigenlijk dat u alle vragen beantwoord heeft.

Speaker 2: Heb ik een voldoende?

Speaker 1: Zeker!

Speaker 2: Daar gaat het om he.

Speaker 1: Ja.

Interview 7:

Speaker 1: Nou heel mooi ik doe dus onderzoek naar counter urbanisatie, voor mijn scriptie voor mijn bachelor, dus dat mensen vanuit de stad naar platteland verhuizen en ik wil dan graag weten en wat het effect daarvan is op de bewoners van het platteland. Zeg maar, en dan een beetje de regio tussen Zwolle en Wijhe gekozen en daar dan mensen interviewen die langer dan 20 jaar wonen, hè ehm u had nog niet dat toestemmingsformulier gestuurd.

Speaker 2: Oh, ja zal ik je sturen.

Speaker 1: Dat mag ook. Anders mag ook gewoon nu zeggen van ik ben akkoord, dan schrijf ik het op die manier op.

Speaker 2: Ja, ik ben akkoord.

Speaker 1: Is goed. Dan, ja, hoor, ja, dan is het ook goed. Scheelt misschien wat werk. Mag ik u als eerste vragen: wat is uw leeftijd?

Speaker 2: 52, eh, ik ben nog 51. Volgende maand, ja.

Speaker 1: en eh, u woonde er al 50 jaar in Windesheim, of is dat echt vanaf dat u er geboren bent?

Speaker 2: Nee net niet, net voor mn tweede verjaardag ben ik hier komen wonen.

Speaker 1: Ja, dus echt 50 jaar in Windesheim. En u bent dan waarschijnlijk met uw ouders mee meegegaan? Wat was de reden dat zij daar zijn gaan wonen?

Speaker 2: Eh werk, werk van mn vader dus. Daarom zijn ze deze kant op gegaan.

Speaker 1: Ja. en dan wilden ze niet in de stad wonen.

Speaker 2: Nee, nee, het werk was ook echt in Windesheim. Dus ja, dus dan ga je wel. Als als de kans dr is, ga je ook wel in Windesheim wonen.

Speaker 1: En en u bent u dus blijven wonen. Waarom bent u in Windesheim blijven wonen?

Speaker 2: Ja, omdat wij allebei niet, mijn man woont ook al ik wonen weer in het ouderlijk huis van mijn man ondertussen en wij allebei niet van heel veel drukte houden, dus wij wonen eigenlijk in het buitengebied van van Windesheim. We hebben vier jaar in het dorp Windesheim zelf gewoond in een, twee onder één kap en toen zijn we. Nou ja, toen mijn schoonmoeder hier wel weg wou zeiden we van nou, laten we dan toch maar weer teruggaan naar vrijstaand en buiten omdat je gewoon niet gewend bent aan zo veel geluiden om je heen, van de burens, zeg maar.

Speaker 1: Ja, want waar u zelf als kind woonde, was ook wat meer buitenaf.

Speaker 2: ja.

Speaker 1: En wat maakt Windesheim aantrekkelijk voor u?

Speaker 2: Ja, het dorp, het kleinschalige dorp. Je kent iedereen en ja, en iedereen kent elkaar. We hebben twee kinderen, dus als je met je kinderen, wij zijn in Windesheim op school gegaan en onze kinderen zijn ook in Windesheim naar schoolgegaan. Ook druk in het verenigingsleven altijd geweest. Dus jij, je hebt daar gewoon al alles, je je sociale contacten en die vereniging je alles.

Speaker 1: Ja, dus je bent er erg verbonden mee op die manier.

Speaker 2: ja.

Speaker 1: ja, mmm en heeft Windesheim de afgelopen jaren veel nieuwe inwoners gekregen?

Speaker 2: Ja, wat is veel?

Speaker 1: Ja, wat vindt u veel?

Speaker 2: Ik vind het, eh, want hoeveel inwoners. Ja, wat is...

Speaker 1: Ja Windesheim heeft er geloof ik, iets van 800.

Speaker 2: Ja, het vallen... er komen zo nu en dan echt wel nieuwe mensen. Jong, oud, ja, van alles wel, dus eh, ja wat is veel. Ja in de buurt waar ik woon. In de loop der jaren verandert er wel heel veel, want als ik nu, mijn jongste is, zit nu in de tweedeklas van de middelbare school en je merkt wel dat je de kinderen van de lagere school niet meer kent, omdat je nu twee jaar er niet bent. Dus in die zin, ja, dat komt wel regelmatig wat nieuws bij.

Speaker 1: Ja, en zijn dat dan ook veel mensen vanuit de stad?

Speaker 2: Ja, wel uit de stad. En nu merk je dat mensen uit het uit het Westen deze kant opkomen. De laatste twee huizen die ik weet, die komen uit eentje uit Utrecht en eentje uit de andere, weet ik niet, maar ook ergens niet uit de stad Zwolle, zeg maar, echt wel verderweg.

Speaker 1: Ja, zeg maar de Randstad die kant op. Ehm, en hoe zou u die nieuwe inwoners omschrijven?

Speaker 2: Ja, eh, de nieuwe inwoner bestaat volgens mij niet. Er zijn een aantal mensen die die komen hier wonen om de rust. punt. En je hebt mensen die echt bewust voor het dorp kiezen en zegt van: nou ja, ik ga wat ikzelf heel leuk vindt voor het kleinschalige het eh, ja de kinderen die lopend naar school kunnen. Ja, dat soort dingen. Ja, dus, ja, dat is wel, dat vind ik wel heel verschillend.

Speaker 1: Ja, maar er is dus niet een duidelijk verschil tussen oorspronkelijke inwoners en de nieuwe inwoners?

Speaker 2: Nou ja, een aantal van die nieuwere mensen die dan zeggen van ik kom hier voor de rust, ja, die die worden ook geen inwoner van de ja, die wonen er, maar dat is geen inwoner, vind ik dan. Dat zijn ja, en de echte inwoners, die eh, die zie je overal. Die zie je in het het jaarlijkse dorpsfeest of bij activiteiten die in het dorp worden georganiseerd en dat soort dingen en die willen daar gewoon aan meedoen, die worden gewoon alsof je een nieuwe wijk komt. Ja, dan heb je ook mensen die in de wijk wonen en bewoners van de wijk die samen de wijk maken. Ja, ja, ja, en ik weet niet of het verschil zit met oudere bewoners en nou ja, daar geloof ik niet zo in.

Speaker 1: Nee, precies, nee, mmm en veranderen nieuwe inwoners ook iets aan, nou ja, bijvoorbeeld in de gemeenschap? Dat er dingen veranderen doordat er nieuwe inwoners komen?

Speaker 2: En welke veranderingen denk je aan dan?

Speaker 1: Ja, mag van alles zijn? Ja, misschien wel veranderingen normen en waarden. Dat zou kunnen.

Speaker 2: Nee, dat idee heb ik niet. Weet je, ze hebben een nieuwe ideeën, en eh en zijn vaak wat idealistisch. En ehm, want het dorp Windesheim heeft bijvoorbeeld geen winkel en die hebben we jaren geleden wel gehad, en daarvan is nu bedacht, nou ja, dat is gewoon niet rendabel en dan komen nieuwe bewoners en die zeggen ja, maar dat moet toch kunnen en andere. Die zijn vaak een beetje idealistisch en ideologisch. En dan denk ik, na ja, prima, probeer maar en we zullen ons best doen, maar ik geloof ik niet dat dat gaat lukken. Dus eh ja, ze hebben heel veel nieuwe ideeën maar voor een deel, denk ik ja, hebben we allemaal al een keer meegemaakt, probeer het maar. Maar ik geloof er niet in nee. Maar ik geloof wel dat de kans krijgen altijd om het wel te proberen, het is niet zo dat iedereen bij voorbaat zegt van nou, dan ga je toch niet lukken. Zo van, nee joh, als jij dat een leuke, leuk idee vindt moet je dat vooral doen en we zullen je steunen maar eh, ja zo.

Speaker 1: Ja, ja, en hoe zou u de gemeenschap in Windesheim omschrijven? Ja, hele open vragen ja.

Speaker 2: Ja dat is een hele open vraag. Ja er staat een kerk die die heel belangrijk aan de ene kant is maar aan de andere kant, de mensen in de kerk komen niet uit Windesheim, dus het, ze zeggen wel dat ze... ja ze zeggen het ook nog niet. Het is wel een dorp wat heel rustig is op zondag. Je je ziet wel kussende mensen, maar over het algemeen wordt de zondagsrust wel gerespecteerd. Ehm en men accepteert elkaar gewoon wel, denk ik, als als, eh, het is wel een gemoedelijk dorp waar van alles georganiseerd wordt, waar mensen in elkaar wel willen helpen met van alles en nog wat. Er zijn veel verenigingen, dus de belangen zijn voor iedereen ook weer anders, elke keer, want voor welke vereniging praat je op dat moment het soms ook wel eens lastig. Dus ja, het is gewoon wel een gezellig dorp, denk ik, waar wij in het vooral gezellig samen willen hebben.

Speaker 1: Ja en noemde al de verenigingen, worden ook echt veel activiteiten samen gedaan of georganiseerd?

Speaker 2: Nouja als er geen corona is wel, we hebben natuurlijk het dorpshuis dat, dat is waar alles gebeurt daar zitten de meeste verenigingen, hebben daar, ja hun clubavonden en dergelijke. De voetbalvereniging zit daar aan vast, die heeft niet een eigen kantine, die gebruikt het dorpshuis als kantine, dus de trainingsavond de zaterdagvoetbal en die komen allemaal in het dorpshuis dus dat is wel een belangrijk ding in in het dorp.

Speaker 1: Ja, echt een soort verzamelpunt.

Speaker 2: Het is een verzamelpunt nou, daar hebben we één keer per jaar een dorpsfeest de muziekvereniging heeft jaarlijks een uitvoering, dan heb je dr gewoon de sinterklaasintocht, palmpasen optocht, normaal gesproken Koningsdag refije en een gezamenlijk ontbijt met iedereen die wil. En dus wordt regelmatig, ja wat georganiseerd.

Speaker 1: Ja, ehm. En in hoeverre doen nieuwe inwoners daar ook aan mee aan die activiteiten?

Speaker 2: Ja, als het echt nieuwe bewoners en nieuwe inwoners willen worden, dan doen ze daar wel aan mee. Zeker, mensen met kinderen zie je toch wel dat ze daar wel graag aan mee willen doen. En dat ze zich ook vrij snel willen inzet als vrijwilliger voor van alles en nog wat.

Speaker 1: Ja, en als mensen dat niet willen doen, hoe wordt daar dan mee omgegaan?

Speaker 2: Ja, prima dan niet. Ja, je wordt niet gedwongen. Het dus ook niet zo van nou ehm, ik ben zelfs bestuur, zelf bestuurslid bij plaatselijk belang. We gaan één keer naar mensen toe, van nou, welkom hier, krijg je een klein pakketje van nou, ja, hebt bij de molen wordt elke week graan gemalen en dan kun je brood kopen, koeken, weet ik veel, dus daar krijgen ze iets van en eh, tien keer per jaar komt er een nieuwsbrief uit met alle weetjes die krijgen ze dan zo van. Zo van nou ja je kan lid worden en word je niet lid, dan word je geen lid, maar je weet dat het er is, nou zo, en ik denk dat dat bij heel veel is zo van nou, ja, weet dat het er is, je kan lid worden en word je geen lid, nou dan niet. Even goede vrienden.

Speaker 1: Ja dus ze worden wel verwelkomd, maar verder worden ze daar wel gewoon, mogen ze zelf weten wat ze ermee doen. Ja, ehm, en zijn er op dit moment, nou belangrijke veranderingen die plaatsvinden in de gemeenschap? Kan echt weer van alles zijn.

Speaker 2: Nee, nee. Want aan de ene kant willen we wel om het leefbaar te houden, bijvoorbeeld dat er huizen bijkomen, maar dr zijn anderen die dat weer niet willen. Die zeggen het moet blijven zoals het is, zoals ik net zei. Sommige vinden het wel dat er iets van een winkeltje moet komen of voor de eerste levensbehoeften, dat is er ook niet. Verwacht ik ook niet dat dat heel snel komt. Ehm ja, nee, windmolen komt er niet, nee. Ik geloof niet dat er heel veel, dat er echt iets spannends de komende tijd gaat gebeuren, nee.

Speaker 1: Nee, precies ehm even kijken, hoor, woont u nog met evenveel plezier in Windesheim als vroeger.

Speaker 2: Ja, ehm ja, ik woon met heel veel plezier, poosje geleden, toen ik nieuw in het bestuur kwam zeiden ze van he, blijf hier dan je hele leven daar wonen? Zo van. Nou, dat weet ik dan niet zo goed, want de eerste levensbehoeften zijn hier dan niet. Dus je moet altijd met de auto, wil je boodschappen doen, moet je met de auto, moet je die gaan halen. Ja, ik zeg, ik denk, als ik dan niet meer kan, dat ik dan toch richting de stad gaan, waar het wat maar wat meer te beleven valt en waar je gewoon lopend je boodschappen kan gaan doen.

Speaker 1: Ja, dus wat meer voorzieningen.

Speaker 2: Ja en dan ook wel echt, niet dat je dan denkt, nou, dan ga ik naar Wijhe toe of wat ook weer een semi dorp is, dan geloof ik dat we wel richting echt de stad gaan waar wat reuring is. Dan hebben we de rust wel gehad.

Speaker 1: Ja, mmm heeft u het idee dat nou ja, dat er iets veranderd is met betrekking tot nieuwe inwoners, waardoor het anders wonen is geworden?

Speaker 2: Nee, dat geloof ik niet, want het is ook niet zo dat in één keer een hele nieuwe wijk, of dat er 20 nieuwe gezinnen bij zijn gekomen of zo. We hebben één keer een nieuw. Ja, het is nu al tien jaar geleden is er nieuwbouw gekomen. De helft daarvan waren weer mensen die vroeger in Windesheim woonden en die terugkwamen of of binnen Windesheim zelfs verhuizen. Dus dat, dat was ook niet dat daar ineens zoveel nieuwe gezinnen komen. Dus elke keer kom je er wel nieuwe mensen bij. Maar ja, dat zijn eigenlijk allemaal, dat gaat heel geleidelijk, zeg maar ja.

Speaker 1: Ja, ehm, en worden de huizen ook steeds duurder, ook voor de jongeren uit Windesheim of ja mensen die willen verhuizen binnen Windesheim? Dat het steeds moeilijker wordt?

Speaker 2: Ja, dat is wel een groot nadeel.

Speaker 1: En de huizen die dan wel verkocht worden? Die worden dan niet verkocht aan Windesheimers, of?

Speaker 2: Nee, nee, die wordt verkocht aan eh, en als je geluk hebt dan dan dan lukt het een keer. Maar op het moment is het net als de rest van Nederland is het zo hoog dat dat de starter daar zeker niet kan beginnen.

Speaker 1: Nee, nee, en komt het dan ook vaak voor dat er kinderen van Windesheimers zijn die dan noodgedwongen ergens anders moeten gaan wonen, als op zichzelf ergens een huisje willen?

Speaker 2: Ja, maar dat is ook een beetje herhaling voor mensen van mijn leeftijd die gingen toen ook allemaal naar Zwolle-Zuid, omdat dat toen nieuw gebouwd werd en in Windesheim niks, en die zijn jaren later wel weer terugkomen, omdat ze dan toch weer terug willen. En dan en dan heb je een eerste start gemaakt en dan kun je een huis verkopen en dan kun je wel weer zo weer in Windesheim komen. Maar nu gaan er inderdaad wel veel jongelui weg. Of er zijn nog een paar huurhuizen waar ze het dan toch maar gaan huren en omdat ze dan toch in Windesheim willen blijven.

Speaker 1: Ja, ehm even kijken hoor, volgens mij heeft u al een aardig aantal vragen beantwoord. Ja, ik had nog een vraag: zijn er voorbeelden dat het botste tussen oude en nieuwe inwoners? Ja u zegt, het is hetzelfde, er is niet zo heel veel verschil tussen de twee, maar.

Speaker 2: Nee, het enige waar, waar wel is, maar ik weet niet of dat per se nieuw nieuwe mensen zijn, is de zondagsrust die niet eh ja, maar dat is vooral oudere mensen die vinden dat dan de zondagsrust moet gerespecteerd worden, terwijl dan jongelui zegt van ja, maar als ik eh, de hele week werken, dan dan heb ik op zondag tijd. Ja, dat is het enige, maar dat is niet echt een clash of zo of grote ruzies dat dat nee, nee.

Speaker 1: Nee, dat is gewoon een klein puntje, maar niet eh.

Speaker 2: Ja dat is een klein puntje. En dat is meer jongelui tegen oude lui als nieuwe bewoners tegen oud bewoners.

Speaker 1: Ja, dit is meer, gewoon te maken met verandering in het algemeen. Zeg maar.

Speaker 2: ja, ja.

Speaker 1: Ja, ehm, ja zou u zeggen dat u trots bent op de gemeenschap waar u woont? In Windesheim?

Speaker 2: Ja, ja. Ik zeg ook altijd, want ik woon dan net buiten Windesheim maar ik zeg altijd dat ik wel in Windesheim woon. En dan zeggen ze ah, je woon er toch buiten? Tja maar

als ik dat zeg dan is het zo'n niemandsland en dan zeg ik Zwolle en ik vind niet dat ik in Zwolle woon. Nee, dus ja, ik ben wel trots dat ik in Windesheim woon ja.

Speaker 1: Ja, en hoe komt dat?

Speaker 2: Ja, omdat ik het een mooi dorp vind en daar gewoon eh, gewoon een fijne omgeving heb, dus daar ben je dan, ja ben ik wel trots op dan ja.

Speaker 1: Ja, en stel nou eens voor de helft van de inwoners van Windesheim verhuist en er komen alleen maar een nieuwe mensen voor terug. Zou je dan zelf ook verhuizen of zou u blijven?

Speaker 2: Mmm ik zou eerst wel blijven. In de eerste, ja, maar ik denk dat ik dan de mensen wel weer een kans geef eh. Nou ja, misschien worden dat ook wel weer leuke mensen om mee allerlei leuke dingen te gaan doen. En zo ja, ik zou niet bij voorbaat dat afschieten zeg maar.

Speaker 1: Nee en duidelijk. Nou, ik denk dat ik eigenlijk als vragen gesteld, ja wel mooi duidelijk in de antwoorden zeg maar.